

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa angelica de casibus conscientiae

Angelus <Carletus>

[Nürnberg], 10. Feb. 1492

Pactum - Pusillanimitas

[urn:nbn:de:bsz:31-300937](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300937)

suavitas hodie attendenda est. qz vt dicit angu. xij. di. c. j. Quisquis rebus pretereuntibus strictius vtur q se habeant mores eoz cum quibus viuit aut intemperatus. aut suspitiosus est. quisquis vo sic eis vtur. vt metas consuetudinis bonorum inter quos conuersat. excedat aut aliquid significat dicit glo. puta infirmitatem 7 legitimam cam aut flagitiosus est. In omnibus aut talibus no vsus reru sed libido inculpanda e. Quid igitur locis. tpiibus 7 psonis conueniat diligenter attendendum est. nec te mere flagitia reprehendamus. hec ille. Ante si vis agnoscere si excedis considera cotatem bonorum inter quos viuis qui sunt equalis dignitatis. nobilitatis. diuitiarum abundantie. 7 notater dixi cotatem honoz non alioru. Et si fm eorum consuetudinem vteris preciosis. vel multitudine. aut curiositate non iudicabo excessum. Nisi occurreret tibi casus in quo aliq. pximi essent in extrema necessitate. qz tuc dicas fm Zimbrio. in. c. sicut hij. xlvij. di. Plurq. sufficiat sumptui. s. tue necessitatis 7 famelic violenter obtentum est.

¶ Sed nunquid ille qui est equalis in diuitijs nobilibus possit ornare se fm qz coter nobiles faciunt licet ipse sit ex infimo genere. Rñ. qz sic. Nisi quo ad deaurata q de iure conueniunt doctoribus 7 milibus. Rñ. qz nobilitas hodie non attribuitur fm virtute. s. fm pompa 7 opinionem. fallit etiaz hoc q ad copationem platoru. dñoz. 7 officialiu quibus licet aliquis esset ipsis ditior non liceret se ornare fm qz tales prelati vel dñi vel officiales comuniter faciunt. Conclude ergo qz si quis vtur ornatiu pñcio so vel multiplici aut curioso fm conditionem stat. pñtis. vt coter faciunt pñti tpe boni diuites vel nobiles sibi equales non peccat.

¶ Tertium tēpus pñsiderandū ē tempus futurum hoc est qz cōsideret si in tali ornatu poterit se tenere taliter qz in futurum non habeat cōmittere aliqua peccata mortalia. Nam si est necesse aliqua mortalia cōmittere vt in tali ornatu se teneat sicut illi qui ppter talia habēt necesse in pñibus remotis ad negociandum morari dimissis vrozibus ibi ppter eorum imbecillitates multa mortalia committunt 7 hñoi. Nam tunc talis ornatus est supfluous 7 illicitus fm ergo pñdicta tria tempa potes cognoscere qñ habet superfluitatē 7 qñis sit difficillimum cognoscere qñ habeat notabilem supfluitatem q sit peccatum mortale nisi fm pñmū tēpus 7 tertium. Tamen detestandi sunt qz vt in pluribus habent de supfluo. 7 sic de peccato vtpote qui sunt occasio multoz peccatoz. Nam primo inducūt ad lasciuiam. scdo impediunt multa matrimonia. 7 tercio pbent materia inordinate cupiditatis. ideo ps. xxx. Odiisti obseruantes vanitates supuacue.

¶ Quintum qz requirit ornatus vt sit licitus. ē vt non apponat circa eum nimia sollicitudo. fm enī s. Tbo. xbi. s. Nimia sollicitudo circa ornatiu etiā si non sit deo ordinatio ex pte finis reddit eū illicitu. Et qz ista sollicitudo nimia nō sit mortalis nisi qñ ppter ipsam dimitteret necessaria ad salutem hominis saltem est veniale peccatum.

¶ Sextum qz requirit vt ornatus sit licitus est vt

non sit scandalosus primo dicit Alex. de all. i. scda scde. qz licet se ornare pñciosis vestibus fm nobilitatem pñone. 7 consuetudinem terre. 7 dignitatē officij. ita tñ qz absit libido in voluntate. 7 scandalum in extero opere. nec mirū qz Math. xvij. ve homini illi per quem scandalū venit. Aduerte tñ qz licet aliqs puocet ad pñpiciendam ppter ornatiu alterius si ille qui ornatur se hoc non intendit. nec ē excessus in ornatu erit potius scandalū passiuu 7 occasio accepta. Sed qñ ē in ornatu excessus pñsertim incitatuus ad libidinē vt in mulieribus inueniuntibus nouas inuentiones seu vanitates. 7 credunt pbabiliter qz aliqui puocant ad libidinem nō excusantur a mortali si de hoc nō curāt sed potius volunt portare. Si vo non credunt pbabiliter qz prebeat occasione ruine alteri sic difficillimum est deterrimare de mortali licet aliquatiter excedat. Veruz est qz periculosus est excessus in ornatu puocatiuo ad libidinem vt in mulieribus faciētibz solas nouas quas singulariter diabolus puocat ad ornandum se magis qz viros. qz magis sunt efficaces ad illaqueandū animas. Et ideo licz nō possit snia dari de mortali p quanto excessu nihilominus semp inducende sunt ad dimissionem ppter periculū ppter qd cōminat eis dñs p Jsa. in. iij. ca. In illa inq. die. s. iudicij auferet dñs ornamentū calciamento rum 7 toques. s. colaria 7 monilia. 7 armillas. s. oznamēta brachiōz. vt maniche rechamate vel longemitra. s. macagnones vel lunetas. discriminalia id ē pectines ad pectinandū caput. vel ceruetos. p reflesidas. i. ornatus talozum in fine vestis vt sunt caude vel simbrae. murenulas. i. cathenas paruas circa colum. olfatoriola maures gemmas in fronte pendentes. 7 mutatoria. i. diuersas vestes 7 lintheamina vt faciunt romane supra vestes. acus 7 specula. sindones 7 camissias. vittas. i. bñdulos p capillis colendis 7 tberistra. i. vestes estiuas. vt iunt iomee. a. eria qz est estas 7 erit p suau odore fetoz. p zona funiculus. p crispanti crine calincium. 7 p fascia pectorali ciliu. hec ibi. Sis ergo prudens o cōfessor vt nō pñpites sniam vbi nō ē precipitanda. 7 cautus vtrū relaxes qd semp est restringendum. qz cum coter in ornatu nō sint cōditiōes supra posite sit que pñter in ipso peccatur. ergo taliter ornantes se dant operam rei illicite 7 ppterea iuri dice imputatur eis maluz qd pbabiliter ex eis euenit. s. lasciuia. facit. c. eū qui. 7. c. quantū. l. dist. 7 qd no. in. c. sicut dignuz. de homi. ideo detestandū ppe quod merito saluatoz Luce. xvj. expressit qz diues damnatus induebatur purpura 7 bisso.

Preciositas est cum quis quiete necessaria saluti corpis accepta vacat ab aliquo ope spūali vel corporali. 7 hec est filia accidie. Et quando sit peccatum mortale. vide. s. Accidia. S. j. 7. ij. 7. j. Preceptum. v. s.

Actum aut dicit a pactione inde est pacis nomen appellatum. 7 est pactio duorum pluriumue in idem placitū seu consensus. vt dicit tex. in. l. j. ff. de pac. Et ideo omnis contractus genera-

liter dicitur pactum, sed cum habeat nomen specificum ab ipso contractu denominatur, ut venditio, locatio, cum vero non habet nomen dicitur pactum a genere.

- 1 **Q**ue differentia est inter pactum, pollicitationem, punctionem, stipulationem et promissionem? R. q. pactum est consensus duorum vel plurium ad aliquid faciendum vel dandum verbis expressum, ita q. vba premittant a promittente, et pñ a recipiente. Si vō vba premittant a recipiente sic erit stipulatio, exemplum dabis mihi decem? Rñ. dabo, promittis facere sic, et tu rñ. des, promitto, insti. de verbo, obliga. in prin. Pollicitatio vō ē solius offerentis promissio, nec requirit presentia psonae cui fit pollicitatio, l. i. et l. pactus, ff. de pollici. Et nota glo. in de. romani. de iureiur. et glo. in l. i. l. de iure do. Dicens q. pollicitatio fit sine interrogatione precedente, ff. de pollic. l. iij. Promissio communis fit rogatione, de q. dic. vt. j. Pollicitatio in prin. Et pōt. promissio referri vñ ad pollicitationem, vel ad stipulationem vel ad nudum pactum, ff. de edil. edic. l. sciendū. §. dictū a promisso. Conuentionio vō ē nōmē magis generale q. pactum, q. scholares i scholis et fratres in capitulo cōuenire dicūt, ff. eo. l. j. §. conuentionis verbum.
- 2 **Q**uotuplex est pactum? Rñ. duplex aliud vestitum aliud nudum.
- 3 **S**ed quomodo dicitur pactum vestitum? Rñ. q. vi. modis. Primo re, secundo verbis, s. stipulando, tertio litis, quarto consensu, et de his habes exempla. §. Obligatio, §. iij. quinto coherencia contractus, puta vendidi tibi domum cum tali pacto q. ego debeam morari in ipsa domo per annum quod quidem valet quia vestitur coherencia cōtractus, scilicet venditionis, als. esset nudum, sexto interuētu rei, puta promisi tibi aliquid dare vt faceres mihi vel dares aliud. Vnde statim cum dederō tibi quod promisi vestitur pactū ex parte mea, et ideo interuētu eius es mihi obligatus ad faciendum qd. promissisti, pbantur ista, insti. de verbo, obli. Nudum vō dicitur quando non vestitum aliquo predictorum vel nō continet causam, quia traditio rei sine causa nullius est efficacie, l. nūq. nuda traditio ff. de acqui. re. do.
- 4 **U**trum ex nudo pacto sine ex sola promissione homo obliget? R. q. de iure canonico, et in conscientia sic sub pena moralis peccati, vt no. in. c. j. de pactis, et in. c. iuramenti, xij. q. v. Quod limbo verū fm collectarium et sequitur Panor. in. c. prudētes, de dona. et in. c. si cautio, de fide instru. quando exprimitur causa, vt. promitto tibi decem quia vendidisti mihi talem rem, vel mutuo concessisti et huiusmodi, quia si fit nudum sic q. nulla causa ē adiecta nō obligat etiam in conscientia. Ratio, quia presumitur per errorem promississe et sic non pōt allegari obligatio naturalis cum nihil sit tam contrarium consensu q. error, xxix. q. j. §. j. et l. si per errorem, ff. de iurisd. om. iudi. Aduerte tamen q. si quis dicit, promitto tibi centum donare q. tunc liberalitas promissionis presumitur causa donandi, et sic non est sine causa. Similiter si promittitur aliquid loco pio quia presumitur obligasse se fauore pie cause, uer. presumitur

ibi error, c. si. de succe. ab inte. Limbo etiam et verū q. ex nudo pacto obligatur, scz quando nudo pacto scens habuit animū obligandi se, quia fm cōmuniter Theolo. in. iij. dis. xxxviii. nemo ex quacūq. promissione obligatur, nisi qui habet animū obligandi se, facit, c. farum, de voto, et l. obligationum, la. puma, ff. de actio. et obliga. Alias si non habuit animū obligandi nō tenetur sub pena moralis peccati ad pactum nudum seruandū, nisi subesset causa que ad hoc obligaret de necessitate precepti, puta promisi patri meo vestem qui moritur ex frigore, quia tenetur quis non habuerit animum obligandi se. Datur tertio limitatio, s. si conditio vel rationalis causa non aduenit postea que sita principio affinis non promississet, quia si talis causa adueniret et ppter ea non impleat nudum pactum nō peccaret moraliter fm Jo. de notho. in. iij. di. xxxviii. et fm. s. Tho. scda sede. q. ij. quod bene no. Adde et quartū, s. q. sit honestū, licitum, possibile et c. q. bus. j. dico de pacto vestito.

Utrum oratur actio ex nudo pacto? Rñ. Innocen. in. c. nouit, de iudi. et multi alij q. non sed solum competit officium iudicis implorare, S; ego credo q. oratur de iure canonico, vt tenent Host. Jo. an. do. Alito, et Panor. cum glo. in. d. c. j. de pactis, et Archi. in. c. quicūq. suffragio, xij. q. ij. ad minus conditione ex canone predicti, c. iuramenti, qd. intellige in casu quando obligat ad mortale peccatum, als. non.

Utrum omne pactum vestitum obliget? R. q. non, vt no. Panor. in. c. pactiones, de pactis. Et quando hoc sit q. non obligat, dic vt dixi supra iuramentum, v. quia vbi iuramentum non obligat nec pactum, Item pactum dolo initum non valet, c. cū vniuersoz, de re. permu. Intellige quo ad dolo sum, Item si sit alteri captiosum, ff. de resan. ver. l. si id quod pure, in. si. Item ea que promittunt ob nimiam reuerentiam alicuius non obligant, l. j. ff. qua. re. ac. non da. item quando pactum continet turpitudinem, l. si vnus, §. pacta, que turpem cam, ff. de pac. et omne pactum contra ius dicitur turpe, c. faciat homo, xxxij. q. ij. fm tamē distinctionem, de qua in. §. viij. Item pactū in cōventionibus innoctans nō obligat si ille cū quo ptracti non implet ex parte sua cōtractū, vt l. naturalis, §. j. ff. de pre. ver. et l. ex placito, l. de re. permu. Ideo cum quis conuenit cū aliquo dare sibi centum vt nūq. petat tale quid talis nūq. poterit petere centum q. nūq. pōt implere, q. semp. poterit petere, secus si cōuentio fiat promitto tibi centum si remittas mihi fidei cōmissum, q. talis poterit petere eo, q. pōt remissionem facere, bec Bar. l. de pac. l. cōventiones.

Utrum pactum initum per fratres minores vel predicatores, aut alios mendicantes cum rectoribus parochialium ecclesiarum super iuribus parochialibus, puta exhibitione sacrorum, iure funerandi et similibus vel sup alijs quibuscūq. valeat? Rñ. q. si factū est p guardianos vel priores cum consensu suorum licentia sui generalis aut principalis, aut capituli, aut sedis apostolice, quo ad fres unicos, Dm.

modo als sit honestum et licitum. de pactis. c. Quis lib. v.

- 8 **U**trum pactum iuramento firmatum quod in se continet turpitudinem. scilicet peccati. vel est contra ius valeat? R. Pa. in. c. pactiones. de pactis. quod si continet turpitudinem ex parte utriusque. iurantis et recipientis non valet. xxij. q. iij. p. totum. Similiter si continet turpitudinem solum ex parte iurantis. ut in regula non est obligatorum. lib. v. Si vero solum continet turpitudinem ex parte recipientis. sic tenet et obligat. c. debitorum. de iureiur. R. q. iuramentum principali ter dirigit in deum in quo nulla potest verificari turpitudine. Si vero non est firmatum iuramentum an obliget. vide. s. Obligatio. §. r.
- 9 **U**trum pactum de non cedendo bonis suis valeat? R. Pan. in. d. c. pactiones quod sic. nisi sit notoria paupertas. quod tunc illicitum est. quod in effectu tunc videtur se obligare ad carceres quod non potest cum nemo sit dominus membrorum suorum.
- 10 **U**trum pactum factum pro filia dum nuptui traditur. quod dote contenta nullum ad bona primogenita habeat recursum teneat? R. q. non nisi sit iuramento firmatum. de pactis. c. Quis. lib. vj.
- 11 **U**trum pactum quod est contra substantiam contractus nec continet turpitudinem valeat? R. q. si ponitur per viam modi viciatur et non vincit secundum fructum. de responsis in repetitione. l. si. l. de condi. ob. cam. Vbi pactum quod precarium daret inuito domino non valet ut in. c. precarium de precario. et l. cum precario. ff. de precar. Sicut si constituo precarium et promitto non revocare non valet ita dicit Bar. in. d. l. cum precario. et Aug. in. l. ij. ff. de pecu. et Bal. in. l. et imperpetuum. ff. de pecu. Et si promissum sub pena non tenet ad penam revocando. facit glo. in. c. ij. de consue. li. vj. et Ange. in. consi. c. r. ij. Si si apponatur per viam conditionis non vincit. sed vincit. facit. c. si. de condi. appo. et quod non. Bar. in. autem. ingressi. l. de sa. san. ec. Si contra videtur. l. vbi mortis causa ita donatur. ff. de dona. causa mortis. solve ut ibi per Bar.
- 12 **P**romitto tibi ter te hospitari in domo mea stas per multos annos quod non venis nunquid petere poteris extimationem? R. Jo. an. in. addi. ad Spec. de celi. refert suos magistros disputasse quod non. et sic tene licet videatur quod teneatur. p. tit. ff. de alimen. et aba. lega.
- 13 **P**actum de hereditate viventis regulariter non valet. quod inducit votum captande mortis. ut. l. si. l. de pactis. et ibi per doc. et per Bald. in. lib. de vltimo seu. de feudo dato inuicem. l. commissoria. c. si quis. et per canonistas in. c. venerabile. de elec. et Pa. in. c. nulla. de concef. preben. Et ibi sic distinguendo. Dicit quod aut pactum de futura successione sit ad conservandam legitimam successione et sic valet ut in. l. de leg. agna. succe. §. si. quod pactus est legi consentaneum. Aut sit ad legitimam successione minuentem et tunc non valet. l. pactum. ff. de pac. Si si iuramento firmetur valet. in. c. ij. de pac. li. vj. Aut sit ad legitimam successione perducendam seu ad tollendam liberam testamenti factionem et sic non valet. quia contra bonos mores. ut. l. stipulatio hoc modo. ff. de verborum obliga. Ideo quod secundum Barto. etiam iuramentum non firmat per regulam non est obligatorium.

de reg. iur. li. vj. ut in. d. l. stipulatio no. et in. l. si. l. de pac. Sed ego non credo. quod licet sit contra bonos mores non tamen naturales sed solum civiles. et ideo firmatur. d. c. ij. de pac.

Utrum habens parentes magnos quos timet et volens providere aie sue reliquit medietatem omnium bonorum suorum pauperibus. et dicit si contingeret me facere aliud testum in quo consanguineos meos instituerem per quod revocaret presens iudicium exnunc tibi. per notario publico tanquam persone publice stipulasti et recipienti per dictis pauperibus. dono irrevocabiliter et inter vivos dictam medietatem bonorum meorum constituens me ex nunc eam possidere precario nomine facit tandem aliud testum. Ad quod quidam utrumque pauperes valeant aliquid habere ex tali donacione? R. Bal. vbi. §. quod fuerunt opiniones. una quod sic quod est dominus de. ff. de testamentis. l. heredes pala. §. si. et in regula quod semel placuit. de reg. iur. li. vj. Alia quod non. quod iste contractus donacionis videtur impedire liberam testamenti factionem. ff. de ver. obli. l. stipulatio hoc modo. Sed advertere quod nos sumus extra casum doctorum. Nam hic intervenit traditio. unde et si donatio esset infirma et sine causa tamen dominus volens transferre dominium. transfert. ff. de condi. ob. cam. l. iij. §. subtilius. vel quod causa est ipsa liberalitas. ut. ff. de dona. l. hoc iure. Item ipsa pietas. ut. ff. de condi. indebi. l. cum his. §. si in ea opinione sit mulier. et no. in. l. de obli. que ex quasi contractu. §. ex quibusdam ad hec. l. de sa. sanc. eccl. l. si. volens ergo sustinere opinionem domini facit quod procedatur ad traditiois actum. qui etiam sub conditione fieri potest. ut. ff. de acquir. poss. l. qui absentis. et cautius si interveniat traditio corporalis quam si precaria. quod precarium forte non valet. Tu cogita ego dimitto te sine occasione. hec Bal. Sed tu tene quod si vult ut valeat donec alii publice persone inter vivos sub tali conditione et tradat. quod sic valebit indubitanter.

Utrum cum vir facit testum et legat uxori certum quid hoc acto quod si mutaret testum sine non ista uxore iure donacionis inter vivos. debeat habere certam portionem quam sibi legaverat. et domum mutavit testamentum nulla facta mentione de dicta donacione. An mulier debeat habere dictam portionem videtur quod non. d. l. stipulatio hoc modo. Contrarium dico. quod ista donatio est presens et pura. quod dixit. siue mutavero siue non et ideo non est apposta in penam testamenti mutati. Cane tamen quod nisi intervenierit traditio non confirmatur morte et sufficit quod traditio interveniat tempore donacionis vel postea vivo donante. ff. de dona. inter vi. et vx. l. papinianus. als incipit si quis per uxorem. et arg. in. l. ij. l. si quis alteri vel sibi. hec Bald. vbi. §.

Quod interpretantur pacta obscura? R. quod in dubio contra ea qui cum appositum et potuit apertius declarare. ff. de pac. l. veteribus.

Pactum legis commissoriae quid est? R. in contractu venditionis est pactio qua redditur in emptum quod venditum est si non servat quod est promissum. ut in. l. j. et ij. ff. de le. commissoria. et sit ita vendo tibi fundum et si infra talem diem non solueris precium inemptum sit. In pignore autem sit sic. nisi lueris pignus

- infra certum tempus sit perditum. vel sit mihi pro soluto.
- 18 **U**trum generaliter sit reprobatum? Rñ. q. nō vt. ff. de le. comisso. p. totū vbi patet q. valet in contractu venditionis. sed in pignore generaliter est reprobatum. vt in. l. fi. de pacus pig. et in. c. signifiante. de pigno. et ideo ipso non obstante pignus est restituendum. nisi iurasset in tali pacto. vt in. d. c. si gnificante.
 - 19 **U**trum istud sit pactum leg. commissorie pignoro tibi hanc rem et si nō luero infra mēsem nunq. pos sim luere? R. Bal. vbi. s. de vsu. seu. de feudo dato inuicē. l. cō. q. sic. h. nō dicat q. dñum sit apud cre ditorē ista ē glo. no. in. l. vlt. de pac. pigno.
 - 20 **U**trum possit fieri istud pactum cum fideiusso re vix si nō extraxero te de obligatione q. pignus qd. p. indēnitate tibi dedi loco indēnitate sit muni R. Bal. vbi. s. glo. dicit hic q. valet. q. spāle est in his q. pro alio sunt obligati q. hoc mō pnt indēnes seruari. vt. ff. de contraben. empti. in. fi.
 - 21 **U**trum in dote valeat hoc pactum. Si tibi pecu niā non restituero talem fundum loco permutatio nis assigno? Rñ. Bal. vbi supra vñ q. sic. q. ista ē quedam permutatio. vt. ff. de iure doti. l. ita constā te. et. l. fi. Item spāle videt in dote. vt. ff. de solu. l. ca lipodius.
 - 22 **U**trum valeat istud pactū obligo tibi tales fun dū. p. x. et si non soluero tibi infra mensem habeas eum emptū iusto precio? Rñ. Bal. vbi. s. q. sic. et ē mirabile qd. h. nō sit collatū in alienius arbitrium declarandi precium valet. q. istud pactum ē pars alterius contractus validi. iste est casus mirabilis. ff. de pigno. l. si fundus. §. fi.
 - 23 **U**trum cum mutasti mihi. x. nullo pignore cō stituo hoc pacto q. si nō soluero infra mēsem talis domus mea sit tua pro illis decem valeat tale pactū Rñ. qui supra ibidem q. sic. q. nō est pactū pigno ris vt. d. l. fina. ff. de contraben. emptio. vbi tex. est notabilis.
 - 24 **U**trum cum pactum. l. commissorie ē appositum nō ipi cōtractui pignoris. h. diu postea valeat? R. q. supra ibidem q. sic. vt. ff. de pigno. act. l. titius. vñ vbi interuenit pactum rogatu debitoris et eius gra. nō voragine creditoris. Et dicunt q. ex intervallo valet ad erapiendū nō ad agendū. vt refert Bar. in. d. l. calipodius.

Alla dī lincus pannus consecratus qui extēditur super altare. et su per quo extenditur corpale. et a quo de bet bñdici. vide. s. Benedictio. §. j.

Allium vt hic sumit est spāle or namentū archiepōm in quo plenitudo officij confer. de aucto ritate. et vsu. pa. c. nisi spālis.

1 **Q**uā debet peti? Rñ. infra tres menses a tpe pse crationis vel confirmatōnis. si ante nō fuit conse cratus aliter pōt remoueri. c. qm. c. di. nec ante de bet se archiepōm nominare. d. c. nisi. Nec etiā po test anteq. habeat ipsum palliū cōcilium cōnocare conficere crisma dedicare basilicas. ordinare cleri cos nec epōs consecrare. c. qd. sicut. de elec. §. pe.

Utrum archiepōs possit suum pallium alteri accomodare? Rñ. q. nō. immo debet cum eo sepe liri. quia personam eius nō transit. c. et tuarū. et c. ad hoc. de auctoritate et vsu. pa.

Utrum semp. debeat celebrare cum pallio archi epōs? Rñ. q. tam in sua q. in aliena diocesi potest absq. pallio celebrare vel sandalijs. In sua vō dio cesi nō semp. debet celebrare cum pallio. h. tñ i die bus illis qui in ecclesie sue priuilegijs sunt expressi extra ecclesiā nō debet eo vñ vt in pcessionib. c. si. de auctoritate et vsu. pa.

A quo debet peti? Rñ. q. a papa. d. c. qm. et etiā a p̄archa. c. antiqua. de priuileg.

Apa summus est inter omnes. q. ipse solus habet plenitudines p̄tatis. vt patet. ij. q. vj. qui secat.

Utrum papa possit dispensare in oi bus p̄ceptis moralib. legis nature vel diuine? R. Canoniste. in. c. lras. de re. spo. et i. c. p̄posuisti. de cō cess. p̄ben. et in. c. cum ad monasterium. de statu mo. et in. c. per venerabilem. qui filij sunt leg. varie et confuse loquuntur. nec ex eorum doctrina pōt hec questio declarari. S; vt clare intelligatur sic distin guo vt colligo ex doctrina Scoti in. iij. dis. xxxvij. et Aller. in. iij. pre. et Menni. in. v. quol. q. xxi. et frā. in. ij. senten. q. sunt aliqua de lege nature. seu diui na tanq. p̄ncipia practice nota ex terminis. q. sunt hec. finale bonum est appetendum. Malum intel lige moris est fugiendum. quia aut auertit a finali bono vt ē cupiditas moralis. Aut retrahit ab ipso vt est cupiditas venialis et ista sunt omnino indis pensabilia aliqua sunt de lege nature vt conditio nes necessario sequentes ex p̄ncipijs predictis vt ista deus ē diligēdus. et proximus. Et in istis nulla pōt cadere dispensatio vñ isto modo ius naturale dī immutabile. vt dī in. c. ius naturale. iij. di. Rō ē q. rō legis que est id qd. dicunt p̄dica duo p̄nci pia ab eis nō pōt separari in aliquo casu. vñ q̄tia p̄ mū p̄ceptū decalogi et secundū sunt de hmōi. id simpliciter sunt in dispensabilia. Tercium vō p̄ ceptum q̄tum ad cultum deo exhibendū. aliqñ sūt ē de hmōi. ideo q̄tum ad hoc ē indispensabile h. quo ad determinationem t̄pis sit dispētabile. vt patet in c. licet. et. c. cōquestus. de ferijs. Sunt et alia de lege nature non tanq. p̄ncipia. aut conclusiones neces sario a p̄ncipijs deducte sed quia sunt ml̄ tū consona predictis p̄ncipijs et conclusionibus. cuiusmōi sunt p̄cepta secūde tabule et omnia mora lia data in lege moysi et euāgelica. Et p̄mo est p̄nci pio et cōclusionib. necessarijs sequētib. et eo nō ē quo ad p̄mū nisi vñ p̄ceptū. l. diliges eum. h. q. proximus fuit mutatus per peccatum et factus p̄nus ad malum ideo addita fuerunt plura p̄ cepta tanq. multū consona p̄ncipijs et cōclu sionib. predictis. Et in istis q̄tum ad rōnem ipoz non pōt cadere dispensatio. sed bene q̄tum ad ob seruantiā sanctionū. sicut et Aug. in li. confessio. ponit exemplū dicens. q. sicut medicina est ars im mutabilis tamē medicus aliqñ mutat p̄cepta lan guentibus. et tñ rō p̄cepti artis in se ē immutabi lis. vnde licet papa non possit dispensare vniuersa

liter in preceptis sede tabule. q: vt cōiter. 7 in pluri
 bus in eis inest rō legis. Tū si occurreret casus p-
 ticularis in quo deficeret rō legis ppter causas spe-
 ciales impediētes obseruationē preceptoy legis
 ex applicatione ipsoy ad diuersas materias. Tūc
 papa posset dispensare. Aliter vt dicit Ric. in. iij.
 dist. xxxviii. nō videret deus fuisse bonus paterfa-
 milias nisi dimisisset pastorem sup gregem suū qui
 posset consulere omnibus occurrentibus 7 necessa-
 rio expediendis. Nec etiam posset dici q: papa sit
 generalis cōmissarius dei assumptus in plenitudi-
 ne potestatis: cuius ppariū dēterminat. ij. q. vi. q: se-
 fat. 7. xliij. q. j. q: dē cū q: Et qd dico de preceptis se-
 cunde tabule idem dic de omibz preceptis veteris
 7 noui testamenti. Vnde. d. Archi. floren. in sum-
 ma dicit se audiuisse a fidedignis q: papa Marti-
 nus quintus habita consultatione cum multis do-
 ctissimis viris i sacra theologia 7 iure canonico di-
 spensauit cum quodam qui acceperat germanam
 suam in vxorem ppter multa mala 7 scandala que
 euenissent si eā dimisisset 7 q: euitari nō poterāt. ni-
 si sic dispensaret. Et idem ego dico de similibz. arg.
 ij. q. j. c. mult. in fi. 7. d. c. q: se fat. euz similibz. Et sic
 fm hanc distinctionem intellige 7 limita. d. c. lras.
 7 similia que vident dicere. q: contra legē diuinā
 et euangelicā aut apln non pōt papa dispētare. vt
 in. c. sunt quidā. xv. q. j. quia verū est vbi rō legis
 non cessat. Et in predicta opi. pcurrit oēs canoni-
 ste. si bene intelligantur qm dicit q: papa pōt decla-
 rare. interpretari. et limitare ac distinguere ius diui-
 nū quod nihil aliud est dicere. nisi videre. vbi ratō
 cessat vel non. vt sic non dispenset vel dispenset. et
 sic tene firmiter.

2 Sed quis poterit scire qm rō legis deficit in ali-
 quo casu? R. q: istud aliquā habemus ex exemplo
 ipsius dei qm multoties dispensauit in sua lege. vñ
 in simili casu possum? 7 nos cognoscere. Sz qm ta-
 lis dispensationis vel similis nō habem? exēplum
 in sacra scriptura. tūc ad solū papā pertinet ipsius
 declaratio. cui dictū est. Quodcuq: ligaueris super
 terram. in. d. c. q: dē cū nq: qui quidem multa decla-
 rauit. vt in materia voti. iuramenti et hmoi. Et ali-
 qm etiam ex ipsa nostra rōne colligimus vt facim?
 in gladio deposito quem dicimus nō fore reddē-
 dum deponenti effecto furioso. vt in. c. ne quis. xxiij.
 q. ij. 7 similibz. Vnde firmiter credo q: si aliquis pe-
 tens dispensationem in aliquo casu contra legē dei
 nō interponat importunitatem munerum vñ pre-
 cam. sed simpliciter ponet se in manibus ipsius pa-
 pe exprinendo casum suum q: deus non permittet
 errare vicariū suum in dispensando.

3 Vtrū papa possit dispensare in omnibz q: sunt
 iuris positiu: R. q: qm aliqui canoniste teneant
 q: non pōt dispensare contra statum vniuersalem
 ecclesie. vt in. d. c. sunt quidam. Item in his in qui-
 bus decoloraretur status ecclesie. per. c. 7 si illa. j. q.
 vij. Ego tamen dico q: vniuersaliter potest dispen-
 sare. h: tū nō esset tolerandus si dispensaret cōtra p-
 dicta sine rationabili causa sed tū dispensatio tene-
 ret. 7 sic tenet cōmuniter.

4 Vtrū papa possit dispensare in gradibus cō-

sanguinitatis. non solum put hunc. sed etiam put
 ex tunc: R. fm Jo. an. in. c. per venerabilem q: fil.
 sint le. q: si ptractū est in gradu prohibito diuina le-
 ge potest dispensare. put nunc. sed non prout tunc
 sed vt filij sint legitimi. qui ante dispensationem na-
 ti fuerant. Sed in matrimonio humana lege. pbi-
 bito potest dispensare nedum put nunc. h: etiam p
 ut extūc. Quod limto veruz quo ad istud vltimū
 nisi ius esset quesitum alteri. puta quia patre mor-
 tuo successerūt iam agnati. vnde licet postea legiti-
 mare filij nō excluderet agnatos sed in iure qren-
 do valeret vide Legitimatō. S. j. 7. ij.

5 Vtrū possit dispensare in bigamia. vide. s. Bi-
 gamia.
 6 Sed qd de obligatōne q: sita laico qui ei non sub
 est quo ad tpalem iurisdictionē: R. Pa. in. c. ij. de
 voto. q: si talis obligatio solum cōtrahit ex fidei p-
 statione. sic papa pōt ex eā ab ea absoluerē 7 dispen-
 sare. vt in. c. q: to. de iureiurā. Secus autē si aliunde
 esset quesita. quia cū talis obligatio sit de iure gen-
 titū. non poterit p papam tolli. Le. pastoralis. de re
 iudi. 7 no. Inno. in. c. q: ecclesiarū. de consti. 7 legi-
 ste in. l. si. l. si cōtra ius vel vti. pu.

7 Que sunt q: reseruant pape: R. q: absolutio ab
 excoicatione in. xxxix. casibz. de quibz. s. Excoicatio
 v. Item dispēatio in multis. de quibus. s. Dispē-
 satio 7 Irregularitas. Item cause grauiorē. facit
 c. j. de iura. calum. 7. c. multis. xvij. disti. 7. c. quot.
 xliij. q. j. 7. c. vt debitus. de appel. 7 que sunt vide
 in. c. q: translationem. de offi. leg. in glo. q: hic omit-
 to. q: parū pntinent ad confessores.

8 De eo q: gerit se p papa. nō electus a duabz pti-
 bus cardinaliū. 7 de obseruandis in ei? electōe ha-
 bes. s. Excoicatio. vij. casu. ij. 7 casu. xij.

9 Vtrum papa possit decidere contra aliud statu-
 tum in causa fidei sine concilio: R. si. q: nō. vt in. c.
 Anastasius. xix. dist. quia papa pōt errare in fide.
 xl. dist. si papa. h: nō tota ecclesia. c. a recta. 7 ibi bona
 glo. xliij. q. j.

Paraferna

dicat a para quod ē iuxta 7 ferna qd est
 p dos qsi iuxta dotē. Vnde bona paraferna
 dicuntur oia bona vxoris extra do-
 tem vt dicit glo. in Ricca. l. de pact. cōuen. l. 3o. in
 summa. l. de iure do. Bald. in. l. ij. l. de sen. q: si.
 cer. q: n. 7 in. l. si. l. qui po. in pig. ha. 7 in. l. ob ma-
 ritoz. l. ne vt. pro mari. 7 in. l. si mulier. l. de pac.
 cōue. Et de istis hēs tex. i. l. si ego. S. donis. ff. de iure
 do. 7 glo. in. c. plerūq: de dona. in. l. vi. 7 vro.

1 Vtrū statum loquens de dote extēdatur ad pa-
 rafernalia bona: R. si. q: sic. fm glo. in. c. ex lris. de
 pigno. l. l. in. l. vbi adhuc. j. xliij. colūna. l. de iu-
 re do. 7 in Ricca. l. de re. vro. ac. 7 in. l. de quibus:
 in. iij. coll. ff. de legi.

2 Vtrū bona parafernalia sint priuilegiata sicut
 totalia quo ad hoc vt bona viri sint hypothecata
 sicut p dote: R. glo. in. c. ex lris. de pigno. 7 glo. i. l.
 si. l. de pac. conuē. q: sic. Vñ si spālem sibi pro his
 hypothecam a viro eregit illa erit cōtenta. Si autē
 nullam eregit habebit hypothecata omnia bona vi-
 ri pro oibz prefatis bonis. vt in. d. l. si. 7 de quibz ha-
 00 3

Parentis appellatione

bet vir administrationem. De alijs autem q̄ vror penes se retinet non habet hypothecam in bonis vi- ri. fm̄ Pano. in. d. c. et lris. Ista tñ hypotheca non est privilegiata sed cōmunis fm̄ Inno. 7 Jo. an. in d. c. et lris.

Utrum maritus debeat habere fructus dictorū bonorum parafernaliū? Rñ. q̄ non naturales qñ dominiū eorū nō est translatū in virū q̄ nunq̄ p̄sumitur translatū nisi probet. vt no. glo. in. d. l. h. s̄ solū pōt habere comodū bonorū aliorū p̄ter labores in exigendo. aduerte hic q̄ qñ maritus debz h̄re fructus nihilomin⁹ si aliquid superest qd̄ non sit cōsumptū d̄ p̄tinere ad ipsam vrorē. per ea que no. i. l. vbi adhuc. L. de iure do. 7 in. l. si. L. de pac. cōuen. 7 ibi Bal. dicit Bar. cōsuluisse.

Sed nunquid in deferēdo in domum mariti di- cta bona. 7 ea eidem assignando transeant in domi- nium mariti? Rñ. q̄ non. vt in. l. si ego. S. dotis. ff. de iure dotiū.

Ex q̄ culpa tenet vir si male. d. bona admistrat. Rñ. q̄ de dolo. lata culpa 7 leui culpa. vt no. i. d. l. si.

Sed qua actione repetunt? Rñ. q̄ si dominiū eorū translatū in maritū cōdicet cōditione certi. v̄ sine cā. vel ob cām. Si autē nō transulit dominium ad exhibendū si nō nixus sit marit⁹ amouere. vel rerū amotarū si sit nixus amouere vt in. d. S. dotis. Vel fm̄ glo. ibidem ager depositi. qñ cas custodiē- das maritus accepit. vel mandati qñ vror māda- nit custodiam earum marito.

Parentis appellatiōe

p nō tñ pater s̄ 7 auus 7 p̄auus. 7 deinde omnes superiores continent. S̄ 7 mater 7 amia 7 p̄auia. ff. de vbo. sig. l. appellatiōe.

Parentes quō tenet alere filios. 7 filij p̄tes. h̄s s̄. alimēta. 7 s̄. filij. S. xij. Et quō tenet ex d̄ctu fili orū. s̄. Obligatio. S. si. 7 ex delicto. s̄. Dñs. S. iij.

Paricida

p nca ascendentiū 7 descendentiū. Et non solū q̄ occidit. s̄ 7 omnes q̄ sunt consenj ad hoc vel operā in aliq̄ dederūt. vt. l. j. 7. iij. 7. iij. 7. l. vtrum. ff. de parici.

Que pena paricidarū? Rñ. primo virgis d̄z cedi. deinde in sacco corij consui cum cane. gallo vipera 7 simia. 7 sic iactari in mari. v̄ flumine. Et si flumē vel mare non est p̄pe bestijs subijciat. l. pe. ff. de pa- rici. 7. L. eo. ti.

Parochia

p dicit locus in quo de- git pplis alieni eccle- się baptismali deputat⁹ certis finibus limi- tatus. Vñd̄ plures ecclesie baptismales nō debēt esse in eisdē limitibus. xvj. q. j. plures ba- ptismales. facit. c. j. xij. q. j. de his q̄ sūt a prela. c. pa- storalis. Aliquē parochia d̄ tot⁹ ep̄at⁹. c. j. de raptō. de paro. c. sup. eo. de offi. archi. c. ij. S. pe. Mo. Mo. 7 Boñ. in sum. eo. ti.

In quo consistit ius parochiale? Rñ. q̄ in septē. Primo vt in diebus dñicis 7 festiuis ppl̄s audiat missam in sua parochiali ecclesia. de quo dic vt. s̄. Missa. S. lix. Precipitur tñ in virtute obedientie 7

sub interminatione maledictionis eterne religiosi- omnibus ne dicant aliqua verba. intellige infama- toria vel falsa vt retrahant laicos ab ecclesiarum su- arū frequentia vel accessu. in de. religiosi. de p̄uif. Sc̄do p̄sistit ius parochiale in decimis. xvj. q. ij. in multis. de deci. c. ad aplice. de quo. s̄. Decime. Ter- cio in oblationib⁹. x. q. j. q̄ sacerdotes. 7. c. sanctor. 7. c. se. Quō autē obligant ad oblatōes. vide. s̄. Ob- latio. ff. j. Quarto in penitētijs accipiēdis. in. c. ois. de pe. 7 re. vide. s̄. Confessio. ij. Quinto in exhibi- tione sacror. Sexto in sepulturis. Septimo in be- nedictione nubentiū. de quibus de sepul. p̄ totum. xij. q. ij. placuit. de simonia. c. suaz. 7 vide in suis lo- cis. Bre. tñ. ix. i. privilegio qd̄ incipit. attendētes. de clarat q̄ in privilegijs minoribus concessis. vbi d̄ saluo iure parochiali. intelligi debere circa oblati- nes decimas. 7 primitias. solū 7 nō in alijs.

Quō efficit quis de parochia aliqua? Rñ. q̄ acq̄- sitōe domicilij ibidem vt. s̄. Domicilij. Item quo ad facim p̄fessionis. 7 eucharistie. Efficit etiam cū quis p̄ maiorem partem anni. puta p̄ plus q̄ p̄ sex menses in ea moram facit licet ibidem nō transule- rit domicilij fm̄ Pa. in. c. omnis vtriusq̄ 7c. Et de hoc vide. s̄. Confessio. iij. S. x. 7. xj.

Artis appellatiōe

p qd̄ cōtinet. vide. s̄. fama. S. iij.

Atientia

p est suas 7 suoz iniuri- as ac cetera mala eq̄- nimitur ferre. xvij. q. j. S. j.

Utrum semp sit hūda? Rñ. q̄ sic intus sed ab extra non quādo nō expedit saluti proximi. xvij. q. j. paratus. quia vbi hostis non personam. s̄ fidem querit si sibi non resistit nō patientia s̄ ne- gligentia est. xvij. q. ij. Maximianus. Et patientia prelatorum qua vicia nutriuntur pestifera est. xvij. q. ij. iustum licet aliquē tolleret aliq̄d malū landa- biliter p̄ter maius malum emittendum. xvij. q. iij. ecce. 7. c. se. Sed quādo expedit saluti pximi sic ex- am ē habēda ab extra 7 sic intellige illud Luc. vj. Si quis percusserit te in vnaz maxillam p̄be ei 7c. fm̄ Aug. q̄tum ad preparationem animi. 7 alterā si eius saluti expedit dicto. S. j. al̄s nō sicut nec x̄ps eam prebuit in conspectu pōntificis percussus dicto c. paratus.

Atria

p potestas est de iure civili in- troducta. 7 soluit. Primo cū pater tran- sit in potestatem alterius. puta efficitur religiosus. Et ideo cum sit in potestate abbatis nō poterit habere filiū in potestate. vt in. l. an ogator. ff. de adop. facit. c. cum scimus. de regula. 7 not. in aut. ingressi. 7 aut. si qua mulier. L. de sa. san. eccle. Item secundo soluit quanto filius post puberta- tem p̄fitetur in religione approbata. vt notat glo. in. c. j. xx. q. ij. 7 glo. in. l. si ex causa. S. papinianus. ff. de minoribus. sed ante pubertatem nō potest p̄- fiteri patre inuito. quia non desinit patria potestas p̄ ingressum ante pubertatem. 7 ideo tenetur patri obedire. immo nec pater potest offerre filiū impu- berem religioni matre contradicente. fm̄ Inno. 7c.

7 no. Pans. in. e. ij. de regula. quia obedientia qua filius tenetur matri est de iure naturali & diuino. h patria potestas de iure ciuili. & ideo in istis spiritibus magis consideratur ratio naturalis q̄ ciuili. Nec auis similiter patre contradicente eadez ratione.

Patriarcha greca lingua summus patrum in-

p̄pretatur. xxj. di. ceros. dicitur etiam primas qm̄ idem est. vt. lxxxix. dist. p̄uincie. & sunt quatuor principales. scilicet Romanus. Constantinopolitanus. Hierosolimitanus. & Alexandrinus. Alij quoq; sunt. Aquilensis. Bituricensis. Cantuariensis. Bradensis. & Antiochenus. vtm o. glo. i. d. c. ceros.

Quid possunt facere? Rñ. q̄ crucem ante se deferri faciunt. nisi in vrbe & vbi est papa vel eius legatus. Appellatur ad eos om̄ssis medijs. itē sup̄pler negligentiam metropolitani & quedam alia d̄ quibus & in. c. antiqua. de priuileg. & d. c. p̄uincie. & xi. q. iij. conuictus. & de offi. ordi. p̄senti. li. vj. & de appella. sollicitudinē.

Attonus habes supra Jus patronatus.

Peccatum est in triplici genere. Quoddam dicitur originale. quod nihil aliud est nisi carentia iusticie originalis debite in primo parente accepte fm̄ Ansel. in libro de conceptu virginali. Et istud est omnino inuoluntarium & in vniuersali & in particulari. Voluntario fuit voluntarium voluntate aliena. s. ade. Et p̄pterea potest remitti sine actione & sine passione voluntatis illius in quo est. vt per baptismum. de quo in. c. maiores. in. s. hic vero diximus de baptismo. Que quidem iusticia originalis fuit quoddam auxiliu diuinum super naturale necessarium homini ratione sue compositionis. quia cum sit compositus ex anima & corpore ex intellectuali & sensuali que quodammodo si sue nature relinquuntur. intellectū aggrauāt & impediūt ne libere ad summū cōtemplationis pertingere possit. Ideo data fuit sibi iusticia originalis p̄ quam si mens hominis subderet deo etiam ei subderentur omnes vires inferiores. vt libere in deum posset tendere. cui subtrahitio fuit facta p̄ peccatum originale. Cuius duplex est pena. Vna taxata peccato. s. priuatio iusticie originalis. & carentia visionis diuine. Alia ē pena cōcomitans. & huiusmodi sunt infirmitates. mores. & alia mala que sequuntur. sicut si iudex pro peccato imponeret penam eruitionis oculorum ad quam sequerentur postea multa damna. Nec ex franci. de maio. in. ij. sententiarum. Quoddam dicitur veniale. & istud aliquando est voluntarium voluntate propria & simpliciter. sicut quando ex deliberatione quis dicit mendacium iocolum. xxij. q. ij. c. priuileg. Aliquando vō partim est pena sicut motus inordinati qui oriuntur nobis ex corruptela p̄uariationis Ade. Partim vō est culpa. quia licet non sit voluntate propria antecedente oritur tamen a

voluntate concomitante & nō prohibente. vel non precauēte cui possit phibere. vel precauere tales motus inordinatos. de istis dicitur. xxv. dist. s. alias. Et ad remissionē eius cōcurrunt tria. s. pena p̄is. gratia concomitans. & meritū antecedens. Quoddam d̄ mortale qd̄ quidem est voluntarium & in vniuersali & in particulari & ideo non pōt sine nra actione dimitti. vt in. d. s. hic vō dixim⁹. Et de isto intelligitur illud Augusti. lib. primo retracta. c. xij. & li. de vera religione. Peccatum est adeo voluntarium. vt si non sit voluntarium nullo modo sit peccatū. & xv. q. j. s. h̄ hoc non generaliter.

Quō potest discerni peccatum mortale a veniali. Rñ. q̄ p̄cepta diuine legis naturalis ac humane indicant qd̄ sit mortale vel veniale. Nam quicquid est cōtra ipsa de se habet rōnem mortalis peccati. nisi vel rōne surreptionis. vel medicitatis. vel rationabilis cause quo ad p̄cepta humana vel dispensationis sup̄ioris excusetur. Peccatum vō veniale non est contra legem aliquā. h̄ est p̄ter leges q̄ nō obseruat modū rōnis quem lex sancta intendit. Nec ex. ij. sentē. di. xxij.

In quo differt culpa peccati a pena? Rñ. q̄ culpa seu macula est quedam relatio ad actum p̄sentem vel p̄teritum quā diuina voluntas facit illuz qui fecit reputans indecentem in esse morali. Et q̄ indecentia relata ad actum p̄teritum vel p̄sentem nascitur obligatio ad penam ex determinatione voluntatis diuine. Et ideo aliud est remittere culpā aliud penam. Quando enī deus non concipit hominem sub ista indecentia tunc remittitur culpa. Quando vō nō cōcipitur sub obligatōne ad penā tunc remittitur pena. Et quo patet q̄ eē mortale nō consistit in re extra. sed in extimatione. Propterea dicit P̄bus. j. lxxi. q̄ aliquando filij videntur trahere infelicitatem a parentibus. Et ibidem dicitur q̄ honor est honorantis. q̄ honorans agit virtuose & bonuz in se morale. honoratus autem nihil facit. Similiter iniuria q̄ fit imaginē d̄ fieri imaginatio. de hoc vide De. Aure. in. iij. di. xiiij. q. iij. & sic licet peccatum nō sit in esse naturali post actū ipsū est tamē in eē morali. & ideo dānatur si non deletur

Peccatum qm̄ dicit in spūsanctum? Rñ. q̄ est qm̄ quis cōtendit abijcere vel remouere illud q̄ electionem peccati possit impedire. verbi gratia. Instigatur quis ad peccatum & occurrit ei diuina seueritas puniens illud peccatum. & talis istud abijcit studiose p̄mittēs sibi impunitatē vt peccet liberius. Et istud est p̄prie peccatum in spūsanctum & dicitur etiā malicia & blasphemia in spiritum sanctum & est speciale peccatum & grauissimū. Sunt autem sex q̄ impediunt peccati electionem. q̄ ponūt in. ij. sententiarum. dist. xliij. Duo ex parte diuini iudicij. Duo alia ex parte donorum dei. Et duo vltima ex parte peccati. Et p̄pterea sunt sex species peccati in spūsanctum. Prime due sunt p̄sumptio qua sine meritis de misericordia dei p̄sumūt & desperatio qua desperant de indulgentia peccatorum. contra duo p̄ma. s. contra timorem dei & spem. Secūde due sunt. s. impugnatō veritatis agnite. & inuidia fraternel gratie. contra scōa duo. s. agnitio

in q̄ culpa

Peculium

nam veritatis fidei et auxilium interioris gratie qua etiam in alijs nollet crescere. et dolet si videt in frs. Tercie due sunt. s. obstinatio et impenitentia. contra tercia duo. s. considerationem turpitudinis peccati et breuitatem ipsius delectationis.

4 **Utrum** actus qui ex sua specie est veniale peccatum possit esse mortale? R. q. sic tripliciter. Primo rone finis cum constituit in eo. vel inq̄tum referat ad mortale peccatum sicut ad finem. puta cum quis dicit verbum ociosum cum tali intentione q̄ etiam si esset prohibitus de precepto nihilominus diceret. vel dicit ut puocet aliquam mulierem ad fornicandum. et sic intellege illud Aug. xxv. di. s. criminis. nullum peccatum adeo veniale. quin fiat criminale. dum placet. glo. sic. dum placet coplacenta fructus seu finis. Secundo rone erroneitatis cum ex conscia erronea credit mortale et illud committit. xxvii. q. j. oēs. Tercio rone consensu in delectatione. de quo. s. Logitatio. hec ex sancto Bona. in. iij. di. xvj.

5 **Utrum** omne peccatum sit remissibile? R. fm Alex. de al. in. iij. pte summe tractatu de incarnatione dei q̄ aliqua peccata dicuntur irremissibilia negative q̄ nullo modo remitti poterunt. sicut sunt peccata soluz angelorum malorum et hominum damnatorum. Aliud peccatum ab istis non est irremissibile negative. Aliqua peccata sunt irremissibilia positive et sic omnia peccata sunt irremissibilia. q̄ ut dicit Hiero. pro minimo peccato non habent unde satisfaciunt sicut homines vniuersi. q̄ nemo aliquid ex se habet quo remittant. Tercio dicuntur peccata irremissibilia contrarie. eo q̄ contrarie disponunt ad gratiam per quam remitti possunt. et sic peccata in spiritu sancto proprie sunt irremissibilia. ut per intuitum. non q̄ non possunt remitti. sed q̄ contrarie disponunt hominem ut remissionem consequatur.

6 **Utrum** voluntas et opus exterius sit vni peccatum. vide preceptum. s. xiiij.

Peculium

dicat quasi pusilla pecunia siue patrimonium pusillum. ff. de peculio. l. depositi. Aliquid dicitur omne patrimonium cuiuslibet hominis etiam liberi. ut. ff. ad trebell. l. cogi. in p̄nci. et multis alijs modis dicitur peculium. ut no. glo. in Ruba. ff. de peculio. Sed hic intendo tractare de peculio quod filius acquirit viuente patre. et sub ipsius potestate existens.

1 **Quot** sunt eius species? R. quatuor. Prima dicitur peculium profectiuum. s. quod proficitur ex rebus patris. Vnde glo. in l. cum oportet. l. de bo. q. lib. dicit q̄ lex capitur large ut comprehendat omne id quod occasione patris obuenit. l. addito. ff. de acquir. hered. Et istud acquirit patri quo ad proprietatem et usufructum. Sicut dicit de acquir. a clerico ex bonis ecclesie vel eius intuitu q̄ sunt ecclesie q̄ ad proprietatem et usufructum. Et ideo non potest disponere nisi ut a iure pceditur. ut. s. Clericus. xiiij. Secunda dicitur aduentitium s. quod acquiritur ex industria vel ex donatione facta aliunde q̄ intuitu patris aliter aliunde prouenit ex euentu vel fortuna seu industria. Exape res q̄ ab impatore vel augusta donantur q̄ quasi castrense indicant. l. de bo. q. lib. l. cum multa. Idez dicit de donato a rege. q̄ statutum loquens de impatore generaliter intelligit fore statutum de rege. particulari-

ter fm no. p̄ Inno. in. c. super quibusdam. de verb. signi. et in isto aduenticio filiusfamilias acquirit dominium siue proprietatem. sed pater habet usufructum donec vixerit. Nisi remiserit vel nisi ab aliquo sibi detur vel relinquatur hoc pacto. ut ad patrem non pertineat usufructus. vel nisi succedat filius vna cum patre in hereditate fratris vel sororis. Vel nisi quando pater noluit assentire filio aduenti hereditatem aliquam. Vel nisi pater commiserit incestas nuptias. Vel nisi patre minus legitime diuertente bona filijs applicent. Insuper per quas pro. no. acquirit. s. sanctum in glo. Item si filius recipit dotem patre non consentiente nec se obligante fm Bartol. in. l. contra. ff. re. amo. quia in istis patri non acquiritur usufructus nec quicquam aliud. Sed si cum emancipauerit. tercia pars usufructus aliorum aduentitiorum remanebit apud patrem solum. ut in dicto. s. sanctum. sed si premoziatur filij erit specialiter et totaliter. nec communicabit cum alijs fratribus. Si autem filius premoziatur antequam pater totum erit patris. nisi filios reliquerit. nam tunc filij erunt loco patris. Vnde dicit tex. in. d. s. sanctum. Sicut quod suis laboribus. vel prospera fortuna ei accessit hoc in alium pueniet lucuosum ei fiet.

3 **Tercium** dicitur castrense quod a parentibus cognatis aut alijs degenti in militia donatur vel quod ipse filiusfamilias in militia acquisiuit quod nisi militaret acquisiturus non fuisset. nam quod erat et sine militia acquisiturus id peculij eius castrense non est. ff. de castren. pecul. l. castrense. cum ibi notatis.

4 **Quartum** dicitur quasi castrense quod acquiritur a viris discretissimis patronis casuarum. viris deuotissimis memorabilibus. scilicet notarijs et agentibus in rebus. nec non magistris studiorum liberalium artium. archiatrisq̄. id est medicis et omnibus omnino qui salaria vel stipendia recipiunt publica. l. de inoffic. testa. l. cum antiquis. Et predictis patet q̄ notarij communes non acquiritur in quasi castrense. sed solum notarij communis vel domini aut officialium qui deberent habere salarium de publico.

5 **Sed** quid de acquisitis per clericos. filiosfamilias? R. quod res omnes quolibet modo ad eorum dominium venientes habebunt suas ad similitudinem castrensis peculij. ita q̄ de ipsis ad libitum disponere poterunt et testari legitima legata filijs vel parentibus. ut in aut. de san. epis. s. presbiteros. et ponitur. l. de epi. et cleri. aut. presbiteros. quod limita verum nisi acquirantur ex bonis ecclesie vel eius intuitu. q̄ tunc non poterunt disponere. de q̄ dicitur ut supra Clericus. xiiij.

6 **Utrum** acquisita per muratores. aut carpentarios. et alios laboratores in rebus communibus qui etiam habent salarium ex publico sit quasi castrense? R. quod no. q̄ non solum requiritur q̄ id quod acquiritur sit ex publico. sed oportet q̄ sit ex publica causa. v. puta publico officio aduocationis notarij eorum vel officialium et hominum. aliter non erit quasi castrense. Sali. tamē in. l. si. l. de inoffic. testa. tenet q̄ ingenerij domini vel communis id quod acquiritur habebit pro quasi castrense.

7 Sed nunquid aduocati qui ex aduocatione aliquid acquirunt non ex publico sed a clientulis habebunt pro castrensi? R. fm Bald. in d. l. si q. sic. q. cedit loco publici salarii. Et q. eis hodie non soluitur ex publico. l. fori tui. l. de aduoc. diuer. iudi. z. ibi dicit Barto. q. filii erunt quasi castrense id qd acquirunt assessores fm glo. ibid. Idem die fm Bar. in l. si mulier. ff. de castren. pecu. de relictis aduocato pro emendis libris vel equo causa eundi ad officia. z. hmoi.

8 Utrum donatum filiofamilias militi aduocato aut aliud officium publicum habenti sine alia expressione sit castrense vel quasi? R. fm Barto. in tractatu de duobus fratribus q. aut donantur res necessarie militie siue apte vt equus z. arma militi. libri aduocato. tunc in dubio dicitur esse castrense vel quasi a quocunq. donetur eisdem. l. miles precipua. z. l. castrense. ff. de castren. pec. Si aut donant ea q. non sunt apta ad militiam non erunt castrense. etiam si expresse dixerit. vt. l. si forte. ff. de castren. pecu. z. qd. ibi tenet Dy. z. l. eo. ti. l. j. Et hoc verum nisi in duobus casibus. Primus quando ille qui donat solum ex militia vel aduocatione z. hmoi notus est. Secundus casus est quando talia donata licet non sint apta ad militiam vel aduocationem. tunc dantur expresse vt vendantur p. emendis armis libris z. hmoi necessarijs ad dicta publica officia. Alia vero q. potest esse apta ad militiam z. ad alia. vt seruus. tunc si spaliter z. noiatim ad ipsa sunt data. sic erunt quasi castrense. Secus si simpliciter sine expresseione. q. non est ut castrense. nisi vt dictum est. sint data a noto solum ex militia. l. si militi. ff. de ca. pecu. z. qd. no. bar. in d. l. si forte.

9 Quid de donato filiofamilias qui non est miles nec in aliquo publico officio cum ista expresseione qd sit ei castrense vel quasi? R. fm Bar. in predicto tractatu. q. licet appositio talium verborum non valeat. nisi si sit aduenticiu. vt. d. l. si forte. operabitur tunc vt patri non acquiratur vsufructus quod potest facere donans. vt. l. de bo. q. lib. aut. excipit. z. sic licet vicietur expresseio non viciat nisi tacitu. l. j. ff. qui. mo. pi. vel hypo. sol.

10 Quam libri empti a patre filio suo sint quasi castrense? R. fm Barto. in d. tractatu. z. in l. j. S. nec castrense. ff. de col. bono. q. aut pater tradidit z. se donare expresseio. z. tunc si filius erat aduocatus acquirunt sibi in quasi castrense. l. j. l. de ca. pe. z. l. castrense. ff. de nec pater poterit sic datus reuocare. l. si filius. l. fami. heras. Si vero non erat doctor tpe donatois. sed scholaris tunc non potest dici quasi castrense. qz conditio persone hoc non patitur. Nam scholares non gaudent priuilegijs quo magistri z. doctores. l. j. in fi. l. de stu. libera. Et facit quod nota. in l. si. l. de iurisd. om. iudic. quod verum intellige. nisi ante mortem patris compleuisset studiu suu. quia sic cepit quasi militare. z. tunc erunt quasi castrense. l. siue emancipatis filijs. l. de donato. z. l. donatioes. in concubinas. S. pater. ff. de. Nota tamen q. licet non fuerit doctor. nec effectus ante mortem patris. si pater ei non emancipato libros dedit sed eos non est adeptus nisi post emancipationem q. erunt sui. Quia confirmatur donatio. dicta. l. siue z. dicto

S. pater. Idem die de quocunq. donato a patre filio emancipato vel etiam non emancipato si modo emancipatus voluntate patris possedit q. erit filij nec pater postea poterit reuocare dicta. l. siue. Secus si post emancipationem tenuisset donata ante eam contra voluntatem patris. Similiter idem die q. confirmatur dicta donatio morte etiam si non erit ipse emancipatus. z. sic post mortem patris talia erunt sua. nec communicabit cum fratribus alijs. l. filie. l. fami. herascun. fm opinionem approbatam in glosa dicta. l. siue. Aut pater non tradidit nec expresseio se donare. z. sic licet emerit nomine filij sui. nihilominus erunt patris z. communicabit eos cum alijs fratribus post mortem patris. l. prima in principio. l. de castren. pecu. requiritur enim traditio vt videatur donare. l. ij. l. si quis alteri vel sibi. q. si nescitur. an donauerit vel ne. tunc fm baldum in additionibus ad prefatum tractatum Barto. ad coniecturas est recurrendum. fm ea que infra dicam. in. S. xxij. Aduerte hic fm Bartolum in autentica. ex testamento. l. de colla. q. donatum a patre filio emancipato est conferendum post mortem et computabitur in eius parte. Sed donatum filio existenti in sua potestate licet non valeat in vita ipsius patris tamen assumit sibi vim post mortem. et habet vim legam. vt in l. in donationibus. l. ad. l. falc. et. l. donationes. la prima. l. de dona. inter vi. et vxo. Et sicut legata et fideicommissa non conferuntur. la patre. l. de coll. sic nec talis donatio. fallit hoc in tribus casibus. Primus quando emergitur inqualitas. l. penulti. l. de coll. Secundus quando pater hoc expresseio. Tertius quando dedit vt haberet in peculio. l. si donatione. l. de coll.

Utrum omne acquisitum ex pecunia patris a filiofamilias sit profecticiu? Respon. fm Bartolum in predicto tractatu. et in l. cum oportet. l. de bonis liber. q. id quod acquirit filiusfamilias ex bonis patris siue sit pecunia. siue sint possessiones sibi ab eodem date sine labore et industria sua. puta dando possessionem alteri colono. vel pecuniam mercatori. ex qua habuit de luero tale lucrum erit profecticiu. Sed id quod acquirit ex predictis bonis ex labore suo. vel industria. puta laborando agrum predictum. vel negociando de pecunia predicta sicut lucrum quod sit ex pecunia pro parte attribuitur persone lucranti. et pro parte pecunie. l. prima. l. pro socio. et. l. si non fuerint. S. primo. ff. eo. si tale lucrum erit pro parte que debetur possessioni vel pecunie erit profecticiu et pro parte que debetur operi persone lucrantis erit aduenticiu dicta. l. cum oportet. post principium. vbi patet q. omne lucrum proueniens ex persona filij est aduenticiu. Nec obstat. l. si ita. S. si. ff. de vsu et habita. et. l. per seruum. S. si. ff. de acquiren. re. dominio quas allegat Speculator qui tenet contrarium. qz loquitur in seruo qui acquirit domino ex opere persone sue. Et hoc tene. nisi ex pecunia patris fecisset vsuram. quia licet glosa in dicta. l. cum oportet. teneat contrarium. tamen tu tene cum Barto. ibidem q. tale lucrum non erit nec profecticiu nec adue-

- 12 **U**trum filiusfamilias qui lucra vigore statuti ex morte uxoris sue dotem vel partem debeat eam habere p aduenticio: Rñ. Bar. in dicto tractatu. q aut filius sustinet onera matrimonij de lucro sue persone. 7 tunc filio erit aduenticius. Si vo nō ipe sed pater sic erit pfecticius. 7 sic intellige opi. Dy. in l. si cum dotem. §. nunc transgrediamur. ff. soluti. matri. qui tenet q non est aduenticius sed cōmunitabit post mortem patris cum alijs fratribus. p. l. ij. l. famul. ber. Si vo partim pī 7 partim fili? sustinet tūc pro rata oneris partim erit pfecticius 7 partim aduenticius. l. h. 7 si quis. §. j. ff. de usufruc. 7 l. si seruus cōis. §. si. ff. de shp. seruo.
- 13 **U**trum donatum vel relictum ab extraneo filio familias sit aduenticius: Rñ. fm Barto. in predicto tractatu. q aut datum est cōtemplatione patris. 7 sic erit pfecticius. Si vo datum est cōtemplatione filij sic erit aduenticius in l. sed si plures. §. arrogato. ff. de vul. 7 pu. subst. 7 l. additio. ff. de acqui. here. 7 l. h. 7 si quid donetur. ff. de usufruc. 7 no. glo. i. d. l. cum oportet. Si autem non apparet cuius cōtemplatione sit datum deprehenditur ex futuro enēu. puta qñ relinquatur filio. vt post mortē pīs habeat. sic presumitur q contemplatione filij. Si vo vt tñ viuente pīe. sic presumitur cōtemplatione pīs datū. Sill. ex ope cōprehendit. puta filius faciēdo mercantiam acqñuit amicitia cū aliquo ex qua ali quid sibi donauit. q tūc erit sibi aduenticius. l. sociū qui. §. si. ff. p socio. 7 ibi est casus expressus. q contemplatione filij. Ideo no. q omnes leges q dicunt inspiciendū cur? cōtemplatione debent intelligi de cā proxima. d. l. socium. qñ in damnū acquirētis nō pñsideratur eā remota. l. si. ff. coniungen. cū emā epat. libe. sed bene qñz ad comodum. l. si forte. ff. de ca. pecu.
- 14 **U**trum omne acquisitū p filiū familias sit presumē dū ex bonis patris in dubio 7 sic pfecticius. Rñ. Bar. vbi. §. q aut resultat suspitio delicti. nisi sic psumatur. puta qz filia psumetur turpiter acqñuisse qz aliter nō potuit habere. 7 sic credit ex bonis patris acqñitum. vt suspitio delicti euitetur. l. si defunctus. l. arbi. tute. 7 l. quintus. ff. de dona. inter vi. 7 vxo. 7 l. etiam si uxoris nomine. l. eo. aut suspitio delicti euitat. 7 sic psumet ex bonis filij. d. legibus. Aut nec euitat nec onf psumptio delicti 7 sic recurrendum est ad pieturas. l. de epi. 7 cle. aut. licentia. Et bec oia sunt seruanda etiam in prelato. tutore. vxore. 7 hmōi. qui circa bona alioz versant in conscia. licet glo. in. d. l. etiam. 7 in. d. l. cum oportet aliter dicat.
- 15 **U**trum donatū filio a patre sit aduenticius: Rñ. Bar. vbi. §. q aut precesserunt merita filij q si extraneus fecisset ei donasset. sic donatio tenet a principio 7 erit ei aduenticius. vt tenet glo. l. de inoffi. testa. aut. vñ si parēs. Et conecor. Jaco. but. Aut nō donat ppter merita sed vt filio. 7 sic est simplex donatio que non valet. nisi morte confirmetur. vt supra patuit. §. x.

Sed ad quid valet dictum peculium aduentici 16 um filio cum vt dictū est usufructus sit patris. nec de eo pōt disponere nisi vt. j. Religiosus. §. lvi. R. q valet vt post mortem pīs nō teneat illud cōica re cum alijs fratribus. h. erit spāliter suum. l. si. l. de colla. Peculium vo pfecticiū ad nihil valet filio. nisi ad hoc ne publice in casu quo alia bona pīs publicant. vt in. l. si finita. §. de vectigalibus. ff. de dā. infec. Et quod ibi no. Bar. post mortem tamē patris erit cōc cū alijs fratribus.

Utrum de peculo castrensi vel quasi filiū fami 17 lias possit testari. 7 ad libitū disponere: Rñ. q sic. fm omnes doc. qz illud acqñit sibi 7 quo ad dominium 7 usufructum nec illud cōicabit cuz fratribus post mortem patris. d. l. cum antiquis. l. de inof. test. 7 multis alijs.

Utrum pecunia data filio familias a patre pro 18 studio sit ei imputanda post mortē patris in parte sua ab alijs fratribus rpe diuisionis: Rñ. bar. in. d. tractatu q si apud pīem nihil erat qd esset filij non imputabit ei in pte. l. qui pī. ff. fami. heres. Si vo apud pīem erat pecunia filij ex castrensi vel qñi peculio. tunc in dubio presumet q pī administratio noie egerit id de pecunia ipius filij. 7 sic imputabit ei in partem. facit qd no. in. l. si. l. de dona. p missi. Sed iudicio meo mihi videt q pater dando filio pro studio vel filie p vote q presumat dare de suo. qz pietas pīna ad hoc inducit. Secus in extraneo. nisi substantia pīs esset tenuis 7 filij habūdās. qz sic tenerem cū Bar. als non.

Quid si pater dedit pecuniam filio pro emēdis 19 libris. 7 ipse lusit. vel in meretricibus expendit: Rñ. fm Bartolū in autentica. quod locum. l. de colla. q post mortem patris computabitur ei in suam partem. argu. d. autentice. sicut mulieri que passa est consumi dotem computabitur ei in partem suam. vt in dicta autentica. quod locum. Idem die de donato pro emancipatione a patre filio q erit computandum ei tempore diuisionis fm Barto. in. l. prima. §. nec castrense. 7 in. l. vt liberis. l. de colla.

Utrum filius qui incepit studere viuente patre 20 de eius mandato possit post mortem patris de cōibus bonis perficere studium: Rñ. Barto. in. d. tractatu q non. nam factum patris erga filiū inciatum eatenus obligat heredem quatenus pī erat obligatus. l. 7 si filium. ff. de mu. 7 bo. iuncta. l. bonozes. §. is qui. ff. de decu. 7 l. si filia. §. idem scribit ff. famul. ber. ppter quod concludit Bald. in addi. ad dictum tractatum. q si vult perficere studiū faciat de suo. vel si vult doctorari similif faciet de suo quia est nouus actus. l. seruus legatus. §. sed si cuz mihi ex testamento. ff. de lega. j. nec fratres ei tenentur si nolūt.

Utrum tempore diuisionis fratrum veniat ex 21 pense facte a patre uxoris filij familias 7 alia ornamenta: Rñ. Baldus vbi supra 7 Bartolus in. l. in bis. ff. solu. matri. q de consumptis filius nō tenetur nec alius frater posset dicere. ego ducam meam 7 tantundē expendā de cōi. nisi pater alitq cauerit in testamento. l. iij. §. si. ff. de mu. 7 bono. 7 ibi

glo. 2. l. ex parte. §. si. ff. fami. heriscun. De extan-
 ribus autē vt sunt vestes. 7 alia ornamenta si sunt
 necessaria ad quotidianum vsium non conferuntur
 sed sunt vros. 7 a principio tenuit donatō inter so-
 crum 7 nrum. l. ex annuo. ff. de donati. inter vir. 7
 vro. 7. l. si dos. cum sua glo. ff. ad. l. fal. Si vo non
 sunt necessaria ad quotidianum vsium. sed sunt p-
 ciosa. tunc illa qualia sunt debet conferri. l. illud ve-
 stimentum. ff. de pecu. nec potest dici qd morte sit cō-
 firmata donatio quia non presumuntur donata. li-
 cet dicatur maritus vester donat vobis istam coro-
 nam vel brocatum. sed ad vsium concessa. l. mortis
 in fi. ff. de dona. inter vi. 7 vro. Similiter dic in fa-
 ctis p filia. l. cum hic status. §. oio. ff. eo. 7 p predi-
 ctis fact. l. si. ff. sola. ma. 7 quod dicit Barto. in. l. si
 vt censo. ff. commio. Ange. tamē in. l. si ex re domini.
 ff. de stipu. ser. per glo. ibi posita. determinat qd ve-
 stes lugubres date mulieribus efficiuntur ipsarum.
 de tote vo data filie filij ab ano ipsius quomodo nō
 sit cōdicanda. vide. §. Dos. §. xij.

22 **U**trum expense facte a patre in peculio filij ad-
 uentio sint cōmunicande inter fratres post mor-
 tem patris? R. fm Bar. in. d. tractatu. qd aut fue-
 runt necessarie. vel ad perpetuam vtilitatem. 7 tūc
 filio imputabuntur. l. si. §. si. l. de bo. q3 lib. 7. l. in
 benus. l. ad treb. nisi pater fecisset animo non re-
 petendi. arg. l. si in area. ff. de condi. inde. qd si de ani-
 mo nescitur. tunc si sunt parui sumptus presumen-
 tur donati. l. si seruum. ff. de donati. inter vi. 7 vro.
 Si sunt magni sumptus. ita qd excedant fructuum
 quantitatem. tunc videtur habuisse animum repe-
 tendi. nisi in causa alimentorum vel simili expēdis-
 set. l. non sennius. §. preterea. ff. de neg. gest. Secus
 si non excederent fructuum quantitatem. qd tunc
 videtur donasse. argu. dicta. l. si. §. si autem res. l.
 de bo. q3 liber. In impensis tamen que facti vir in
 rebus vros gratia fructuum querendorum con-
 seruandorum 7 colligendorum sine vlla distinctio-
 ne sibi facit. l. si. ff. de impensis. Et non repetet ab
 vtrore vel eius heredibus. In alijs autē si sunt mo-
 dice non repetuntur. l. omnino. ff. de impensis. Si
 sunt magne repetet. d. l. omnino. vbi aliq̄ue etiam
 ponuntur exceptiones quas omitto. quia parum
 ad nos. Sed in conscientia sequere quod dixi. Si
 vo dicit sumptus non fuerunt necessarij nec ad p-
 petuam vtilitatem. sed solum ad fructuum vtilita-
 tem tunc non sunt cōmunicandi. quia onera perti-
 nent ad eūdem patrem 7 expense. Et etiam idē di-
 cendum de eo quod expendit in datijs 7 collectis.
 cū habeat vsufructum. l. si pēdentes. §. h. 7 si qd.
 ff. de vsufruc. 7. l. neq3 stipendium. ff. de impensis.
 Nec ob. l. vnica. §. sed nec ob impensas. l. de re.
 vro. actio. quia vir habet totē propter onera ma-
 trimonij. ideo non debet grauari onere impensarū
 Nec hoc erit in alio vsufructuario. quia simplici-
 ter habet et alia cā. vt ex contractu vel quasi. his cō-
 cordat Bal. vbi supra.

23 **U**trum patre obligante se pro delicto filij sit to-
 tum computandum in parte dicti filij post mortem
 patris. an de tota hereditate cum alijs fratribus?
 R. Bal. vbi. §. qd si dictus pater hoc fecit natura

li pietate sic omnes fratres debent pro parte sua su-
 stinere. l. liber captus. l. de captiuis. Sed si fecit ex
 necessitate. puta dictante hoc statuto. vt notat glo.
 super Rubica. l. de decre. decu. tunc nascitur na-
 turalis obligatio inter patrem 7 filium ex tali geste-
 one negotiorum eius que transit ad heredes. 7 id
 soluet de parte sua 7 non de communi. l. igitur. ff.
 de libe. cā. 7 quod notant docto. de eo qui cogitur
 soluere condemnationem alterius. in. l. ij. §. si. ff. de
 verbo. obliqa.

24 **U**trum patre dante damnatum in bonis aduen-
 ticijs filij teneantur fratres emendare de cōmuni.
 Rū. fm Bal. vbi supra. qd aut dilapidatio est solū
 fructuum. 7 sic non tenentur. d. l. cum oportet. Qd
 limita verum quando pater habet vsufructum i
 dictis bonis. secus quando ille qui legauerat. pbi-
 buit vsufructum queri patri quod potest fieri vt
 tenet glo. in autem. vt liceat matri 7 auie. 7 autē. ex-
 cipitur. l. de bonisq3 liberis. quia tunc tenerentur
 Si vo dilapidatio concernit rei perpetuam deteri-
 orationem vel intolerabilem lesionem. sic etiam te-
 nent. d. l. cū oportet. §. sed cum tacitas.

25 **U**trum debitum contractum post mortem pa-
 tris ab vno fratrum sit soluendum de communi?
 Rū. Specu. ti. de iudicijs. qd non nisi contractum
 sit ratione cōmunis vtilitatis vel societatis. Simi-
 liter nec dos debet solui de communi nisi sit verā ē
 cōmunem vtilitatem. Idem dic de condemnatione
 soluta per vnum quod non soluetur de communi
 nisi maleficium fecisset pro cōmuni vtilitate scienti
 bus socijs 7 acceptantibus in cōmuni eius vtilita-
 tem. quia sic esset cōmunis. quia ex quo sponte su-
 seperunt lucrum habebunt 7 damnatum condem-
 nationis. Si vo ignoranter acceptauerunt lucrum
 factum iniuste. tūc socius auferet illud 7 satisfacet
 7. l. si igitur. ff. pro socio. 7 sic etiam ipse soluet
 condemnationem etiam si essent socij omnium bo-
 norum. fm Spec. vbi supra. Et licet de iure ex quo
 cōmunicauit lucrum illicitum non posset illud au-
 ferre nisi post cōdemnationem. l. quod enim. ff. p
 socio. Nihilominus qm sacerdos iniunxit ei vt sa-
 tisfaciat illis quos lesit. intelligitur non solum his
 cōtestata s̄ etā sentētia lata. 7 sic pceptū sacerdotis
 est sentētia fm Ho. in. c. si. de sepul. Similiter mili-
 tans militet de suo. vel maritans filia. val tenēs fi-
 liū in studio faciat de suo. nisi aliter sit cōuentū inē
 eos. l. si socius p filia. ff. p socio. 7 recitat Bal. i. d.
 l. si patrius. l. cōia vtri. in.

26 **U**trum lucrum quod facit vnus fratru cū pecunia
 hereditaria mercādo sit cōdicandū cū alijs fratribus?
 Rū. fm Bal. vbi. §. in. d. l. si patrius. qd aut fecit
 nomine cōi 7 sic cōdicabit aut fecit nomine ppro 7 sic
 non cōdicabit. l. titium 7 meuum. §. alterum. ff. de
 adm. tu. qd verum est nisi sit tuto: vlt curato: alio-
 rum fratrum. qd sic lucrum quod fecit ex prima mer-
 cantia emptā de pecunia cōi debet esse cōe. h. nomine
 suo fecerit. Aliud autem lucrum qd fecit de pecunia
 emptionū iterata 7 noie suo erit suū 7 nō cōdicabit.
 Idem dic de illo qui negociat de pecunia minoris
 aut ecclesie. vt in. l. si vt pponis. l. de re. vlt. Si vo
 nescitur cuius nomine fecerit. tunc si continuauit

negocium solitum cum alio fratre mortuo superstitibus filiis fratris indivisam substantiam possidentibus sic ut eorum nomine fecisse. arg. l. nam et servus. ff. de neg. gest. §. si vivo. Si vero fecit negociationem insolitam sic presumet quod nomine proprio nisi ex libro rationum aliud apparet. conxor. Bar. in d. l. si pater.

27 **Q**uod in dubio cognoscitur contracta societate tacite inter fratres vel quoscunque alios qui simul statuta quod omnia lucra sint dividenda. ff. in Bal. in d. l. si pater. quod quibus nullus ipsorum negotietur. potest tamen ex actibus apparere socialis effectus. sicut est inter nobiles qui non faciunt questuarias mercantias. nisi quecumque salaria. quascunque votes acquirunt in comitatu conferunt. unde nemo potest negare eos esse sociales actus ex quibus presumitur intentio et voluntas. ut dicitur in Ja. de are. Ricar. et Oldr. eius discipuli ad quod tatem ergo actuum est recurrendum. Nam in talibus presumitur mens quibus ex actibus colligi potest. arg. l. duo fratres. ff. de acqui. her. et l. reprehendenda. tu magis es. l. de insti. et substiti. Sicut dico in eundem Bal. ubi. §. quod presumitur contracta si unus negotiat et alter quecumque sibi eveniunt. puta ex redditu prebende vel ex domibus et hmoi. ponit in comitatu et ita faciunt hinc inde. Item presumitur societas etiam ex actibus in una mercantia vel arte et alter in alia ut in advocatis et tabellionibus. Nam lucrorum comitatio societatis est pro seu inchoatio. Similiter dicit idem Bal. ubi. §. quod si unus habet curam domus et alius esset advocatus. vel aliter lucraret et poneret in domum. videtur contracta societas. Idem dicit. si unus est maior et alter minor et pupillus habet tutorem qui comitatur et ei comitatur. Idem dicit quod si actus sunt unius foras societas restringitur tamen ad questus qui veniunt ex ipsis. sed in actibus diffunditur et in se variata tamen hinc inde presumitur societas generaliter contracta. nec considero an unus plus lucraret et alius minus in hac generali societate. sed equaliter omnia sunt partienda. l. si socius pro filia. ff. pro socio. vii. pro clariori intelligentia nota. quod societas tacita vel expressa aliquando est omnium bonorum et tunc est quam expresse agit quod sunt socii omnium bonorum. ut est textus in l. iij. §. i. ff. pro socio. et in l. cobiri. eodem. et isti tales comitant omnia que acquirunt ex quacunque causa laborando vel negociando sine ex donatione. sive ex legato. sive ex hereditate et hmoi. Item stipendia que dantur militibus. l. qui stipendia. l. de cura. et salaria quecumque habentur ex castrensi vel quasi. l. cum duobus. §. idem papinianus. alibi est lex. ff. pro socio. Et in isto casu frater tenet maritare filias alterius fratris nisi aliud expresse actum sit. l. si socius pro filia. ff. pro socio. non tamen tenet comitare que adquisiuntur illicite neque tenetur ad condemnationem quam pro sua culpa alter promeruit. Aliquando contrahitur societas generaliter omnis questus vel questus et lucrum quod tamen est dicere sicut omnis questus. l. si et si addicat. ff. eo. de qua loquitur. d. l. cobiri. cum quinq. le. se. et isti comitant omnia que proveniunt ex opera. i. solertia alterius. si non donationem simplicem sive causa mortis vel legata. l. hereditatem. nec debita alterius. nisi que sunt causa questus vel societatis. Aliquando sunt socii certe rei. s. connumerandi. quia vivunt ad unum panem et vinum vel certe negociationis vel lucrorum que

consequuntur. licet in diversis negociationibus vel operibus et quibus lucrant quis aliquando ponat operam alter pecuniam. aliquando utrumque de quibus. §. Societas. i. Et ex predictis potest intelligere optime istam materiam.

Pone quod duo fratres rustici colentes terras unus habet filios scindentes terram alter non. quod dividetur fructus provenientes ex cultura. ff. in Bal. l. d. l. si pater. quod dividetur in capita. quod societas respicit capita eorum que operas ponunt in societate. Istud limita verum quo ad lucrum quod debet persone. sed quo ad lucrum quod debet bobus vel terre que sunt comitatio non dividetur per capita sed in stirpes. ff. in eundem Bal. in quodam consilio et Bar. in d. l. si pater.

Quid si sint duo fratres quorum unus possit operam alter pecuniam in societate et casu omnia probusta sunt. ff. in Bal. ubi. §. quod ille qui possit operas tenet alteri ad medietatem capitali. p. l. si cum duobus. §. si inchoanda. ff. pro socio. et ita etiam tenet Ja. de are. in l. i. l. pro socio. glo. in d. l. si pater tenet primum sed tu tene quod dixi. societas. i. §. i.

Utrum lucrum uxoris alterius fratris sit comitandum. ff. in Bal. in l. si uxores. l. de comiti. infer. et do. Obal. de puto. in l. cum duobus. ff. pro socio. quod aut mulier eadem opera facit sicut homines in laborato. et sic ipsa debet habere partem lucrum et dividetur in capita ut. §. dicitur est de filiis. Aut vero exercet aliquam artem vel mercantiam vel est obstetrix vel cirogicha. et tunc si ponebat omnia lucra in comitatu et sicut in contracta est societas. quia mulier cum viro potest contrahere societatem. ff. in eundem Bal. in d. l. si uxorem. et sic lucra erunt comitatio. Aut vero tenebat separatim lucrum. vel ex alijs coniecturis pater quod volebat contrahere societatem. tunc de operibus communibus et obsequialibus que sunt a mulieribus in domo in qualitate persone. ut facere lectum. cochitiam. et hmoi. non potest lucrum comitari. quod tenetur operari in domo in qua recipit alimenta ut in glo. l. sicut. ff. de oper. liber. et Bal. in l. gaio scio. in l. ff. de ali. lega. et Angel. in l. i. l. de legi. her. et in l. si cum votem. ff. solu. matri. immo si desisteret a talibus obsequialibus operibus et parve estimationis propter faciendam artem pars lucrum talis artis deberet comitari cum viro et alijs fratribus in iudicium boni viri. Quod limita verum nisi haberet alimenta iure legati. quod tunc non tenet operari in domo danti talia alimenta. ff. in Bal. et Ange. ubi. §. Si autem ultra talia obsequialia exercet aliquam artem et ipsis lucrare potest sibi retinere tanquam proprium et non cogitur comitare. Quod non pro intelligentia eorum que dico. §. uxores. §. i. Et quod dixi de uxore idem dicit de filiabus alterius fratris. exceptio quod acquirunt primum. et solum illud lucrum erit eis adnatum.

Utrum fratres qui sunt socii omnium bonorum si unus eorum habet filias possit eas dotare de comitatu. ff. Spec. tenet quod non. nisi sit pactum inter eos p. l. si socius pro filia. ff. pro socio. Idem tenet Pe. de perusio. in. xiiij. li. consiliorum suorum. Contrarium tenet Bald. in consilio quod incipit factum tale. do. Obal. in d. l. cum duobus arguens pro contra finaliter dicit quod quilibet potest adhibere cui parti voluerit

Sed iudicio meo p̄ma opi. videtur verior: quādo nō sunt socij omnium bonorū: h̄ q̄ sunt socij oim bonorū vera est secunda opi. et fm̄ hoc p̄cor. pre dictos. vt. s̄. xxvij. §.

32 **Q**uid si vnus fratru dotauit filias alterius fratris sciens et patiens: Rū. q̄ poterit repetere dotes q̄ vtiliter gessit negocium. Nec obstat q̄ extraneus dotando filiā alterius videtur donare dādo dotem. l. et morte. l. de pac. cōuen. quia hoc verū q̄ solus hoc facit. Secus si cuj patre simul faceret erita consuluit Bal. in dicto cōsilio. vbi s̄. hoc intellige quando non est contracta societas omnium bonorum vt s̄. patet.

33 **Q**uādo cū fratres stant simul post mortē patris vnus de fructibus laborū suoz. vel de alijs bonis possit in domo p̄ cōmuni victu possit repetere illud plus in diuisione: Rū. do. Vbal. vbi s̄. q̄ illi qui extāt sunt sui nisi contracta sit societas in illis. Si autē sunt p̄sumpti tunc si inter eos erat contracta societas cōuincendi q̄ viuēbant ad vnu panem et vinū tunc nō habetur p̄sideratio ad illud plus. q̄ societas iure cōsumpti intelligitur. vt est casus in. c. si duo fratres de fratribus d̄ nouo bñ. inuesti. in vrbibus seu. et hoc nō rōne fraternitatis v̄ cohabitatiōnis sed cōis mense fm̄ Bal. in. ca. si duo. qd̄ no. quia quotidiana in fratribus quoz vnus habet maiorē familiā altero. Si v̄o societas cōuincendi nō erat inter eos. puta. quia vn̄ minor inter quos nō p̄trahitur. l. in cōditionibus. §. si. ff. p̄ socio. v̄ alter furiosus vel prodigus cui erat interdicta administratio vel monachus et similes. et tūc expense nō imputant inter frēs q̄ sunt facte p̄ alimentis nisi protestetur q̄ nō intendit donare. l. n̄ senius. ff. de neg. gest. vel nisi q̄ redditus cōdes erant sufficientes ad alimēta h̄ p̄seruabat frumētū vt melius v̄deret. vel q̄ naturali charitate nō tenebatur alimētare. ar. l. si. de pe. here. fm̄ Bal. in. l. filie cuius. l. fami. her. Item quādo ille qui fecit impensas erat pauperior. vt no. in. l. alimēta. l. de neg. gest. p̄ Jaco. butri. et Bal. q̄ p̄ima charitas incipit a seipso. l. p̄sens. l. de seru. et aqua. Et sic Bal. in. l. si paterno. l. de nego. gest. tenet de rusticis quoz vn̄ multa possit in domo pro alimentis q̄ potest petere quādo i filijs alimētatis nō erant ope aliquales correspondētes alimētis. q̄ cōiter rustici sunt pauperes quoz oculus est procellus. vt dicit glo. in. l. illicitas. ff. de offi. presi. et raro h̄nt pecunias. vt dicit Bal. in. l. idem. l. locati. Ideo nō presumit donare cū ip̄e nō habeat supflua qd̄ no.

34 **Q**uādo vnus fratru ponit lucra sua pro reparatione cōmuni patrimonij. vel emit boues pro colendis possessionibus p̄muniibus possit illud repetere: Rū. d. Vbal. vbi supra. q̄ sic expresse per tex. in. l. et duob. ff. de nego. gest. et Bal. in. l. filie. l. fami. herci.

35 **S**unt duo fratres vnus legitimus alius spurius q̄ societate p̄trahunt oim bonoz in vita patris ipsoz: q̄ritur an morte patre eius hereditas trāseat etiam ad spurium. Rū. Bal. in. l. j. l. p̄ socio. q̄ lic non v̄i successione vel relicti sed iure societatis qud̄ no. pro cautela. tu q̄ vis spurium succedere

in hereditate cū legitimo vt facias eos p̄trahere societatem in simul omnium bonorum.

Pecunia aliqui capitur largissime

p̄ oim re mūdi. j. q. ij. totum. et in. l. nominis. ff. de ver. sig. dicit nominis pecunie appellatiōne rē significare. p̄cul. ait. vbi glo. rē. s̄. omne q̄ sit vel esse possit in patrimonio. et sic rei appellatiō latior est q̄ pecunie. vt in. l. rei. ff. e. q̄ res sacre et lib̄ hō q̄ nō possunt esse in p̄rimonio sunt res et nō pecunia. Sed stricte et p̄prie pecunia accipitur p̄ pecunia numerata. xij. q. iij. c. j. ij. et. ij. et. ff. de. le. j. l. talis scriptura. in. p̄n. Secundū etiā quoz magistrōs exposito res regule beati francisci pecunia accipitur p̄ oim re qua quis vitur ad aliquid p̄ p̄cio dandū. vnd̄ dicunt q̄ nō licet fratribus minorib. aliq̄ recipere q̄bus vtant̄ pro p̄cio ad aliqua emenda.

Sed pone q̄ aliq̄s vult dare fratri minorū aliqua rem q̄ frater non indiget nūquid poterit eā recipere vt vendat et de p̄cio alia necessariā emat: Rū. q̄ nō. quia sic esset recipere pecuniā h̄ bñ p̄t eā recipere animo nūq̄ eam distrabēdi ipse h̄ procura tori ordinis assignādi vt ipse eam vendat vel i necessariū p̄mutet. q̄ sic nūq̄ est pecunia que p̄hibetur in regula recipi q̄diu est in manu ei. h̄ post q̄ est assignata p̄curatori. Lar. v̄o in. de. exiuit. §. p̄oro. de ver. sig. dicit q̄ hodie denarij et pecunia p̄ eodē accipiuntur et sic exponit verbū vel pro. i. in p̄dicta regula minorū. vt sit sensus nō recipiant denarios. v̄. i. pecuniam prohibēdo cuiuscūq̄ generis monetam. h̄ magis placet opinio quatuor magistrorum.

Quādo mutuās. x. in auro teneat recipere in argēto nū ipso inuito vel in diuersa forma. puta florentinos pro senensibus mutuatis. R. Pa. in. c. q̄nto de iureiur. colligēdo mentē Bar. in. l. Paulus. ff. de solu. Aut mutuauit. x. libras i. iij. florentis et tūc sufficit restituere. x. libras etiā in alia moneta q̄ videtur extimatos illos florentos pro decē libris v̄didisse sicut dicimus in dote cui tradit extimata. l. cū dote. l. de iure do. et idem dic in deposito. Aut fuit dictū mutuo vel depono decē libras i florentis et piculum et comodū pertinet ad debitore seu depositariū. v̄i tenet restituere fm̄ extimatoz extimatem tpe solutiōnis sciende. ar. d. l. cū dotez. Aut fuit simpliciter factū mutū. puta mutuo tibi centum florentos et tunc si est passurus aliqd̄ damnū recipiēdo in alia forma nō tenet recipere. d. l. Paulus. Si v̄o nullum damnū est passurus sic tenetur vt i d. l. Paulus. Sed in alia materia nō tenet recipere quia mutū debet restitui in eodem genere et eadē bonitate. vt in. l. cum quid. ff. si cer. pe. et aliud pro alio inuito creditore solui nō potest. l. ij. ff. si cer. pe. Consuetudo tamen est vt solvatur in alia materia et seruanda est. quia videtur actum quod est consuetum. l. q̄ si nolit. §. qui assidua. ff. de edili. edic. et consuluit Oldradus. In deposito autem consideranda si fuit actum vt pecuniam confunderet cum sua. et idem dic q̄ de mutuo: aut teneret separatā et sic eam reddet et non aliam in forma aut materia.

Edagogium

dicitur a pedibus dat
em a transeuntibus

P in locis positus a principe vel ab eo qui
habet super hoc auctoritatem. Guidagium
ho datur pro ducatu per terram alicuius ut securus
vadat. Salinarius autem datur pro sale ut si possint emere
vel vendere. Nec habetur in c. super quibusdam
d. verbo. sig. in glo. Vnde pedagogium idem significat quod
vectigal. et no. dicitur de ancha. in c. q. de ce.
li. vi. et soluitur quibus solui pro transitu persone ut
ferrarie. Aliquod pro rebus quas quis deferret non usus
sui causa. Tributum est quod prestatur fisco. et idem est
quod census vel pensio.

Quis potest imponere pedagium: guidagium: et sali-
naria. R. q. princeps vel rex: aut ille cui a laterane
si consilio fuit concessum: vel qui ex longa consuetudi-
ne de qua non extat memoria in contrarium hoc habet
ut no. i. d. c. super quibusdam. alias non habentes aucto-
ritatem ab aliquo prefato exigentes sunt exco-
municati de censu. innovamus. et de iure civili sunt perpe-
tuo exilio damnandi. L. nova. vectiga. insti. no. po. l.
vlt. Sed hodie ex quo civitates italie habent me-
ritum et meritum imperii obtinuerunt de facto ut im-
ponere possint ista pedagia. ut nota. Jo. an. 2. pa.
in. d. c. super quibusdam. Alij autem qui de facto imponunt
seu imposta exigunt: nisi habeant auctoritatem ab ali-
quo predictorum rapina committunt. Sicut non sufficit
quod una pars civitatis consentiat. si oportet quod maior pars
preferat eorum quibus tangit secundum do. Gaspar. L. alde. i.
c. si. de ma. et obe. facit. l. in procedendo. ff. de aq. 2. plu-
ar. Regula. Quod omnes tangit. li. vi. et sic patet que
est causa efficiens.

Quibus prefata pedagia possunt imponi ab hominibus?
potest sine iusta causa que potest dici causa finalis seu formalis?
R. secundum Ray. quod non. et erigens committit rapinam si sine le-
gitima causa imponit. Et causa legitima et iusta sunt publi-
ce necessitates. quas Bar. i. l. vniuersi. L. d. vecti. ap-
pellat stipendia. potest publice domus. defensio stra-
te. et huiusmodi. facit. c. si quis romipetas. xiiij. q. iij. i. c. o.
c. innovam. d. treu. 2. pa. et. i. c. puenit. 2. c. cu. apls
de cen. 2. l. vectigalia. ff. de publi. et ibi per do.

De quibus dicit solui pedagogia? R. q. solimodo
de his que causa negociationis vel mercationis dese-
runt. L. de vecti. l. oim. vnde de his que quis facit
portare pro necessitate ad usum sue vite et familie
non potest erigi pedagogium. et nec valet consuetudo in con-
trarium secundum Host. Ber. in. d. c. super quibusdam. im-
mo vult lex vniuersi. L. de vecti. quod decapitetur qui
de rebus ad proprium usum vel gratia ruris colendi. vel
ad se defendendum emptis vel delatis erigit pedagium
um. vbi in his fraudantes non peccant. Sed attende quod
aliqui pedagogium dicitur etiam collecta que possent imponi
super hominibus in suos subditos et sic non liceret fraudan-
te qui ex legitima causa imponit. si forentes non tenerent
et hoc dicitur causa materialis.

A quibus possunt erigi pedagia. R. q. ab om-
nibus exceptis clericis ecclesijs et alijs ecclesiasticis per-
sonis et si quis a talibus erigit pro se vel pro interposi-
ta persona si est persona singularis exco-
municatus est ipso facto. Si collegium vel vniuersitas civitatis. castri vel
ville subiacet interdico donec restituerint extorta.

Intellige dummodo prefati non causa negociationis dese-
rant. hec habetur in c. q. de cen. li. vi. et quod
indirecte potest erigi. vide s. immunitas. s. xxviij.
cum. an. s. se.

Sed quid de imponentibus nona pedagia si
ne auctoritate legitima: vel augmentantes antiquam vel
exigentes iniusta: siue ex causa efficienti siue ex cau-
sa finali vel materiali? R. q. raptores sunt et tenentur
ad restitutionem eis a quibus extorserunt vel co-
rum heredes? si sciunt eos vel saltem pauperibus si
eos ignorant. et hoc de necessitate precepti. c. si res. x.
iij. q. vi. et hodie pro peccatum curie sunt exco-
municati exco-
municato papali. ut s. Exco-
municato
v. casti. xx.

Vtrius fraudantes pedagia vel guidagia peccent
et teneantur ad restitutionem. R. q. secundum coiter doct. in
d. c. innovamus. 2. maxime pa. q. sic si sunt legiti-
ma auctoritate imposita vel ita antiqua quod de eius in-
itio non extat memoria. etiam secundum Host. si causa non est
expressa a principe cui ea concessit imponi posse. Et etiam
si ille qui recipit non facit id pro quo presumitur quod
sunt concessa. dummodo non potest quod propter illud fuerint
imposita. et sic transeunt coiter docto. Sed ego dico
quod ubi imponentes talia pedagia non laborant loco et
tempore pro vniuersali utilitate. s. viarum pontium sal-
uatione personarum et rerum intra suum posse ad quod te-
nentur secundum Archid. in. c. si quis romipetas. xiiij. q.
iij. non peccant qui ea defraudant. sine mendacio ta-
men et perurio: nec tenentur ad restitutionem. Nec
etiam credo peccent mortaliter fraudantes quibus pre-
dicti labores in predictis pro loco et tempore. Ratio quia
coiter sic instituit. s. statum? quod quilibet soluat re-
sub pena cadendi in commissum si aliter inueniatur sit
erit. Et ideo istud statutum non obligat ad mortale. ut
s. dixi inobediencia. s. j. nec etiam ad penam ut tenet
glo. in. c. fraternitas. xij. q. ij. nisi post condemnationem.
si obijcias quod damnificant gabellas emittentes ad
hoc. R. q. sunt damnosi: quia ita et sub ista condicione
emunt ut vigilent alii sibi impite. Si vero statu-
tum ex quo imponuntur esset preceptum sic habe-
ret locum quod coiter tenentur doc. Si autem non sunt legiti-
ma auctoritate imposita: tunc extranei. s. q. non sunt sub-
diti talibus imponentibus non peccant: nec in aliquo
obligantur. Aduerte tamen quod pedagia nisi temporis sunt con-
ter illicita. Vnde nisi prebent legitime imposita debent
presumere iniusta. c. q. de cen. li. vi. ergo antequam
prebent esse legitima stabo in presumptione iniuris. s. q.
sunt iniusta et sic non teneantur solvere. Et sic nota quod no-
ua pedagia siue augmentates factas nullus potest exi-
gere: nisi sit certus: quod sint imposita et ab habente au-
toritatem imponendi et ex legitima causa ex quo insu-
sumit omnia fore iniusta. Verum est quod subditus qui co-
geretur ad ipsa exigenda excusaretur in dubio prope
bonum obedientie. sed non illi qui voluntarie ea erigit.
Nec excusaretur eos a mortali peccato qui de hoc ad-
uertendo. s. quod insu-
sumat iniusta nisi quatenus pre-
bentur legitima non peccat mortaliter. sed ad minus te-
nebitur ad restitutionem exactorum si postea inuenien-
tur non fuisse legitima. Subditi vero obligantur secundum for-
mam statuti qui eorum preiudicium bene poterunt pedagia

imponere. ut no. Pa. i. d. c. innotuimus. quia potius nunc de collecta q̄ pedagiū. Quod limita vey q̄ p̄pter bonū republice fuerunt imposita aliter non obligant nisi q̄ p̄senserūt vt in regula qd̄ oēs tangit li. vi. Itē nec extranei nec subditi obligantur q̄ supposita et certa causa. et p̄stat etiā ab habente p̄tatem imponēdi. et ille q̄ erigit seu erigere facit non implet cām p̄pter quā sunt imposita imo peccat mortalit̄ et restituere tenet. q̄ cā cessante cessat effectus. de appel. c. cū cessante. sane intelligendo. s. loco et tpe debito. q̄ non semp̄ h̄ pro sp̄ illud tenet facere. pro quo est pedagiū impositū. Et hec omnia intellige. nisi in non soluendo talia pedagia imune ret aliqd̄ scandalū. q̄ tunc indistincte tenet q̄libet ad ea soluēda. Consulo ergo confessoribz q̄ videant decreta dictoz̄ pedagiū vt possunt bonum iudiciū dare. vtū sunt obligatoria ad culpā vel ne. Itē dic q̄ nimis grauari alijs impositōibus vt q̄ gabelle sunt nimis graues et sine necessitate nec ad vtilitatē cōis p̄nt fraudare sine peccato. similit̄ q̄ imponēs nō h̄z iustū titulū dominij.

7 **Q**uā r̄p̄iant teneantur soluere pedagia saracenis et alijs infidelibus. Rñ. fm̄ Mo. q̄ nō tenent nisi solū ad h̄ vt sustineant in transitu per eos. et placz mibi ista opi. h̄z alij p̄trariū teneant et male. tū q̄ r̄p̄iant nō tenentur ad eoz̄ statuta. Limite tū nisi ex p̄se et pacto voluntarie puenissent cū eis ad soluēdū. Nam tunc si ipsi seruāt fidē r̄p̄iant r̄p̄iant tenentur eis seruare. xxiij. q. iij. in nocēs. et xxiij. q. j. noli. his deo. Arabi. in. d. c. si quis romipetas.

8 **Q**uā erigentes pedagia seu erigere faciēs teneant itinera tenere secura. R. Bal. in li. de cōsue. seu. in. ti. de his q̄ seu da. possunt in. S. abbatissa. et in. ti. de pace iura. fir. S. cōuentualis. q̄ sic. Vnde addit q̄ si sunt aliquē robarie in eoz̄ curia: territorio vt districtu ab eis possessio vbi erigūt pedagia a transuentibz tenentur aut robariam restituere aut malefactorē exhibere. l. ne qd̄. ff. de incē. rui. nau. Et q̄ teneantur ad restōem integrā de spoliatiōe intelligo vtū. q̄ et defectu eoz̄ venit nō faciēdo qd̄ facere tenentur. xxiij. q. ij. dñs. et. q. v. administratores. et. L. de appel. l. si appellatiōem. et sequitur Hostien. et Arabi. i. dicto. c. si quis romipetas. nō tamen tenentur exactum in pedagio restituere scdm̄ Hosti.

Ena stricte et p̄prie est dūtata illa q̄ est corpis afflictiva. et ideo appellatiōe pene nō venit pena pecunia v̄ extra corpus fm̄ Pa. in. c. in alia de imu. ec. et ibi est ter. vbi de p̄fugiens ad ecclesiaz non h̄z cōdemnari ad penā. et tū postea dicit q̄ legitime puniēdus vbi est glo. puniēdus. s. pecunia liter dūtata vel alia pena p̄ter corporalem. xvij. q. iij. reum. et. c. id constituimus. Sed large accipit p̄m̄ eo qd̄ minuit de patrimonio vel p̄uat ab aliquo legitimo. Se. tū in. c. si. de elec. li. vj. dicit q̄ p̄statio p̄prie est penalis que p̄uat iure quesito. vt in. c. si religioſus. co. ti. et ita pena est que p̄mit et vendicat qd̄ quisq̄ cōmisit. vt in. ca. p̄nia. de pe. di. iij. vide glo. in. ca. dispendia. de rescrip. eo. li. Et ideo illa lex est penalis proprie que p̄ vindicta

ledit vel in persona vel in alio quesito. vt i dicto. c. dispendia.

Quā cū quis petit interesse qd̄ passus est. vt q̄ restituatur iniuste ablatū penā petat. R. q̄ si ille a quo petit eam habuit rē quā petit. tūc nō est pena nec ex parte actoris. nec ex parte rei. S. si eam nō habuit p̄ta quia petitur interesse tūc ex pte rei est pena h̄ nō ex parte actoris. Si vero peteret q̄ actori nō abest nec reo aduenit sic est pena ex parte vtri usq̄. Et ideo solum quādo est pena ex parte vtri usq̄ vel saltē ex pte actoris habet locū illud qd̄ dicit q̄ pena non est soluenda in foro anime nisi post cōdemnatōem i glo. xij. q. ij. fraternitas. qd̄ no. q̄ facit ad multa elictura p̄noz. in. c. finem. de do. et contu. **Q**uotuplex est pena? Rñ. vj. Prima dicitur canonica vel legalis que imponitur a iure canonico vel a legibus. de qua in. c. statum. xvij. q. j. Et hec potest erigi tam a clericis q̄ a laicis fm̄ p̄noz. in. c. dilecti. de arbi. facit. c. si quis contumax. et. c. seq. xvij. q. iij. Nam quod fit lege permittente nō est peccatum. xvij. q. iij. q̄ peccat. l. graccus. L. de adul.

Sed quid si non petatur tenetur ne in foro anime illā soluere. R. q̄ aut iponit ipso facto et sic fm̄ Bal. in li. de vfi. seu. in. ti. de feudis. q̄ h̄ nō sit necessaria s̄nia ad esse. est tū necessaria ad executōem esse. et sequitur Arabi. in. c. felicitas. d. penis. li. vj. dicit q̄ licet etiā talia bona transeant in dominium fisci et desinant esse criminosa. sicut in bonis hereditariis. et illius qui cōmisit crimen lese maiestatis etiā sine s̄nia. Tamen necessaria est postmodū s̄nia que declararet eum criminosum anteq̄ excussio fiat bonoz̄ vel alia executio. facit aut. de incestis nu. S. j. et i. c. qui fm̄ leges. i. fi. de here. li. vj. facit qd̄ notat Bal. in. Liubemus. S. iconomus. L. de sac. san. eccle. et Bar. in. l. diuus. la. secunda. ff. d. custo. et tibi. reo. et Bari. in. l. raptores. L. de epi. et de. vbi volūt q̄ requiritur processus declaratorius persone h̄ante anteq̄ deueniatur ad excussionē bonoz̄. h̄ ipso iure sint cōfiscata. Itē glo. i. aut. de tabe. S. penultimo. q̄ vult q̄ licet tabellio a iure sit p̄uatus officio. tū sine s̄nia hois v̄lent infra. Et hoc sequitur p̄. in. c. cū non ab homie. de iudi. Sed limitat v̄ rā. nisi factū esset notoriū. quia in certis nō est op̄ coniecturis. Intelligo ita notoriū q̄ nulla possit tergiversatione celari. Et ex hoc patz q̄ in foro anime non tenetur eam soluere ante sententiā. nec etiam licet sit notoriū anteq̄ fiat excussio dictoz̄ bonoz̄. q̄ nō tenetur illa exhibere nisi sibi precipiat. vt ab eo petant cui cōpetūt. Nec quis possit ea auferre. nisi p̄cedat s̄nia declaratoria. vt p̄ p̄ ea q̄ dicit s̄. a. salinus. S. ultimo. Sed hic aduerte q̄ quando talis pena applicat bona alicuius alicui. puta fisco vel alteri ipso iure. q̄ licet talis ante sententiā non teneatur vt dicit dare. tamē nō poterit ea titulo oneroso in aliū trāferre. neq̄ fructus etiā talis rei. Rñ. q̄ sic cōdemnaret p̄ s̄niam fiscus vel ille cui fuerat applicata. v̄dicaret ea a q̄cunq̄ cū fructibz medij t̄pis. nec teneret restituere p̄cū nisi aliqd̄ loco p̄cij inueniat apud alienantē vel ipm̄ p̄cū. vt in dicto S. j. et. c. cū fm̄ leges. facit. l. si cum dotem. S. vlt. cū

L. se. ff. solu. matr. Et ideo ne sit cā damni illius cui alienat non pōt fm psciam z etiā sine peccato mortali. nisi alienasset p necessitate vite. vt pro comedē glo z bndi. qz fm Bar. in l. post. ff. de dona. talis administratio bonoz necessaria vt est supradicta non est prefatis interdicta solum voluntaria. al legat. l. res. ff. de solu. l. peto. s. predium. ff. de lega. ij. et. l. alienationes. ff. fami. her. nisi alā esset soluen do pro dāno dato; vel nisi ei reuelaret conditiones rei ita esse. si mō tale delictū ppter qd sua bona sunt fisco applicata pōt aliquo mō probari. Sed si esset totaliter improbabile posset alienare etiam t. onorofo. Et aut lucrativo alienare bñ posset. Et sic intellige z limita Bal. vbi s. z in d. s. Iconomus. z Pa. in d. c. cum non ab homine. et Jo. an. in c. p. humani. de homi. li. vj. in nouella. Si vero pena non imponitur ipso facto s. venit imponēda sic similitur non tenetur ante condēnatōem. l. eius q. de latorem. in pn. ff. de iure fisci. et aū condēnatōez potest disponere quōcumqz vult. quia ei⁹ est res sua. licet possit ea pvari. Et no. fm Bar. in l. si. ff. d. penus. z. l. in honorarijs. ff. de ac. z obli. q. hec pena i iudicō nō pōt exigi post annū s. solū infra annum p⁹ qz qz eā incurrit. Et hoc intellige qū est mere pena tā ex parte actōis seu cui applicatur. qz ex parte rei. z fm hec tene glo. in d. c. fraternitas. z istud serua h. aliq. aliter sentiant et male.

4 **Q**uoniam ad incurrendū penā que ipso facto imponitur negatiue requiratur monitio? Rñ. Inno. in c. extirpande. de pchē. q. non incurrit aū monitōnem. Pa. ibidem tenet q. nō requiritur s. ipso factō incurritur. Est glo. in l. j. de bis quib⁹ vt indi. p qua Bar. in l. in pōitōne. ff. ad sileia. pcludit q. pena appōita nō v. iudicāi mortē defuncti ipso facto incurritur quo facultatē habuit vindicandi et nō vindicauit. Est etiā glo. in de. j. de here. et bon⁹ ter. in c. cupientes. post pncip. ū. de elec. li. vj. Sed tu pcora q. opi. Inno. quā etiam tenet Jo. an. in c. licet. de elec. li. vj. et multi alij. est vera qū ius nō pfigit terminū. Opi. vō Pa. et Bar. intelligit vbi ius pfigit terminū. q. tūc terminus interpellat pro hoie. c. potuit. de locato. et sic cōcordat De. in d. c. licet. Sed vbi ius imponit penas affirmatiue ipso facto sic nō requiritur monitio. Et nota q. tūc dicitur imponi pena negatiue qū penitur ptra omittē tē sine nō facientē qd facere tenet. Affirmatiue vō ponit qū infligitur cōmittēti seu facienti aliqd q. nō est faciendū. quod bñ nota.

5 **Q**uoniam pena imposita a iure in vno videatur posita in alio qū illa duo in iure equiparantur? Rñ. q. sic per tex. cū glo. in c. si postqz. in fi. de elec. li. vj. facit glo. i. c. j. de postu. pla. q. dicit q. dispositō etiam penalis pcepta in electōne procedit etiā in postulatiōne. q. per postulatiōem puenit ad electōes. l. ofo. ff. de spon. seqtur hoc Pa. i. c. de multa. de pben. z in c. si. de mutu. peti. Sed ego in fauorabilib⁹ hēo pro indubitato q. dispositio cōcepta in vno extendatur ad aliud qū eqparat. p aut. itē si qz liberos. l. de naturalib⁹ lib. vbi p vnu filiu naturalem in aliquo legitimo documēto appellans simpliciter filium naturalem legitimasse videt oēs alios filios na

turales q. confratres sunt. qz habent eandē conditionē. S. quo ad penā est glo. singularis in p. rari um in de. j. de consan. z affi. que dicit q. pena appōita p. rariu m. rimonū nō extenditur ad con. trabentē spōsalia. vñ die q. qū aliq. duo i iure sunt parificata cōter. z est eadē rō expōsa. tūc statutu in vno extendit ad aliū etiā in penalt⁹ s. qū nō sunt cōter parificata s. solū in aliq. bus casib⁹ tūc nō extenditur. Similit⁹ h. rō sit eadē tū nō extenditur pena s. solū prohibito nisi rō sit expressa q. tūc extendit etiam quo ad penā. vt s. dixi lex. s. vi. Et sic intellige glo. supradictas et limita et glo. in de. vnica. de officio vicarij. Et glo. in c. cōstitutōem. de regula. li. vi. et glo. in regula que a iure. d. re. iur. li. vi. et sic concordat.

6 **Q**uoniam pena que imponit ipso iure habeat locū in eo qui puenit ad actū p. rariū delicto? Respō. fm Pa. i. c. j. d. eo qui mitti. i. pos. q. nō nisi perfece rit actū h. aliū sit puniendus arbitrio iudicis. qd p. batur in c. cuz in cūctis. de electio. iūcto. c. p. p. tno. eo. ti. li. vi. et ibi glo. Secus de pena q. venit imponēda p decretū iudicis. q. sic ponit ac si p. fecisset et quo puenit ad actū p. rariū. vt in l. i. qz nō dicit rapere. l. de epi. z de. z. l. is q. cū telo. l. de sica rijs. Hoc tū non haberet locū in penis p. rariū impositis. q. vba statuti erigūt actū p. rariū. Ita nota. Bar. in d. l. is q. cū telo. z id nō sufficeret incho asse. Aduerte tū fm Pa. i. c. Raynaldus. de testa. q. incurritur pena posita p. rariū alicui factō et sola p. uentōe. de facto q. nō habuerit ius effectū. vt p. in d. c. Raynaldus. et etiā cōradicit de iure. l. iuda. l. de p. rariū. z co. stipula. Itē no. Bar. i. l. quicūqz. l. d. ser. fugi. q. v. b. i. c. d. pena capitali vel corpali loq. mur subintelligitur de ius. ff. de in litē iur. l. ij. et in l. in actionibus. et in fi. de suspec. tuto. s. suspectus. Secus in pecuniarijs penis. vt. l. de nora. act. l. si serui. Item tenet Bal. in l. penul. l. ad l. cor. d. sica. Idem Bal. in l. da. ra opera. l. qui accusa. nō po. Idem Pau. de ca. i. l. j. l. vbi scna. vel da. facit glo. in l. qd ergo. s. et cōpromisso. ff. de bis qui no. infa. z glo. in l. z si se. mor. l. et quibus causis infa. irroga. Et ibi Bal. dicit q. cōmittēs per la. sciam. puta currendo equū homicidiū non debet occidi. h. statutu dicit q. ho micida decapitetur.

7 **Q**uoniam sufficiat ad obseruantiaz legis solvere penā solū qū phibet sub pena? Rñ. vt s. inobediētia. s. j. Et illud serua in p. scia. in foro autē cōtentio so sufficit. facit glo. in c. dilecti. de arbi. et in aut. de iudicib⁹. s. qz vō vbi patet q. pena soluta q. erat in cōpromisso nō p. rariū vt stetur sine nisi addatur vt soluta pena stetur arbitrio. ff. de transac. l. penul. et l. eo. l. cū p. rariū.

8 **Q**uoniam pena dicitur p. rariū dicitur q. in c. dilect⁹ de offi. ordi. h. hodie nō est i. vsu. s. si esset in aliquo loco posset erigi etiā a religiosis vt ibidem.

9 **Q**uoniam pena dicitur p. rariū dicitur q. in c. dilect⁹ de offi. ordi. h. hodie nō est i. vsu. s. si esset in aliquo loco posset erigi etiā a religiosis vt ibidem. Tercia pena dicitur p. rariū dicitur q. in c. dilect⁹ de offi. ordi. h. hodie nō est i. vsu. s. si esset in aliquo loco posset erigi etiā a religiosis vt ibidem. Tercia pena dicitur p. rariū dicitur q. in c. dilect⁹ de offi. ordi. h. hodie nō est i. vsu. s. si esset in aliquo loco posset erigi etiā a religiosis vt ibidem. Tercia pena dicitur p. rariū dicitur q. in c. dilect⁹ de offi. ordi. h. hodie nō est i. vsu. s. si esset in aliquo loco posset erigi etiā a religiosis vt ibidem.

olim. de iniurijs. Indet tñ si hz potestate mulctā
di sicut hz ordinarius. vt in. l. ij. in. fi. ff. de iudi. be
ne poterit exigere.

10 **Q**uarta pena dicitur iudicialis. et hec potest peti sicut cū
q̄s obligauit se sub pena. r. ad pbanduz aliqd i. c.
cū dilectus. de elec. hz bec nō petū a clericis et a reli
giosis nisi pro interesse suo.

11 **Q**uinta pena est arbitraria. et hec petitur ab eo q̄
nō seruat arbitriū. c. dilecti. de arbi. et hoc potest peti a
quocūqz. vt in. d. c. dilecti. et ibi glo.

12 **S**exta pena dicitur puentōnalis quā ptes etna iudi
cū in se iponūt. et peti potest q̄ntū interesse. l. p̄dia. ff.
de ac. empn. et v̄di. fm. l. do. et do. Anto. i. d. c. di
lecti. S; fm. Inno. in. c. sua. de penis. et Pa. i. d. c. di
lecti. potest etiā peti si excedat interesse. nisi sit in frau
dē posita: hz nō credo a clericis v̄l religiosis. secus a
laicis et presunt in fraudē vsurariū posita q̄n sim
pliciter est posita sup. pmissione q̄ntitatis. vt in. l.
cū allegas. l. de vsuris. et ibi p̄ doc. et in. l. iulianus.
S. idem. Papinianus. ff. de ac. empn. et v̄di. et Bar.
in. l. rogasti. S. j. ff. si cer. pe. et canonisse in. d. c. dile
cti. Secus esset si apponeret sup. facto. vt in dictis
iuribus. Similiter non p̄sumeret in fraudē q̄n p
mittitur q̄ntitas et postea factū. et vltima pena fm
do. Anto. in. d. c. dilecti. et allegat Butri. in. l. cū si
lius. ff. de condi. et demō. et Bar. in. d. S. j. et eam
sequor nisi p̄rabēs esset vsurarius. q̄uis Jo. an. i.
addi. ad Spe. teneat q̄ p̄sumitur in fraudem et al
legat Dy. in. d. l. cū filius. Et vt intelligas pono t̄
bi exemplū. p̄mitto tibi soluere centū. et nisi dede
ro dabo tibi. r. p̄ pena. sic presunt in fraudē quia
super q̄ntitate. Aliud exemplū. p̄mitto tibi facere
domū: portare ligna et nisi fecero soluiam penā. sic
nō presuntur in fraudē. q̄ ē super facto. Aliud ex
emplū. p̄mitto tibi centū in tali termino et p̄mitto
venire ad iudicē et recipe p̄ceptū de soluendo vel
dando pignora. et si nō fecero. p̄mitto tibi soluere
penā. sic non p̄sumitur. q̄ hz sit p̄mo q̄ntitas. tamē
post est factū et vltimo pena.

13 **Q**uoniam ille q̄ ex ipotēna nō facit ad qd obligatur
sub pena euadat: Rñ. q̄ si loq̄mur de pena iuris
vel statutorij: sic est clarū q̄ nō incurritur. Idez die
de s̄nia iudicis generalit̄ imponētis penā puta ex
cōsationis fm. s̄fede. cōsilio. decernit. et sequit̄ Pa.
in. c. p̄. et. S. de offi. dele. quia verba generalia de
bent intelligi cū mō. ar. l. sicut. ff. de serui. et in. l.
ratū. et in. l. quod dicimus. ff. de solu. Si autē spali
ter imponit penā. puta nisi cōpareas tali die excōi
co te. tunc fm. Pa. in. c. cum sup. cā. de testi. co. si ex
s̄nia aperte cōstat q̄ iudex voluerit euz ligare. siue
posset vel nō. sic cū s̄nia sit nulla cū contineat itole
rabilem errorem non ligat. c. per tuas. de sen. excō.
similiter non ligat si apparet q̄ nō voluit ligare i
potentē puta quia dicit si contēpseris vel si distule
ris cōpere et. q̄ nō potēs nec contēmit nec differt.
vt dicit glo. in. c. q̄ sit. d. elec. li. vj. Si v̄o non pot
pendi mēs iudicis sic quo ad deum non ligat: hz
quo ad eccliam et nos. et sic intellige glo. in. d. c. vni
co. iij. q. v. et in. d. c. cū super cā. hz tñ p̄bato ipedi
mēto nulla indiget absolutione fm. Host. et Spe.
et placet etiā fm. Pa. in. d. c. cū super causa. si essz

snia pape. q̄ debemus p̄sumere q̄ noluerit euz li
gare. ar. c. vt nostrū. vt ecclesiastica beneficia et sic nō
esset irregularis hz celebrasset quod bñ nota. Si au
tē loq̄mur de alijs penis sic certū est q̄ in foro ani
me peti nō possunt fm. Sco. in. iij. dist. xv. q. ij. ni
si q̄ntum interesse importat. facit. c. significante. de
pigno. et c. ij. de p̄sti. et c. ex lris. de in integ. restituz.
Et ad. l. incendiū. l. si cer. pe. que vult vt incendi
um nō liberet q̄n q̄ntitas est in obligatōne q̄ cum
obligatio sit in genere. vt. ff. ad. l. fal. l. in rōne. S. di
ligent. totū genus penre nō potest: Rñ. q̄ q̄n cōstitit i
genere obligatio. v̄ez ē q̄ obligatio ex impotēna nō
extinguitur. hz liberet a pena. p̄pterea dicit Aug. in
l. rescriptū. in p̄n. ff. de pac. q̄ etiam si teneamus q̄
fiscus habeat tacitam hypotecā in maleficijs p̄tra
delinquētē non tñ preferit creditoribus imo cre
ditores preferūtur ei allegat tex. cū sua glo. i. l. vni
ca. l. de penis. fisco. Rñ quia talis tractat d̄ lucro
captado. et creditores de dāno vitādo. facit. l. si. S.
licetia. l. de iure delib. et l. vnica. l. de impo. lu. de
scrip. et l. si. l. de codi. qd nota bñ p̄ exigētibz pe
nā v̄tra interesse suū ab illis q̄ sunt nō soluendo.
quia tenent restituere eā creditoribus.

Quid si obligatus sub certa pena ad aliquid fa
ciendū vel dandū p̄ parte impleuit et p̄ parte nō ex
culpa sua. Rñ. Pa. in. c. sua. de penis. q̄ si obligatio
est diuidua non cōmittit penā nisi pro parte nō so
luta. Si v̄o est indiuidua sic soluet totā penā etiaz
de iure canonico. Et q̄n dicatur obligatō diuidua
est q̄n solutio p̄tis per se valet quo ad partē tantū
q̄ntum totū ad se totū. Indiuidua v̄o d̄ q̄n nō va
let illa ps per se. Exemplū. p̄mitto tibi scribere bi
bliam et decretū sic si scripsi solū bibliā nō soluiā pe
nā in totū. quia obligatio est diuidua q̄: biblia p̄ se
valet fm. totū suū. secus si p̄misisset scribere bibliā
et scripsi q̄nto: quinternos certe nō valet p̄ bibliā
et ideo obligatio erit indiuidua q̄: ad nihil p̄ se va
lere potest sine alijs. de hoc plene nota in. l. stipulatō
nes nō diuiduntur. ff. de verbo. obliga. et in. d. c. fir
am. vbi addit glo. hec vera quo ad penā q̄ p̄mitti
tur in nō dando vel nō faciendo. Secus q̄n q̄s de
bet recipere. puta legatū vel hereditatē si sic fecerit
vel soluerit: q̄ nisi totū facit nō habebit. vt i. l. me
uius. et l. cui fundus. ff. de p̄di. et demō. de quovi
de plene in. l. si seruus. ff. si q̄s cautio.

Quoniam statuta sunt licita q̄ solum imponūt pecu
nariā penā pro homicidio: adulterio et h̄mōr: Rñ.
No. et sequit̄ Pa. i. c. ij. d̄ delic. p̄nero. q̄ nō: q̄ ho
mines exponūtur venales ad delinquendū. quia
multi bene timent cruciatū q̄ nō timent penā pe
cuniariā. vt habeant suū intentū. ar. l. in seruo. et
in. l. aut facta. ff. de penis. et in. aut. de manda. p̄n.
S. oportet.

Quoniam p̄mittens sub certa pena h̄re ratū p̄mit
tat penam p̄traueniens de facto. Rñ. fm. Bar. in. l.
id qd paup̄to. l. de epi. et de. q̄ nō. Secus si pro
misisset h̄re ratū et firmū. q̄ ratū refert ad ins. et fir
mū ad factū. vt in glo. d. l.

Quoniam ip̄sus p̄fixus in odium negligentis citrat
ignorati. vel legitime impedito. Rñ. fm. Pa. in. c. q̄
diuersitatem. de cōcel. p̄ben. q̄ nō. Secus quādo
ppz

14

15

16

17

ppz

v̄t. mō. Act

pligatur in odium alterius vel fauore. vt pz in .l. gene
ro. ff. de his q no. infa. vbi tps anni currit mulieri
ignoranti morte mariti. et vide glo. in .c. statutu. de
pben. li. vj. Et no. Spe. de edic. instru. vbi dicit q
licet executor testamti no potuerit exequi infra an
num mbilominus executio deuoluat ad epm. ar. l.
nulli. l. de epi. et de. et. c. nos qdem. de testa. ro qz
est in fauore defuncti.

18 **Q**uoniam iudex possit augere vel minuire pena leg
gis vs statutoz. Rñ. fm. Ho. in. c. i. archiepitu. d
rapto. q. si pcedit extraordinarie sic pot. l. qd ergo.
ff. de his qui no. infa. Si vo. pcedit ordinarie sic no
pot iudex delegat. vt no. in. c. de causis. de officio
dele. Iudex vo ordinarius pot ex ca mitigare. vt
no. Bar. in. d. l. qd ergo. et sequit. Pa. in. c. ij. d em
ptio. z vendi. facit. c. at si clerici. d iudi. Ber. vo in
d. c. de causis. et de accusationibus in. c. sup. his. di
cit hoc veru qn pot dispensare super crimie. alias
no pot minuire etia ex causa. Nota tñ q qñ quis
pluribz legibz pro eodē delicto diuersis penis pot
puniri si ab aliquo iudice imponit ei minor. no po
terit aliquo mo puniri alia pena. vt in. l. q de crimie
l. de accu. et ibi Ange. et Sali. l. d. l. q. de crimine.
Dñ tenet Tho. xxi. q. lxxvij. q si dimittit pena i ca
su quo no pt tenet ad restōez cōitati vel accusato
ri si intereat eius vt puniretur. Si vo auxit tenet
reor: cu quo pcor. Host. et Ray.

19 **Q**uoniam exigetes pena maiore q sit damnu illatu
excusentur. Rñ. fm. Rodosñ. q si fm psuetudinē le
gitimā et iudiciū regis erigūt excusant etiaz pfone
ecclesiæ qñ subest cā et ordo iuris seruat. nec ē cor
rupta intēno. vt. l. h. faciāt. ppter auariciā. h. ppter in
ficiā. Tutius tñ est paupibus erogare illud pl.

20 **Q**uoniam pena apposta sup ptractu nullo vel qui
no tenuit vel ipso iure vel per sniaz iudicis reuoca
tus est sit soluenda. Rñ. Inno. l. c. ij. de pcarijs. q
non. q vbi pncipale no tenet nec accessoniu. c. inter
dilectos. S. ceteru. de fi. instru. c. si diligētū. de fo. cō
pe. c. qrelam. ne pla. vices suas.

21 **Q**uoniam dicitur applicari pena. Rñ. q pena iuris z sta
tutoz regularit applicat fisco. qñ introducit accu
satoz. l. mulctaz. l. d mo mulcta. Sz qñ introdu
cit actōem applicatur parti. l. iij. ff. de sepul. viō. Si
nullū qñ loquitur simpliciter videt introducere acti
onē. ar. d. l. iij. De alijs autē penis tenz Sof. q si cō
tingit damnu vel iniuria alicui illi applicabit. de
pe. c. ij. Si vo no respiciat damnu alteri sic appli
cabitur vel parti si est cōventionalis vel iudici vel
fisco fm q de ea est statutū.

22 **Q**uoniam pena iposta simpli sine psumtione tps sit
ppetua. Rñ. Pa. in. c. ex lris. de psti. q pena iposi
ta ppter crimē sine cause cognitōe. puta ppter inē
locutoria iudicis intelligit tpalis. et durat solū du
rante ei officio vtputa interdicit officiu vel exerci
tiu alicui. tex. no. fm cōem intellectu in. l. fina. ff. de
pe. Idē no. Inno. in. c. q translatōez. de officio le
ga. qd limita in pena successiua. qz mamētanea pe
na est ppetua. puta mulctauit in pecunia aut i cor
pore et hñōi. facit. l. illicitas. in. ff. de officio presi.
Si vo fuit iposta cū cause cognitōe. z delictū me
rebat erit ppetua. Secus si delictū no merebat. ar.

optimū in. l. si ples. ff. de pe. z fuit dictū Oldra. qd
sequitur cōter doc. in. d. c. ex lris.

Quoniam pena extēdat extra territoriu ipm iponen
tis. Rñ. Pa. i. c. postulat. de fo. ppe. q aut respi
cit psonā sicut ifamia. ex dōcāto. in dicitū. z hñōi.
z sic cū sint affectiue pfone porrigūt effectus sui ex
tra territoriu etia qz sequitur eū. sicut lepra lepro
sum. l. ex ea. ff. de postula. ppter qd dicit Bar. in. l. q
ultimo. ff. d pe. q semel pdenatus ad mortē qñis
effugiat. mbilominus remanet fuus pene vbiqz
fuerit. z id no poterit facere testū nec pbrare z si
milia. facit. d. l. q vltio. z in aut. hodie. l. de dona.
int vir. z vro. Aut respicit certū locū. puta ne va
dat ad talē locū. vel vt morēt in tali loco. z sic non
porrigitur extra territoriu. nisi p qñdā pūiaz. puta
qz detētus in tali loco. in dicit est etia ei lo^o ongis
qñis sit extra territoriu. de q dicit vt. l. relocatoriu.
S. j. z. S. an dicitur. ff. de in dicitis. Per quaz. l. dicit
Bar. q no pt ciuitas iponere suo ciui vt morēt i
tali loco no subdito. nec etia pt in dicitur ne vadat
ad talē locū non subditū et hoc qñ sit in penam illi
us ptra quē fertur snia. Secus si sit statutū ne sub
ditū vadāt ad talē locū no subditū ppter comodita
tē ciuitatis. vel in odium eoz ad quos iret quia valz
facit. l. si. ff. de decre. ab or. fa. Aut respicit certā artē
puta q no exerceat talē artē et sic no porrigit extra
territoriū vt est bon^o tex. in. d. l. ex ea. per quaz dicit
Bar. i. l. cictos ppls. l. de sum. tri. q statutū cō
tinēs prohibitoz odiosaz no porrigitur i dubio ex
tra territoriu. Et ideo dicit q filia q ex statuto non
succedit cū tale statutū sit odiosū. l. maximū vicū
l. de libe. pte. q mbilominus pt succedere in bonis
alibi sitis. Et silt puto q snia puans aliquē bñfici
is suis i dubio intelligit de bñficijs q bz in territo
rio disponētis. Aut respicit bona. puta qz publicat
ea. z tñc si sit de iure cōi. sic porrigitur ad bona sita
extra territoriu. z remanēt ibi tāq vacāna. h. occu
panē p iudicē territorij. ar. l. a diuocpio. S. j. ff. de re
iudi. z. l. cū vn^o. ff. de bo. aucto. iudi. pos. Si vo sit
d iure spālī. tñc dic vt no. Bar. i. d. l. cictos ppls
et qd no. Jo. an. in. c. cū secundū. de here. li. vj. vbi
pcluditur q pena no extēditur vltra territoriu.

Quoniam qd possit puniri in loco domicilij de deli
cto alibi cōmissio. Rñ. Pa. in. c. h. de fo. cōpe. q sic
nisi reqratur remissio per iudicē delicti quā d face
re si delictū est atroc. alias no si no vult.

Quoniam mandans delictum fieri in alio loco debe
at puniri vbi mādauit. vel vbi cōmissū ē. Rñ. Pa.
in. d. c. h. q cōis pclusio Bart. z alioz est in. l. si vt
pponitur. ff. de fideius. q vbi delictū factū ē. qz ibi
destinatus est effectus delicti. facit de. pastoralis. d
re iudi. Idē dicas i teste falso qui d punit per iu
dicem ad quem eius attestatio transmittitur. si scie
bat illuc debere trāsmitti. Pot tñ puniri i loco vbi
deliquit. z locus erit pueniōni si ambo iudices
concurrāt. sicut de illo qui de loco exempto mittēs
sagittam. vulnerauit alium in loco non exempto.
vt in. c. j. de presumptis. z qd ibi no. Sic similiter
ille qui deliquit in consensibus. quia verum est di
cere in cuiuslibet territorio delictū. arg. l. arbor. ff.
cōi diuid. Secus si ignorabat illuc attestacionem

transmitti. q: tunc debet puniri vbi deliquit. vbi a-
gitur de pena falsi. fac. l. erigere dotē. ff. de iudi. vbi
attenditur locus ad quē destinatur effectus matri-
monij. Idē dic de nota no qui facit falsuz in l. fm.

26 ¶ Quid de officialibz deputatis qui non accusant
quos inveniunt de nocte. et hndi. Rñ. q: peccant
mortaliter si se obligauerūt ad accusanduz vel pa-
cto vel iuramento. Si vō nō se obligauerūt nō pec-
cāt nō accusando. nisi faciant in fauēdo malis cō-
mittēdis. Et si qd acceperūt p nō accusando tenē-
tur illō restituere vel fisco. vel illi cui pena erat ap-
plicanda. Et vltra etiā vsq; ad pplementū pene et
acte si accusasset. fm doctrinā Tho. xxiij. q. lxxvij. vt
p s. s. xvij. in fi. fallit hoc in criminalibz. vbi cēt
infligenda pena corporalis. q: si desisterēt et passio
ne etiā si aliquid acceperēt p nō accusando h tur-
piter acceperēt nō tñ tenerentur illud restituere de
necessitate.

Penitentia est virtus q̄ cōmissa
mala cū emēdatōis

p pposito plangimus et odimus. et plan-
gēda vltimus cōmittere nolumus. ma-
gister in. iij. sen. di. xiiij. et est vnu de sacris noue le-
gis. quo hñ dispositis semp peccata remittuntur. de
sum. tri. c. j. s. sacramentū.

1 ¶ Penitētia. v. modis dī. pma dī: solēnis q̄ impo-
nitur fm illū modū. de quo in. c. i. capite. l. di. quā
omittō cū hodie non sit in vsu.

2 ¶ Secūda dī: publica q̄ fit in facie ecclie et publice
et differt a solēni. Tum i mō. q: in ista nō fnatur il-
le modus de quo in. d. c. in capite. Tū etiā q: ista
p̄t iponi a simplici pfessore. fm Guil. Durā. Sof.
et Tho. ar. c. penitētes. l. di. et xxx. di. si q̄s p̄sbyter.
de pe. et re. q̄situm. Nec ob. c. accedētibz. de exce. p̄
la. vbi rep̄bendūtur abbates. q̄ publicam p̄niam i-
ponebāt. quia ibi accipitur publica pro solēni q̄ so-
lū imponitur ab ep̄o. et hoc verū nisi aliud habeat
pluendo. Itē et. iij. differt. q: ista publica iterat so-
lemnis vō non potest.

3 ¶ S̄ q̄ro qñ dī iponi p̄niam solēnis v̄ publica? Rñ.
pa. l. c. q̄situm. de pe. et re. q: p delicto graui et scā-
dalizanti totaz vrbē deberet iponi solēnis. d. c. i. ca-
pite. Si vō est cūe et publicū h non scandalosum.
tunc iponitur p̄niam publica sed non solēnis. vt
no. i. d. c. q̄situz. et in. c. j. de pe. et re. Si aut sit cūe h
occulū: tūc nec solēnis nec publica dī iponi. Et id
reprobat p̄suetudinē illoz q̄ mulieribz p̄ extirpō
ne pueroz quos penes se habebāt i lecto imponūt
publicaz p̄niam. et vide eū in. d. c. j. et i. c. statuum?
de male. et in. c. si. de hi. q̄ si. occi.

4 ¶ Quibz p̄t imponi? Rñ. q: nec clericis nec reli-
giosis. nec etiā laicis insignibz dī iponi. ar. d. c. i.
capite. Et hoc v̄z nisi clericus sit depositus. l. di. cō-
firmandū.

5 ¶ Quis est effectus p̄niam solēnis. Rñ. q: laicus post
eā nō p̄t ad ordines p̄moueri. l. di. illud. nec cleri-
cus ad superiores. vt dī ibidē: p̄t tñ ep̄s disp̄sare
in ordimbz minoribz nō aut ad sacros. l. di. placuit
Itē nō dī m̄mōniū p̄trahere. pur. si p̄trahit tenet
p̄uenis tñ nō p̄hibetur p̄trahere. Itē nec militi
m̄ assignare. xxxij. q. ij. d̄ penitētibz. et c. a. itiq. c. ij.

alijs. c. Itē nec laicalē habitū deferre. l. di. c. vi. Itē
dī viuere fm regulam ecclesiasticam. de pe. di. v. con-
trariū. et c. se. Itē p̄ueniēdus est sub ecclesiastico iudi-
ce. xj. q. j. aliud de pe. di. j. aliud. Itē fit infamis nō
rōne p̄niam. h rōne criminis publicati. qd verū itel-
lige qñ per simiam iudicis iponitur. Secus si ex de
uotōe quis publicam p̄niam facit fm Tho. d̄ offi-
cio Archiep̄. c. ij.

¶ Tercia pena dī: p̄nata. et dicit Sco. in. iij. disti.
xiiij. q. j. circa fi. q. q: de vi vocabuli penitere idem
est q: penā tenere. Nec aut nō tñ importat passio
nē pene vt inherēt. h etiā actōem volēns respectu
pene. Vñ p̄niam actualis est punitio volūtaria vel
volūtās punitōis. et in hac ē p̄siderare. Primo vel
le peccatū punire seu vindicare. Secūdo se peccat
se nolle siue peccatū detestari. Tercio punitōem tā
inflictam velle libere acceptare. Quarto penam in-
flictam patienter ferre. In quolibet horū actuum
saluatur p̄prietas vocabuli huius penitere et in ipis
p̄prie p̄sistit eius significatum.

¶ De q̄bus p̄ctis dī hō penitere. Rñ. fm cōmu.
niter theologos. q: d̄ oibus p̄ctis mortalibz actua-
liter cōmissis. siue aut baptisimū siue post. Deveni-
alibus vō h sit expedies. nō tñ est necessaria ad sa-
lutē in hoc mūdo. nisi in duobz casibz. Primo rōe
dubij. vtrū. s. mortale v̄ veniale ne piculo se expo-
nat. Secūdo rōe piculi qñ hz aliquā affectōez veni-
alem quam nisi exp̄mat dubitat ne trahat eum ad
mortale fm. s. Bona. in. iij. di. xvj. q. ij. ar. ij.

¶ Vtrū requiratur singularit̄ de quolibet? Rñ. 8
q: sic de cognitis. s. cū de illis sp̄aliter cogitat et tene-
tur speculariter de quolibz cogitare vt peniteat si ad-
sit oportunitas p̄portionata fragilitati humane. ali-
ter nō remittuntur de lege cōdi. De incognitis vō si
ignorantia est inuincibilis vel excusabilis nō tene-
tur nisi in generali penitere. si vō est crassav̄l ierxi-
sabilis. sic tenetur i sp̄ali penitere. q̄a tenetur dare
operam vt ea cognoscat et peniteat. hec ex Ric. in
iij. di. xvj. ar. iij. q. ij.

¶ Vtrū possit agi p̄niam de vno peccato mortali si-
ne alio. Rñ. q: nō. quia aut deus totū remittit aut
nihil et id oportet peniteat de oibus. ter. ē in. s. itē
de pe. di. iij. p̄cor. Ric. i. iij. di. xv. ar. j. q. vj. Disti-
guo tamē sic. q: aut loq̄mur de p̄niam put per eā re-
mittitur culpa et recōdaliatur hō deo. et sic cū radice
satisfactōis sit vna. s. charitas q̄ secū nō p̄patur
p̄ctū mortale. Itē est verū q: nō p̄t fieri nisi d̄ oī-
bus fiat. Aut loquimur de p̄niam put directe respi-
cit satisfactōez sp̄alis pene debite p̄ peccatis iaz di-
missis quo ad culpam. et sic bene p̄t fieri de vno
peccato sine alio.

¶ Que sunt partes p̄niam? Rñ. tres. contritio: con- 10
fessio satisfactio.

¶ Quarta dī: p̄niam. s. illa q̄ a sacerdote pro p̄ctis cō- 11
fessis imponit. de ista vide s. cōfessio. vj. et infra sa-
tisfactio.

¶ Quinta p̄niam dī: illa de q̄ dī q: regulariter p̄ q̄libz 12
p̄ctō mortali dī iponi septēnis. xxxij. q. ij. hoc apm
et quō debeat itelligi. Pa. declarat. i. c. accepisti. de
spon. duoz. q: debz in isto tpe semel bis vel ter icū-
nare in ebdomada. fm discretionem et iudiciuz sa-

Percurssio.

cerdotis .et facit qd no.in.d.c. hocipm. Et sic itel-
lige oia iura que pnam imponit per nūez dierum
seu ānoꝝ nō specificādo modū.in.c. accusasti. d. ac
cu. vñ velle idē. Pa. q. cūz ferie solēnes sint. ij. iij. z
vj. vt in. c. penl. xj. q. iij. q. sacerdos dz iponere. vt
his diebꝫ singlis ebdomadis ieiunet. z sic satisfā-
ctū est. z hoc vez nisi ex cā aliud disposuerit sacer-
dos: vt in. c. de q. de pe. et re. et in. c. quē penitet de
pe. di. ij. Vñ cū hodie sint arbitrarie. dicit l. do. q.
dz sacerdos in pnia iponēda attēdere qd expedit
ad salutē peccatorū. etiā solū imponēdo vñ pater
noster. facit. c. alligant. xxvj. q. vij. sequit. Pa. i. d. c.
deus qui. vbi bonus tex. et de hoc vide Confessio
vj.

13 **Q**uādo sacerdos possit dispētare i pena debita cā
dimitteudo: Rñ. Pa. i. c. sicut dignū de homi. q. sic
vt est pulker tex. d. pe. di. j. quē penitet. Et id bonū
est vt sacerdos in impositōe pnie dispēter cū cōfite-
te circa residuū pene. si maior esset imponēda vide
ad hoc s. indulgentia. s. v.

14 **Q**uādo pnia facta i peccato mortali sit valida an
sit iteranda. Rñ. q. fuit diuersa opi. Rñ. in quol. j.
q. x. q. satisfāctio pcepto pssoris. nec tenet reite-
rare: hñ satisfāctio pene debite i purgatorio. Alij di-
stinguūt q. pnie et qbus manet aliq̄s effect⁹ p sa-
tisfactōnis actū non sunt iterāde: sicut est ieiuniuz.
elemosina: et hñdi. alie aut que nō relinquūt ali-
quē effectū oz iterare: vt sunt oīoes et hñdi. Sco.
vñ in. iij. di. xv. q. j. circa si. q. dicit q. q. vere semel
penitet z recipit pniaz p̄dignā impositā sibi ab ec-
clesia clare nō errante q̄ntūcunqz postea reciduet
nō tenebit. p illis peccatis p qbus illā pniā rece-
pit: nisi ad illā pniā sibi iposita: et si illā iplet i cha-
ritate nō tñ soluit penā hñ meret grām. Si aut im-
pleat extra charitatē volūtarie soluit penā hñ nō me-
retur grāz. Si vñ illa pena ab eo erigat ex charita-
tem pena q̄dez soluit. hñ ipse nō soluat. pnia q̄dem
est satisfāctio simplr: q. placās et recōsilias. secūda
est satisfāctio: quia volūtaria redditiō hñ nō simplr
q. nec placās nec recōsilias. Tercio est satisfāctio
p̄tra quā nō erigit vltior: pena. Ex quo pcludit
q. nō est necesse talē pniā iterare hñ solū de pecca-
to postea pmissio. ponit exēplū d. eo q. pmissit crimē
p quo p̄se meret manus abscisiōnē: vñ si isti in-
uito abscondatur manus satisfāctur z satisfāctio regi
sufficiens: nec fm iusticiā cogēt ad vltiorē penāz
q̄ntis nō recipiat in grāz et amicitia: sic multoma-
gis vbi q̄s sibi eā infligit. Vñ si talis ppter nouuz
mortale postea pmissuz dānarct: ante qz totā peni-
tētiāz impleuisset nō puniretur eternaliter. hñ soluz
pena correspōdente illi pnie q. nō fuit hic expleta z
spaliter. q. ex quo p iusticiā punitiūz iposita est sep-
pena tpalis hic p pctō de quo vñ penituit nūqz ei
debet nisi pena tpalis z illa soluta nulla debet alia
p illis pctis. hñ p alijs. Pa. vñ in. c. qd quidez d.
pe. et re. et Archi. de pe. di. iij. s. vñ. tenet q. nō va-
let hñ est iteranda simplr. Sz ego teneo cū Sco. cu-
ius opi. videt aperte tenere glo. singularis. in. d. c.
q. quidam vbi dicit q. hñ nō valeat talis quo ad vi-
tā eternā. tñ valet ei q. sentiet fructū ei. q. de alio
crimine pniaz egerit. de pe. di. iij. s. vñ. vbi etiam

glo. tenet q. nō tenetur talē pniā reiterare. z bag
glo. cōiter sequitur doc. z cū eis transeūt hñ Archi.
dicat cōiter tenere p̄trariū et male.

Quādo pnia in articulo mortis dilata valeat. Rñ. 15
fm oēs q. sic per dicta Ezch. xvij. In q̄cunqz ho-
ra puerus fuerit peccator. zc. Sz hora mortis ca-
dit sub illo signo q̄cunqz. hñ zc. hñ aduerte q. est val-
de periculosum vsqz ad illud tps expectare. Et p-
pterea dicit Aug. de pe. di. vij. i. c. nullus quē sero
penitet. oz non solū deū timere iudicem: hñ iustū de-
ligere nō tñ penā timeat hñ anxietur pro glā. dz cū
de crimine dolere et d. oīi ei? p̄dicta varietate bec
ille. Sed cū bec cōiter nō adsint penitenti in extre-
mis. tñ q. p̄ncipalē vt plurimū pueritū tales tñ
more mortis z inferni: p q. nisi mors immineret nō
puerteretur. et ido deficiat p̄mū necessariū sz q. nō
pueritū. q. diligit deū iustū. Item nec pueritū
p̄ncipalē ppter glām: hñ ppter penam euitandam:
p si de pena nō timeret p̄seueraret in malis vt p-
us. Itē cōiter deficiat terciū. q. cū sit q̄si extra se ex
firmitate nō pōt dolere de singulis peccatis: sicut
tenetur nec p̄teriri. Et ido credo versissimū dictum
Iero. in transitu vir inquit de centum milia boīm
quoz mala fuit vita in morte diuinā indulgentiā
obtinebit vñ. bec ille. de materia pnie. vide supra
confessio. vj.

Percurssio duplex est. scilicet corporalis q. fit
in malo et inuiti sermone

Percurssio in malo et inuiti sermone
cū. s. indiscretus platus inuiti sermone
cū corda infirmoz. z bec sp. de se est
mala et pctū mortale: nisi aliqua circūstantia ex-
setur. vt. xlv. di. c. vñ. Alia est percurssio corporalis que
fit corporali manu vel flagello: vel simili verberā-
do. et bec si fit ex malicia vel odio est pctū mortā-
le: nisi esset in modico et leui: p. hñ in. c. j. xlv. di. iij.
cto. c. ep̄m ibidē. et in. c. j. de derico p̄ssore: q. si ē
dericus dz deponi q. nō fieret: nisi esset mortale pec-
catū. Si vñ fiat ex charitate et cō correctōis et mo-
derate sic licita est et meritoria in oibus p̄tē bñi-
bus in subditos suos. xlv. di. cū bñis. ita tñ q. ma-
trē pietas p̄tem vñ disciplina subditis platum q.
hibeat. vt. xlv. dist. disciplina.

Quādo clerici possunt verberari: Rñ. q. ep̄s nemine
dz verberare p̄p̄is manib⁹. lxxxvj. di. nō liceat. Alij
vñ plati p̄nt clericos i minorib⁹ ordimb⁹ pro leui-
bus etiam culpis verberare. xlv. di. s. salomō. dū
mo do fiat per cū ad quē pertinet. de sen. et cō. c. cū
volūtate. s. vñ. In sacris vñ existēs verberari nō
debet: nisi i maiorib⁹ criminibus. xxxvj. dist. c. an-
te ossia. et. d. c. cum bñis. alioquin essent excommu-
nicati. ar. a p̄trario sensu in. d. c. cum voluntate. in
s. si qui vñ. et d. hñ supra excoicatio. v. casu. j. et quō
possunt hoc per alios clericos facere nō per laicos
et ibi ponunt multi casus i quibus pōt peranti si-
ne excoicatioe.

Quādo religiosi similiter possunt verberari: Rñ. 2
q. sic a suis platis. etiam pro leuib⁹ culpis. c. rep-
bensibilis. de appel. et de accu. ca. q̄liter et q̄i. in fi.
Similiter p̄nt per alios reglāres vel clericos secu-
lares: nō per laicos: nisi q̄i sunt incorrigibiles. vt
s. in. d. casu p̄mo.

Peregrinus

dicitur pprie q̄ cau
sa deuotōis alienaf
visitare vadit eccias: aut sanctorū reliq̄
as. vt nota. in. c. romipetas. xxiiij. q. ij.
Et tales sunt sub p̄ceptōne eccie. de treu. 7 pa. c. in
nouamus. Et qui tales rebus suis spoliat debz et
cōitari: vt in. d. c. si q̄s romipetas. et duobz. c. seq̄.
Hodie vō per p̄cessuz curie sunt exēdicati ipso fa
cto. et a papa solū absolūtur q̄ romipetas spoliāt
Itē no. q̄ accēdēs ad sedē apl̄cam interim cū re
bus suis sub apl̄ca p̄ceptōe p̄sistūt extra de pegri
nis. c. vnico. Vñ istō est vltimuz refugū illoz qui
grauant ab aliquo delegato. vt arripiāt iter ad se
dē apl̄cā: q̄ suspēdūt et iurisdicōz. vt i. d. c. vnico.

¶ Quid sciendū de rebus eoz si moriūtur in via?
R̄. No. q̄ q̄cūq; aīo retinēdi accipit eas vel ali
qd eoz mortalit̄ peccat: q̄ sunt restitūde heredi
bus eoz si p̄nt dari: vel paup̄ibus erogāde si igno
rātur vel si forte nō inuenitur q̄ eas deferat ad be
redes nec sperat̄ in breui inueniri. Nec valet fm
Host. p̄uetudo vel statūtū in p̄trarium.

¶ Peregrinus clericus quis dicatur vide s̄. ordo
ij. s̄. xvi.

¶ Quōd d̄ admitti? R̄. q̄ oꝝ habeat s̄as cōmēda
ticias seu testimoniales vel pape v̄l sui ep̄i. et sic p̄t
admitti: si nō sigillum p̄p̄i ep̄i sit notū. ar. de pre
ben. c. secundū. 7 de cēsi. sopite. Si vō non sit no
tum oꝝ sit sigillū q̄nq; ep̄oz. de de. pe. c. i. Et si nul
lum prefatoꝝ esset notum: tūc vbi p̄t p̄iudicium
magnuz generari nō creditur etiam si centū habe
ret fm Inno. in. c. tua. eo. ti. Sed vbi nullum p̄iud
dicium p̄t enuenire: puta vult celebrare in secreto
et deuotōne sic admittitur etiā si nullā faciat fidez
fm Ho. in. c. tue. c. ti.

¶ Quid si dicat se s̄as amisisse? R̄. si pbat per du
os testes amissionē et nō tenorem earum. 7 q̄ sine
vicio fuerint admittitur d̄ p̄uile. c. cum olim. i. si.
no. Ber. in. c. i. eo. ti.

¶ Vñ recipiens ad ordines pegrinū sine licētia
sui p̄lati incurrat aliquā penā. dic vt s̄. irregula
tas. s̄. xxij.

Periculū

vbi est ibi et lucrū col
locari d̄. l. si. s̄. h̄ cum
in secundam. l. de fur. et. l. de ca. tol.
l. vnica. s̄. pro secūdo. ff. de re. iur. l. fm
nataram.

Periurium

fm Host. et Hoff. d̄
quadruplex. Primo
mō falsa iuratio. et sic p̄t esse tripl̄. Pri
mo q̄ est falsitas ex pte iurati: sicut cū
q̄s iurat falsuz qd̄ credit esse veruz: et si debita diligē
tia est adhibita nullū est pctm̄. xxij. q. ij. hoies. Si
vō nō est adhibita ois: s̄ tñ aliq; sic est peccatū ve
nale. Si vō pueniat ex ignorātia crassa v̄l supina
iuris vel facti est pctm̄ mortale fm Ray. alle. xxij.
q. v. q̄ piurat. cōcor. Jo. an. post Lanere. in. c. tua
nos. de iureiurā. 7 Lar. in. de. i. de iureiur. Itē ex
tusat a peccato mortali in piurio p̄babil̄ error: fm
Panor. in. c. tua nos. de iureiurā. puta cū q̄s cre
dens habere rōnabilē cām appellādi appellat. licz
p̄o iurauerit nō appellare. ar. c. sacro. d̄ sen. exēd.

et. c. quinquauallis. de iureiur. an. Secūdo falsa iura
tio est ex parte iurantis tñ. vt cū quis iurat veruz
credēs esse falsum qd̄ iurat. Tertio ex parte vtrius
q̄. s̄. cū quis iurat falsum scēs esse falsum. Et istis
duobz mōis si fiat iocose ē pctm̄ veniale fm Hoff.
xxij. q. ij. q̄ ait. 7. c. vlt. fm vō thelogos est peccatū
mortale p̄pter irreuerentiam dei. Posset tamē dici
q̄ mendacium iocosum nō sit pprie mendacium.
vt in. d. c. q̄ ait. Ideo posset teneri opinio Hoff. q̄
nō peccat mortalit̄. q̄ non pprie piurat. S̄ op̄i.
theologoz est tutior. multo magis peccat si fiat seri
ose. xxij. q. ij. homies. Qd̄ tamē sic limitat sanctus
Bona. 7 Ricar. in. iij. di. ix. si deliberat d̄ dicto cō
firmādo et iuramēto per qd̄ est cōfirmandū. Se
cus esset si deliberaret de dicto: s̄ nō de iuramento
quia sic nō peccat mortalit̄. h̄ sit veniale que. Si
mortalit̄ est peccatū veniale qm̄ de neutro deliberat:
s̄ totum p̄fert ex surreptione: nisi quis deliberare
posset. 7 tamē cōtēneret. quia sic mortalit̄ pecca
rent: etiam ex surreptione p̄pter contemptū. Datur
etiam alia limitatio fm Pe. aureo. ea. di. Si iuram̄
tum sit per ea p̄ que hoies consueuerūt iurare: qm̄
volunt veritatem infallibilē assumere in testimoni
um dicitur vltimū tñ. Secus esset si assumeretur si
gnū qd̄ nō est ad tale testimonium institūtū. 7 sine
aīo iurandi intellige qm̄ periurat p̄ deū sicut cōmū
niter iuratur. q̄ sic nō esset pctm̄ mortale fm eum:
quod no. quia facit p̄ istis mulieribus que iurāt p̄
meam fidem in veritate per istū ignem 7 h̄mōi. vt
nō peccent mortalit̄ cū periurāt. q̄ nec iurare intē
dunt. nec q̄bus iurat accipiunt p̄iuramēto.

¶ Secūdo mō dicit̄ piuriū iuramēti transgressio.
7 si iuratio fuit sup̄ re mala. vt nō ire ad ecciam 7 si
milia. sic peccauit mortalit̄ iurādo. 7 tenetur de p̄
cepto facere oppositū. xxij. q. iij. c. ij. iij. 7 iij. Qd̄
limite de re mala de pctō mortali: secus de veniali
de quo dic vt s̄. iuramentū. v. s̄. ij. Si vō fuit sup̄
re superogātōis: sic similis peccauit mortalit̄ iurā
do. Sed nō tenetur facere oppositū: q̄ nō tenetur
intrare religionem q̄ iuram̄ nō intrare: nō tñ tene
tur iuramentū suare. hec Aureo. Si aut̄ iuramen
tū p̄missōnū erat licituz et obligatorium sic peccat
mortalit̄ piurando. s̄ nō seruando qd̄ iuramēto p̄
misit. fallit hoc in. xxvij. casibz in quibus nō obli
gat. de q̄bus vide s̄. iuramentū. v.

¶ Tertio mō dicit̄ piuriū indiscreta iuratio. s̄. cū
q̄s iuravit sine iudicio discretōis p̄siderādo quod
iuret. 7 vtrū sit veruz v̄l fuabile: et sic fm Hof. ē pec
catū veniale. xxv. di. s̄. criminis. in. fi. Ber. vō i. c.
tua. de iureiur. dicit q̄ si fiat cū deliberatōne sic est
pctm̄ mortale. de iureiur. sicut ex l̄ris. Si vō iocose
erincante. sic ē peccatū veniale. xxv. di. s̄. als̄ ea de
mun. 7 cū Ber. cōcor. s̄. Ho. Ric. et Theologi
in. iij. di. xxxix.

¶ Quarto mō d̄ periuriū affirmatio dubitātōis
vt cū quis illud de quo dubitat asserit cū certitudi
ne efficaci iuramēto confirmata. 7 sic peccat morta
lit̄ fm Aureo. Secus si assereret illud humano
mō sicut p̄t sciri in talibz. sicut r̄ndit ordinādis qm̄
tum p̄mittit h̄ana fragilitas. q̄ non esset mortale
fm eundem Aureo.

Permissio

- 4 **Q**uid de illo qui iurat per vbu credo. cu tñ i veritate nō sic credat. Rñ. q. quo ad deū periuris est et peccat mortalit. s. quo ad for p̄tiosuz nō. etiā si pbaret postea p̄trariū ei q. iuravit. vt no. Pa. i. c. et lris. de iureiur. et facit. c. cū ipostōib. de iureiur. ran. li. vj. Rñ q. nemo pōt dare testimoniū de cōscia alterius. nisi ipse cuius est et deus.
- 5 **Q**uā credens puenire iuramēto q. tñ nō facit. exemplū nō credebā satisfactū creditōri cui iurauerā. cū tñ foret satisfactū peccat mortalit. Rñ. q. sic fm no. per Pa. in. c. q̄nto. de iureiur.
- 6 **Q**uā ois piurus sit infamis. Rñ. Pa. i. c. testimoniū. de testi. fm leges distinguit. Aut q̄s iuravit de preterito vel de p̄senti. et sic nō efficit infamis ip̄o iure. s. falsus iurauerit. per. l. j. ij. et vlti. ff. de crimine stello. et sic itellige. c. cū dilect. in fi. d. or. cog. Si tñ p̄dēnaretur efficeretur infamis. nō tñ rōne iuramēti q̄ falsitatis. Si vō iuravit de futuro et si seruauit. tunc si iuravit sibi vel deo non efficit infamis. Secus si iuravit ei cū quo p̄traxit cōtraueniēdo iuramēto vel pactōi. quia sic efficitur infamis; et sic itellige. l. si q̄s maior. l. de transac. et hoc voluit in effectu glo. et Bar in. l. lucius. ff. de his qui no. infra. Sentit Jo. de ligna. in. d. e. testimoniū. et Archi. in. c. auctoritatē. xv. q. vj. et in. c. puuli. xxij. q. v. et placet etiam de iure canonico cū non reperiam contrarium.
- 7 **Q**uā vis vel metus excuset a peccato mortali p̄ iurū. Rñ. q. in iuramēto assertorio cōiter tenet q. nō e. sacris. qd met. cā. q. nullus p̄t absoluerē cogi ad iuramentū falsū. S. in iuramēto p̄missorio fuit diuersitas Tho. xxij. q. iij. ar. j. et Ri. vbi s. ar. ij. q. ij. et multi alij tenet q. peccat mortaliter si non seruat. Ad. c. verū. de iureiur. Rñ. q. loq̄tur in iudicio fori. Pe. Aureo. vbi s. tenet q. peccat venialit. et B sequitur Jo. an. et multi alij et placet. et vide s. iuramentū. v. s. ix. cū duobz seq̄n.
- 8 **Q**uod est ḡuis periuriū vel homicidiū. Rñ. q̄dam dicūt q. periuriū est ḡuis p̄ctū. q. est p̄tra rōnis ordinē directe et immediate respiciēte deū. et homicidiū p̄tra ordinē respiciēte primū. Alij cōtra vt Ri. vbi s. q. iij. ar. j. q. nō sit ḡuis. Rñ q̄a homicidiū directe cōtrariat actui et virtuti digni. cū. s. charitati respectu actus secundarij. s. diligēs p̄rimū. Periuriū autē directe est p̄tra actū v̄tatis latric. s. charitas est nobilio; q̄ latric. q. nobilius ē primū diligere q̄ verū et cā legitima iurare. ergo est grauius homicidiū q̄ periuriū. et magis placz. et p̄mā rōnē dico negandā simpliciter. q. sic sequeretur q. laborās in festo ḡuis peccaret q̄ homicidiū. qd nō est verū. Verū est q. periuriū est ḡuissimū p̄ homicidiū. Jo iponitur p̄nia q. ieiunet. xl. dies in pane et aq̄. et vij. seq̄ntes annos peniteat. et nūq̄ sit sine p̄nia. vij. q. j. quicūqz. et. xxij. q. v. si q̄a se periurauerit.
- 9 **Q**uā sit ḡuis periuriū adulterio. Rñ. Rica. vbi s. ar. ij. q. sic. Rñ q. peccatū d̄i ḡuis q. corrūpit ordinē digniorē. Certū est autē q. ille ordo est dignior qui d̄ esse hoīs ad deū immediate et directe q̄ ille qui debet esse ad deū et ad primū mediante primo. p̄mus autē ordo corrumpitur p̄ piuriū.

secūdus per adulterium. nec perfectius corrumpitur secūdus per adulterium q̄ p̄mus p̄ periuriū. Adulterium non est p̄pinquū maxime iniurie q̄ possit esse p̄tra deū imo ecōuerso. piuriū est p̄pinquū blasphemie. que est contra deū ex odio eius q̄ adulterium homicidio.

10 **Q**uā peccet etiā persona puata q̄ exigit iuramēti de eo q. nescit. s. dubitat de veritate. Rñ. scdm Aug. q. b. ex humana firmitate. p̄cedit q. nō peccat. S. si scit veritatē et cogit iurare que scit falsum iuraturū peccat mortalit. xxij. q. ij. q̄ exigit qd intellege. vt s. iuramētū. ij. s. xj.

11 **Q**uā clericus nulla societate coactus veniens p̄tra p̄p̄ā p̄missionem vallatā fidei in p̄positione sit puandus suo b̄nficio. Rñ. tenent Job. Ber. et Hosti. in. c. querelam. ne p̄lati vices suas. Pa. i. c. q̄relam. de iureiurā. q. d̄ p̄nari q. sic est periurus qui fide interposita p̄missum frangit sicut q̄ periuratur. et cur periurus sit puandus b̄nficio et deponēdus ab ordine. vt p̄bat in. c. cū nō ab hoīe. d̄ iudi. sic et frangēs p̄missum fidei in p̄positione vallatum Archi. in. c. iuramētū. xxij. q. v. tenet q. nō q. nō est ita ḡue p̄ctū p̄trauenire p̄missioni tali sicut iuramēto. et cum Archi. est do. Anto. et magis placz cum non inueniatur talis pena expressa sicut p̄tra periuros. Et q̄ d̄ia sit in fidei in p̄positionem et iuramētum. vide iuramentū. j. s. vj.

12 **Q**uā collatio facta d̄ b̄nficio ecclesiastico periuro sit nulla ip̄o iure. Rñ. Pa. i. d. c. q̄relam. de iureiurā. q. sic. d̄ re. iur. infamibz. li. vj.

13 **Q**uā autē periurus cū sit infamis perdat ip̄o iure b̄nficiū. vide s. infamia. s. ix.

Permissio quot modis accipitur. vide infra Diura. ij. s. xij.

Permutatio est vni rei certae p̄ altera re certa vice si in genere et sic adaptat cōtractibus notatis et in nominatis fm qd no. j. Rñ. eo. ti. ff. et. c. vii. q̄ datur vna spēs p̄ altera sic est cōtractus innotatus. et nō permutatio in sp̄e. p̄ hoc tex. in. l. naturalis. s. i. ff. de prescrip. verbis. Glo. tñ et Bal. i. l. i. c. co. dicunt q. imo inuenit permutatio in specie. l. quādo datur spēs certa p̄ specie alia certa. puta iste lib̄ valēs centū p̄ illa possessione eiusdē precij. S. q̄n dō datur genus p̄ genere vel p̄ specie. vel spēs p̄o genere. tūc est cōtractus innotatus. nō permutatio in specie. et sic itelligunt. d. l. naturalis. et est verius q̄ primum.

14 **Q**uod p̄trahitur permutatio. Rñ. rerū interuētū nō ex solo pacto quia ex sola p̄uentōne permutatōnis nulla re hinc inde secuta neutri cōp̄ent aliqua actio. l. co. l. ex placito. quia est nudū pactū. vt no. glo. in. d. l. i.

15 **Q**uā statutum loquēs de emptione habeat locum in permutatōne. Rñ. q. in statutis iuris cōmuni. appellatōne venditōis venit permutatio fm Rico. de neapol. in. l. i. s. si q̄s in fraudem. ff. si quid in fraud. patro. et Bullb. de caueo. in. l. de

quibus. De le. dicit qd oia que de iure comuni lo-
quuntur in venditoe bnt locu in pmutatoe facit. c. j.
de his q. si. a. pla. in vbo vendere vel pmutare. In
statutis vo municipalibus. tuc si est odiosum non
h3 locu. Si vo est fauorabile. sic habebit locu et sic
coco. iura q. videtur diuersa et doc.

3 **Q**uoniam pmutatio beneficiorum possit fieri sine aucto-
ritate superioris: **R**esponsum. qd non dicitur de excess.
pla. c. sicut venire. de censu. prohibemus. de pbe. ma-
ioribus. et q. pua temeritate hanc pmutatoe fecer-
unt puaudi sunt. eo. ti. cu olim. fallit hoc qui agit
solum de ppetate. puta ca duo epi litigant sup ali
qua ecclia qua vnus dicit debere esse sibi subiecta
alter possidens negat. sic poterit fieri pmutatoe q
vnus habeat vna eccliam sibi subiecta alter altera.
Secus si ageret. vt talis in tali bnficio recipetur
vel inuoluer. q. no pot sine aucte superioris.

4 **Q**uoniam clerici possunt inire tractatu de pmutatoe
pbandari vel dignitatu et alioz ecclesiasticoz bnficia-
riu: **R**esponsum. qd puentdem inter se facere no pnt. vt in
d. c. questiu. Tractatu aut inire pnt. dummodo pro-
missionem vel pactodem no faciunt. r de hoc habes
ter. cu glo. in de. j. in verbo volentib. eo. ti. et tenet
Jo. an. in addi. ad spe. in. R. eo. r. in. c. j. eo. ti. li. vj.
r. pa. in. d. c. questiu. **R**esponsum quia tractat no includit
deliberatu consensum. c. si. de his q. si. a. ma. pte ca.
et id pnt tractare h no cocludere h supponere se di-
spolitioni superioris ad quem pertinet talis collatio
Inno. ti. in. d. c. questiu. tenet qd pbe de eiusdem
ecclie et eiusdes qualitatis pnt etiam pmutare si-
ne auctoritate superioris. licet contrariu teneat **D**o.
et Jo. de lig. in. c. h. eo. ti. qd est tutius. l. j. Inno. opi-
nio possit teneri p factu fm Jo. de Imola. **A**dul-
ti tu docto. tenet qd nec ena tractatu in pmutatoe
ne bnficioz pnt habere. h mihi no placet. tu quia
epus aut aliis prelatu ad que spectat no pot di-
ca pmutatodem facere sine eis quoz sunt fm do.
Anto. in. c. j. eo. ti. nisi ex necessitate vel ex ca fm glo.
in. c. j. de re. ecclie. no alie. que tu no fm assertioz epi
credet fm **S**uil. in. de. j. de electi. h oportet pbeur
et sic p3 q oportet eos pns tractare. aliter esset be-
fic. tum ena q. nisi prius tractarent nunq3 pueni-
rent an platu p pmutatone fienda.

5 **Q**uoniam auctoritas pteat ad epim de pmutatoe
suo inferioru: **R**esponsum. qd non nisi ad ipm pteat col-
latio vlnstitutio illoz beneficioru h pertinet ad eu
ad que collatio vlnstio pntet. ar. c. ad hoc. S. si. de
officio. Archi. et in. c. sup eo. in. fi. d. offi. dele. Si ve-
ro ad vnu pertinet electio. puta ad canonicos r ad
alii pfirmatio necessario requirit consensu eoz q
hnt eligere fm Jo. an. ar. d. c. ad hoc. Si aut epus
permutet cu3 capitulo requirit auctoritas archie-
piscopi. c. j. de re. ec. no alie. cu vo permutare vult
cu alijs sufficit psensus capituli sui fm **D**os. Quia
do vo pertinet ad superioru et ad capitulu collatio
sic requirit psensus vtriusq3 nec pnt capitulu per se
nisi qn sedes vacat. de ma. et obe. c. his q. r. c. cum
olim. r. c. vnico. de ma. et obe. li. vj.

6 **Q**uoniam possit dari pecunia p recompensatoe ma-
ioris beneficij comutatu sine symonia: **R**esponsum. pa. in. c.
qd qoneo. eo. ti. q. sic si pecunia detur in recomp-

satone pntentiu teporalium no spualium. q. si occasio
ne spualiu iurii de quib3 plus h3 vna ecclia q3 alia
pecunia tribuatur symonia erit. puta qa h3 maio-
res auctoritates in administratoe spualiu et hmoi
Et ideo concludit qd tria requirunt. vt licita sit pmut-
tatio beneficioru ecclesiasticoru. **P**rimo qd no paci-
ficant. h solum habeat tractatu partes. **S**ecundo qd no
fiat sine auctoritate superioris pmutatio. **T**ercio
qd aliquid teporale non detur pro recopensatione
spualis. puta maioris auctoritatis vel administra-
tionis spualis et hmoi existetis in alio beneficio in
quo fit pmutatio.

Quoniam habetes expectatias pape possint pmut-
tare. **R**esponsum. pa. in. c. cum olim. eo. ti. q. non. q. sunt
gre personales. et non excedit personam cui coeddu-
tur. c. si cui. de pben. li. vj.

Quoniam tales habetes expectatias ad pma vacan-
tia possint impedire pmutatodem. **R**esponsum. qd no. c. h3
eo. li. vj. imo si talia beneficia coferaut alijs q3 ipis
pmutare volentibus non valet ipso iure. de. vni-
ca. eo. ti.

Quoniam macipia ecclie possint pmutari cu maci-
pijs puatoru. **R**esponsum. qd no nisi ad hoc vt libera fiant
c. macipio eo. qd est veru fm **D**o. nisi vbi expedi-
ret ecclie cu donari possint. qd est fortius. xij. q. ij.
ecclia. et qui fit pmutatio oportet detur duo alij ca.
q. c. epus qui macipia.

Quoniam serui fugiuu pmutari possint. **R**esponsum. fm
Inno. in. c. macipia. q. sic. et distrabi. c. iniustu. eo.
ti. qd veru est patefacto vicio emptou fm **B**er. et
postq3 redierut. h in fuga du sunt vendit vel pmut-
tari no pnt. **L**. ad. l. fau. de pla. l. in fuga.

Quoniam pmutatodes q sunt a mercatorib3 de la-
na ad pannuz et hmoi liceat. **R**esponsum. qd sic. dummodo
fraus et dolus no intueniant. r ea q dicta sunt i. c.
emptio. S. vij. Item qd no fiat ad danu tercij. sicut
fit qui dat panos tertonib3 p mercede laboris. si in
de graneflaborator illicitu est. et restituere teneat
nisi a pncipio sic puenissent. vel sic esset cofuetudo
dani tm de panno.

Perplexitas est dubiu. de quo
dic vt s. dubium.

Pertinax <sup>fm Isido. li. etimologi-
aru d: qui est impuden-
ter tenes quasi oino tenax. qz in suo p-
posito qst ad victoriaz perseuerat pl3 q3</sup>

oz. ne videatur min3 sapiens q3 alij. r opponit perse-
uerantie fm **T**ulliu in rethorica sua. qz perseueras
qntuz oz stat pertinax plus q3 oz. mollis vo min3
q3 oz. vñ si q3 firmat se in sua smia. q. ena si ecclia d
terminaret strariu. vel in eo q peruet ad fidem.
vl bonos mores. tenet oppositu ei? qd d: a docto-
ribus mortalit peccat. et sapit berefim. di. viij. qui
ptenta. als nisi per accidens rone scandalu pertina-
cia no est peccatu mortale.

Perseuerantia <sup>fm **T**ullium
i rethorica sua</sup>

Pertinax est in ratione bene psiderata stabilis et
perpetua mansio. sine ipsa nihil valet
velociter currere. de pe. di. iij. incassum et ppter ea
laudatur. vij. q. j. suggestum.

Summarij

Persona.

Persona miserabilis q̄ dicitur. vide supra miserabilis.

Personatus vide s. dignitas. ut p̄m.

Pietas accipitur aliqui p̄ cultu diuino. Unde pietas idem ē q̄ religio latine. grece autē latia seu theosebia. unde p̄prie pietas est theosebia. i. cultus di-

interior qui p̄prie pertinet ad seruitutes theologicas. Religio vō est latia que pertinet ad seruitutes diuinam exteriorē istud elicitur ab Aug. r. de ciuitate dei. c. iij. Aliquē vō accipitur pro misericordia. mansuetudine et clementia. de quo vide. s. misericordia. et sic dicit quādam reuerentiam indigentie. p̄m̄i et compassionem in eius calamitate et sic accipit p̄ma. Thimo. iij. pietas ad omnia valet. Sup̄ quo Ambro. pietatē sequens inquit si lubricū carnis patiatur vapulabit s̄ non peribit. q̄a per hoc q̄ aliquis pietatis operibus vacans i peccato mortali se disponit ad gratiā vt nō facile p̄mitatur in perditōem ire. r. de ista dicitur. xxij. q. ij. si quilibet. xij. dist. S. j.

Pignus dicitur a pugno unde p̄prie dicitur pignus res mobilis tradita d̄ pugno seu manu ad pignū seu manum. ff. de ver. sig. l. plebs. S. pignus. Et differt ab hypotheca in noie r. re. quia hypotheca est obligatio rei immobilis. insti. de actio. r. obl. S. inter pignus. Unde pignus dicit cū transit in creditore. hypotheca vō cū nō transit. Sed q̄ntuz ad actionem nō differunt inter se. q̄ p̄ vtraq̄ pignorantia datur debitori. hypothecaria creditore. d. S. inter pignus. Unde dicitur hypotheca ad ypos q̄ est sub et t̄sis q̄ est positio quasi res supposita obligationi. Differt etiam fm̄ gr̄maticos pignus pignoris. et pignus pigneris. unde Brealimus. Pignora natorum dicuntur pignora rerū. lic̄ hoc nō seruetur.

Que res possunt pignori obligari? R̄. q̄ q̄cūq̄ vendi possunt. et que vendi nō possunt. nō p̄nt pignori dari. ff. que res pigno. da. po. l. j. S. cā rem. Quedā t̄m̄ vendi p̄nt. que nō possunt pignori dari vt sunt aliena que vendi possunt. ff. de cōtra. emp. l. rem alienam. s̄ pignori non possunt dari nisi nostra. L. q̄ res pigno. da. po. l. q̄ filios. Intellige q̄ res aliena potest vendi si est immobilis. q̄ si mobilis est si contractat inuito d̄no eam. furtuz cōmittit vendens nec valet venditio si venditor et emptor sciunt. nec emptio contrahitur. l. si in emptione. ff. de contrab. emp. R̄atō diuersitatis ponitur i glo. d. l. rem alienam. et ibi vide. Item generalis obligatio bonorum eccie p̄t fieri p̄ obseruatione contractus a clericis. s̄ nō sp̄alis sine solēnitate. de qua supra alienatio. Ita. no. Panor. in. c. nullus p̄sbyr̄ de pigno. Itē possunt pignori dari res p̄ntes r. future. vt fructus pendētes. partus ancillaruz. fetus pecoruz et ea que nascuntur. ff. de pigno. l. et q̄ nōduz et qui res suas obligat de p̄ntibus et futuris intelligitur. q̄uis nō exp̄matur. l. vlt. L. q̄ res pigno. da. po. S̄ t̄m̄ videtur exceptū omne illud qd obligaturus sp̄aliter nō erat vt vestes. suppellectilia et

mancipia. que in vsu habebat r. similia. l. j. L. que res pigno. ob. po. r. l. obligatōne. r. l. deniq̄. ff. de pigno. Si vō quis dicat mobilia r. immobilia r. se mouentia nō veniunt actōnes nec noia debitoruz. L. de pac. pign. l. j. Itē pignori p̄nt res corporales r. incorpales et nomina debitoruz. ff. de pigno. l. cū puenit. Itē seruitutes p̄sonales. vt vsus et vsus fructus. ff. eo. l. si is. S. vsum fructū. Itē fructus p̄diales r. rustice. vt q̄dū pecunia nō soluetur non licet ipsis vti. r. si infra certū tēpus nō fuerit soluta liceat vendere. l. h̄ an vie. ff. eo. Item cōmoditas fructuum p̄dioruz vrbanoz sicut in rusticis continget. vt. l. liceat creditorū ire et agere. d. l. h̄ an vie. iura autē non. vt. d. l. si is. S. vlti.

Que res prohibet pignori obligari? R̄. q̄ homines liberi etiā pro debito. c. ij. eo. d̄ quo die vt s̄. obles. Itē nec eccie i aut. de alie. remphi. S. ij. q̄m̄. Item monumenta. l. iij. L. que res pig. ob. po. Itē sacra vasa vestimenta libi vel alia ornamenta ecclesiastica. l. sanam. L. de sa. san. ec. l. j. ff. q̄ res pig. ob. po. r. c. j. e. nisi necessitate. vt est redēptio capuonū et pro pauperibus alendis et h̄mōi. vt no. in d. c. j. et. xij. q. ij. aurum.

Quot modis p̄trabit pignus. R̄. q̄ duob̄ modis. scilicet tacite et expresse. Tacite p̄trabitur r. sunt obligata oia bona vndecim p̄sonarū. Primo admistratoris bonoz ip̄i eccie. ar. xij. q. ij. illd̄ tenet glo. et Pa. in. c. et lris. de pigno. Secūdo vni respectu dotis vroz s̄ite. vide s̄. dos. S. rj. etiā pro parafernalibus et donat. p̄pter nuptias. vt s̄. dos. S. rj. r. paraferna. S. ij. Tercio illius q̄ dotem promittit. d̄ istis duobus habet. L. de rei. vro. act. l. vna. r. d. c. et lris. Quarto p̄trahentis cū fisco ip̄i fisco. L. in quib̄ cau. pig. ta. p̄tra. l. j. et. ij. Quinto tutoris pupillo et curatoris minori. L. in quibus ca. pi. ta. s̄. l. si mater. et. l. si. L. de legi. tute. Sexto conductoris omnia bona inuecta seu illata in rustico predio d̄no sciēte pro pensione debita. In vrbano vō nō distinguitur. an sciat vel ignoret quia tacite obligantur. ff. de pigno. l. si horreū. et. l. hoc iure r. L. in quibus ca. pi. ta. p̄tra. l. sancimus. Septimo p̄ris tacite obligant filijs pro bonis aduictiis r. p̄cis eoz. L. de bonis q̄ lib. l. cū oportet. Octauo matris cōuolantis ad secūdas nuptias filijs pous m̄rimoniū pro r̄stitutione eoz que a p̄mo viro lucrata sunt. L. de secun. nup. l. hac edictali. S. penul. et. L. in quibus. ca. pi. ta. p̄tra. l. si maf. Nono defūci pro legatis r. fideicommissis. L. cōmunia deleg. l. j. Decimo primipillari fisco. l. qui. mo. pi. ta. p̄tra. l. satis. Vndecimo bona cōductoris vectigaliū fisco. l. sp. S. conductores. ff. de inf. immunita. Duodecimo p̄trahitur hypotheca in nani et qui dedit ad eam refficiendam vel armandaz. l. interdum. ff. qui poti. i pigno. ha. Secus si dedisset ad emendū eaz q̄ nō haberet hypothecam in ea. Idem dic̄ de eo q̄ mittit aut ad militiam emendā q̄ h̄ in ea tacitaz hypothecam fm̄ No. in summa.

Que pacta prohibent i pignore. R̄. q̄ omne pactū turpe impossibile illicitum. Item pactum legis cōmissioe q̄ est pactū quo debitor obligat semisolutum dare pignus. ff. de solu. l. calopodius. Itē q̄

- cōuenit ne pignus redimat in perpetuum. vel ante die sibi p̄fixam. ar. c. precariū. de p̄ca. Itē quando fit pactū ne liceat creditori pignus v̄dere post in terpellationē debitoris. l. si creditor. §. vlti. ff. de distra. pigno. 7 de istis dī in. c. significante. eo. ti.
- 5 Quid si fiat pactū vt die p̄fixa nō soluētē debitorē creditor: extunc rem habeat in feudū? R. q. nō valet. q. fieret fraus legi. vt in consti. f̄ed̄. de feud. da. in ui. l. cōmissio. c. j. 7 de his pactis vide s̄. pactum. §. xvij. cū sequentibz.
- 6 Quid pactū q. amissio pignoris quocūq. casu liberet debitorē valeat? R. q. sic. l. de pigno. ac. l. que fornicis.
- 7 Quid p̄t facere creditor: de pignore. an possit v̄dere? R. q. aut cōuenit expresse vt possit v̄dere. 7 sic debet p̄mo denunciare debitorē. 7 postea s̄m for mā conuentā poterit vendere aliter non. Aut conuenit q. nō venderet. 7 tunc d̄ ter debitorē denūciare vt soluat. 7 inter vnam denūciationē 7 alia debet esse triidū. ff. de pig. ac. l. si cōuenit de distra. ben. in glo. q. si nō soluerit poterit v̄dere. als v̄dendo line trims monitōe teneret furti. Si v̄o nulla fuit facta mentio de vendendo v̄ nō vendēdo tūc d̄ semel nunciare vt soluat. 7 postea elapso biennio vendere poterit. bec. p̄bant in. d. l. si puenit de distra. ben.
- 8 Sed quid si creditor: v̄dito pignore bona fide minus accepit q. sit debiti sūū? R. q. residū replet a debitorē. Si v̄o plus debito vendidit tenet illud plus restituere debitorē. l. de iure do. l. vlti.
- 9 Quidrum pignus possit p. creditorē alteri pignori? R. q. sic. vt ē text. in. l. j. l. si pign. pigno. da. sit. Et h̄ Spe. dicat non licere vltra tres vices. Tenet t̄i 7 veni? Ange. in. d. l. j. q. etiā p. mille vices. q. ius quēsitū a creditorē i pignore est reale et est transitoriū de p̄sona ad p̄sonā in mille manus. 7 sic cōdudat ter. d. l. j. in verbo tamdiu esse 7c.
- 10 Quid si alius cui res pignozata fuit alteri v̄dit qui forte absentauit se qd̄ remediū dabit p̄mo debitorē ad p̄sequendū rez suā? R. Spe. dicit q. agat contra p̄mū creditorē sed p̄mū creditor: liberabit cedēdo sibi actionē cōtra cum cui legitime pignozauit. 7 sic alius respectu tercij 7c.
- 11 Quidrum possit pignozari vsurarijs nostri t̄pis qui habent ex p̄uilegio q. post annū lucrant p̄ign? R. q. sic. 7 si p̄dē damniū erit debitoris. q. qd̄ sit lege p̄mittente nō meret penā. l. gracus. l. de adulte. 7 ideo cum lex p̄mittat pignus pignozari obligari sibi imputet debitor. Qd̄ t̄i lūmo verūz si modo nō pignozauit nisi p. quātitate sibi debita q. p. plus nō h̄ in aliquo casu. Item si hoc fecit p. necessitate vel vtilitate sua. q. p. alio respectu nō h̄ s̄ vsuris accipe. Itē tercio si hoc notificauit debitorē istis nō cōcurrentibz nō liceret.
- 12 Quidrum creditor: teneat fructus pignoris cōputare in sortē? R. q. tam fructus quos p̄cepit q. q. s̄ p̄cipere potuisset 7 ex sua negligentia nō p̄cepit tenet cōputare in sortem. 7 qd̄ pl̄ sup̄est restituere debitorē ita tenet glo. in. c. cū contra. eo. ti. 7 sequit̄ p̄a. ibidem. 7 Jo. an. in. c. j. 7 ij. d̄ vsuris. Itē. iu. summa tenet oppositū q. ad p̄cipiendos. l. q. non

- teneat: nisi fuerit in dolo vel lata culpa: v̄puta. q. erat solita locari vel erat qui querebat eam condicere. hoc idem sequit̄. do. Anto. Sed mihi magis placet opi. Calde. qui tenet q. si sortē est satisfactūz tenet etiam de p̄cipiendis. q. ē malefidei possessor in nō restituendo rem. Si v̄o sortē nondū est satisfactum sic nō tenet de p̄cipiendis. qd̄ intelligo verum nisi sit in dolo v̄ lata culpa. Et sic tene 7 limita 7 cōcor. l. j. 7 ij. l. de pigno. ac. 7 do.
- 13 Sed quero quam pensionē soluet p. v̄mo pignozata creditor: R. Spe. tenet q. solū ad illam q̄tatem quā idem creditor p̄stulisset. l. i. summa §. frumēto. ff. de cōdi. indebi. Sed p̄a. in. d. c. cū cōtra. distinguit q. si fuit simpl̄ pignozata tunc tenet ad eā pensionem que cōter inuenit a quocūq. q. alio. Si v̄o fuit actū vt solum illa soluat q̄ sibi placet sic esset v̄ez dictum Spe. q̄uis durum. sed ego limito v̄ez isto scdo casu in modico. sed in ali quo notabili nō credo verūz aliter esset via aperiendi aditum vsurarijs 7 iniquitati. Nec ob. §. in frumento. q. loquit̄ q̄i in debite p. errorem limitata fuit facta. q. tunc nō obligat creditor: nisi in q̄tum fuit factus locupletior. qd̄ b̄n no. q. pauci aduertunt.
- 14 Quidrum liceat pignore v̄t? R. p̄a. in. c. j. de de posito q. si pacto interueniente eo v̄t vsuram cōmittit si comoditas quam consequit̄ ex vsu ē extimabilis p̄cio. c. j. de vsuris. 7 d. c. cum contra. 7 tenet restituere. Si v̄o nō interuenit voluntas d̄ni 7 p̄tra eius voluntatē v̄t eo furtū cōmittit. l. si pignore. in. p̄n. ff. de furtis. nisi venisset crederet dolum p̄missurum: vt no. in. c. dudum. de elec. 7 in. d. obli. que ex delict. nascun. §. placuit. Attū semp fructus seu extimatio vsus ē cōputanda in sortē. nisi sit talis res cuius vsus inter amicos gratis solet concedi.
- 15 Quidrum creditor: repetet expensas quas fecit in pignore? R. q. si bona fide eas fecit poterit repetere: nisi sint immoderate. l. si seruos. ff. d̄ pig. ac. 7 ar. in. l. i. fundo. ff. de rei v̄. Ber. t̄i. in. c. j. de vsuris. intelligit q. repetet expēsas necessarias nō v̄oluntarias. Sed tu dic q. etiā v̄iles d̄modo nō minus magnas. vt no. glo. in. l. creditor. l. de pigni. ac. ter. est in. d. l. si seruos.
- 16 Quid si res pignozata perijt aut deterioratur? R. q. tenet de dolo lata culpa 7 leui. 7 no. glo. in. l. si creditor. l. d̄ pig. ac. ter. ē in. q̄m mo. re cōtra obli. §. si. ff. de pig. ac. l. si cū v̄deret. in. si.
- 17 Quidrum remittēs pignus. vel bidellus restituēs librum socio consueto vel famulo illius cui est teneatur si talis cui dedit infidelit̄ egit? R. p̄a. in. c. fi. de fur. q. nō. ar. in. l. eum qui. 7 in. l. argentum ff. como. facit. c. significante. eo. ti. 7 sequit̄ Bar. i. l. si quis vxor. §. apud labeonem. ff. d̄ fur. Itē dicit si euz assignauit alicui deferenti aliqd̄ signū illius cuius erat. 7 facit. d. c. significante. cum ibi no. nō est t̄i credendū de facili tali signo. ar. c. j. 7 ij. d̄ fide instru.
- 18 Quātum durat pign? R. q. donec facta fuerit tota solutio debiti vsq. ad minimū q̄damē. l. q̄ diu. l. de distra. pigno.

19 **Utrum** possit creditor prescribere pignus? R. qd nullo tpe. l. pignori rem accepta. ff. de usufructu pignibus.

Igricia est quedam tarditas ad exequendum bonum. Totipotus vero est remissio in exequendo boni quod sit mortale peccatum. p. s. Accidia. s. j. dicitur quilibet qui in mari aut

Irata in fluminibus depredatur: ut non in aut nauigia. l. d. furtis. Et tales sunt excoicanti excoicande papali p. p. c. s. curie cum oibus receptatoribus eorum et dantur eis auxilium consilium vel fauore. Ita etiam non. Jo. an. et do. An. to. in. c. excoicationi. de raptionibus quod ter in anno ab ore summi pontificis excoicantur.

Lacere velle hominibus vix sit peccatum. R. fm Tho. xxi. q. cxi. qd aut quis querit placere propter charitatez nutriendam: vel ut eis spiritualiter proficiat. vel

ut puocent ad bonum: et in his que sunt bona. ut caritate in ecclesia bonas vel laudes diuinas et hominum. et sic laudabile est. Aut querit placere propter inanem gloriam vel propter lucrum. vel in malis. et sic tale peccatum est quale est illud. propter quod placere cupit. de quibus ps. Deo dissipabit ossa eorum que hominibus placet. et ad Gal. ij. Si hominibus placere christi seruus non es. Intellege quod est mortale illud propter quod vel in quo cupit placere. puta si propter vanam gloriam sic est mortale peccatum talis complacencia que talis vanam gloriam est mortalis. vel si querit talis complacencia pro opera peccati mortalis. sic erit mortale peccatum aliis veniale.

Pollicitatio est solius promissionis sponsio. ut quod promissio fit de aliquo aliam. et illius plenius cui fit. promissio non erit acceptas. vel quod erat ab aliis non pollicitatio differt a pacto. quod pollicitatio est unius. pactum vero duorum ad minus. Pollicitatio vero tunc transit in pactum quod promissio vel litteras mittit et acceptat quod ibi est duorum consensus. l. pactum. ff. de pollicitatione. unde polliceri dicimur quod nullo precedere rogamine aliquid promittimus. Promittere vero est prope precedere rogatione. unde et pollicitatio differt a nudo pacto. non. glo. in de. romani. de iureiur. et Pa. in. c. cum iuramento de homicidio.

Utrum expollicitatio quis obliget? R. qd non. nisi quod pollicetur ciuitati. vniuersitati. clero ecclesie. vel pauperibus aliam loci. et cum ea. puta ad honorem dei. vel filium. Si vero sit alijs a predictis siue cum ea siue non. vel predictis siue ea non obligat. nisi cepint aliquid proteru promissionis. ff. de pollicitatione. l. j. s. j. facit glo. in. c. scim. xij. q. i. qd dicit quod ex pollicitatione facta deo potest quis conueniri. facit. c. ex parte de censibus.

Pollutio nocturna aliquando contingit ex precedere cogitatione carnalium. quibus ex superfluitate cibi et potus. quibus ex demonum illusionem. et fm quod ea est peccatum ita criminanda est.

Utrum necessario impediatur celebratio vel eucharistie sumptio. dic. ut s. Eucharistia. iij. s. xxix.

Utrum nocturna pollutio que incipit in somno et perficitur in vigilia sit peccatum? R. s. Tho. in. iij. di. ix. qd non. quod si reputatur euigilasse quibus recuperaverit vbi

aut usum. posset tunc contingere in ipsa vigilia plenaria peccatum. si si pollutio placeat propter delectationem que quidem placencia si sit ex surrepto est peccatum veniale. Si vero sit cum presens deliberatio et presens cum appetitu futuro: sic erit peccatum mortale. Si autem placeat: ut est exoneratio nature non creditur peccatum. et eodem modo dico pro predicta quod appetit pollutionem in somnis sine omni delectatione propter alienationem nature non est peccatum. sed dare opera utendo calidis vel alio modo est mortale peccatum. Si propter hoc facit. Secus si faceret propter gulositate dubitatio nihilominus de ea. quod sic esset veniale peccatum.

Utrum ois pollutio in vigilia sit peccatum mortale? R. qd non. Aliquod enim est sine peccato: sicut in patientibus fluxu seminis: aliquod cum peccato veniali quod propter voluntate et propositum puenit ex aliquo tunc peccato veniali. puta cogitatione non morosa aut auditione. peccatum vero mortale semper est quod voluntarie procurat ex quacumque causa. aut quod puenit ex cogitatione locutione vel tactu moroso. de quo habes s. Logitatio. s. ij.

Ortio canonica. videtur s. Canonica portio.

Offessor bone fidei et male quis dicitur. habes Restitutio in littera possessor.

Postulatio est quedam gratie petitio superiorum facta. primo uero aliquando ad prelationem ad quam dicitur

coi. propter defectum aliquem vel aliud impedimentum eligi non potest seu promoueri. aliter si postulet ille que potest eligi nihil sit. et e contrario fm Pa. i. k. de postula. prela. et intellige de defectu vel impedimento que non est peccatum in eo: puta quod non habet etate. vel est illegitimus: vel alteri episcopatui seu prelati obligat et homini. fallit in mutilato de corpore uicari. c. expoluitis. et in bigamo et irregulari. quod tales inhabiles non possunt postulari. sicut criminofus non potest postulari: ut in. c. j. et. ij. de postu. prela.

A quo debet postulari. ab eo qui potest dispensare in tali defectu vel impedimento.

Quis potest postulare? R. s. Tho. qd potest eligere et c. bone. el. ij. et potest eo. n. et de elec. innotuit. et debet sic concludere ut papa dignetur prebere assensum quod talis translatio fiat.

Quot voces requirunt? R. s. qd ad minus due partes omnium fm Tho. d. elec. c. scriptum. s. si. aliter non facit iniuria superiorum si non admittit. d. c. bone. al. sic. ff. de aqua plu. ar. l. j. s. pe. Pa. in. d. c. bone. el. i. tenet cum Hof. qd sufficit maior pars vocum.

Quis effectus postulatio? R. s. Pa. i. c. i. de postula. qd postulat? admissa postulatio sequitur nisi ac si fuisset electus et confirmatus. unde non indiget alia confirmatione: ut in. c. ij. de postula. Intellege quod postulat ab eo que potest super omni impedimento postulari dispensare. et hoc dicit solennis postulatio. sed postulatio non solennis hec non operatur. Unde si canonici postulet ab abbate monachum in episcopo et abbas preceat nihilominus oportet demum eligat et confirmet: et ista non oportet seruare formam. c. qd propter. de elec. h. b. in prima solenni: ut non. Pa. in. d. c. qd propter. et de hac per transco quod bogie par: vel nihil valet et pessime propter ambitum

5 Est et postulatio idē q̄ aduocatio. de q̄ s. Ad uocare.

Posthumus quinq̄ mōis dī. primo nat̄ post mortē p̄is. i. cō p̄ testm̄ an̄ mortē. vt ff. de in iusto ruptoq̄ testō. l. ij. tercio ar rogatus filius. q̄rto post mortē auī. qui incipit ne pos in sui p̄is p̄tate esse vt posthumus. quito ne pos auo mortē filio p̄e hoc no. glo. l. de postu. in Rica.

Prebenda p̄prie consistit in fructuū p̄ceptōe. Canonica vō a iure alicuius q̄ in canonicuz recept̄ est ad qd̄ ius postea tunc p̄bēda. et stalus in choro et loc̄ in caplō. de hoc bēs de p̄st. cū M. de insti. c. i. et p̄ Inno. in. c. relati. et c. dilectus de p̄bē. et in. c. olim. de ver. sig.

- 1 Qui p̄nt habere p̄bēdas. vide s. Beneficiū. s. iij. de m̄gis vide Magister.
- 2 Vtrū valeat p̄missio de p̄bēda vacatura? Rñ. Inno. q̄ no. de p̄bē. c. relati. dicit tū glo. ibi dē q̄ p̄t cōmitti canonico iam recepto.
- 3 Vtrū p̄bēda sit qd̄ sp̄uale? Rñ. q̄ partim sic. et partim non.

reccarium dī qd̄ p̄cibz petiti vtēdū cōceditur tā diu q̄ diu is q̄ p̄cessit patiē. vt i. c. vl. e. l. i. ff. e. et d̄ctus ḡtur? silis alijs ḡtuitis. h̄ in multis differt a donatōe q̄ nō reuocat regul̄. differt et a comodato. q̄ in comodato d̄ esse vsus cert̄ et tēp̄ saltē tacite determinatū. vñ si vnū istoz de fiat erit p̄cariū nō comodatū. Si ei p̄cessi tibi libū vt illū trāscriberes erit comodatū q̄ ad certū vsū et tēp̄ tacite determinat. s. quātū comode trāscribi p̄t. l. interdū. et l. p̄tinu. s. cū ita. ff. de ver. ob. et nō p̄t reuocari an̄ vsū p̄pletū: vt in. c. j. de comodo. p̄cariū aut̄ p̄t reuocari ad placitū etiā si interuenisset pactū de nō reuocādo: vt i. c. fi. co. nisi fuisset appositū p̄ viā p̄ditōis. q̄ sic viciat p̄ctū. fa. cit. c. fi. de p̄di. appositis et qd̄ no. Bart. in aut. in gressi. l. de fa. san. ec. Rñ. fm̄ Bar. in. l. in comodo. ff. comodo. q̄ nō ē p̄cessū ad certū vsū. Hoc limito vñ nisi vellet reuocare sine cā et cū maḡ dāno alteri. q̄ nō obstarēt sibi exceptio volū cū nō possit negari qm̄ p̄cariū sit b̄nificiū ḡ b̄nivolā actō et iō n̄ d̄z q̄s aduersari i b̄nificiō p̄cesso. sic dicitur i mutuo p̄cesso viatorū q̄ ip̄m cōtinuit postmodū. q̄ cū p̄mittat: vt no. Jo. an. i. p̄misio decretaliū. Itē differt q̄ i p̄cario venit solū vol̄ et lata culpa. h̄ in comodato venit leuissima. vt in. l. q̄sitū. s. et illud. ff. p̄cario. et l. p̄ctus. ff. de iureiur. et ibi redditur rō dī ueritatis. Nec elicio a Ly. in. l. ij. l. comoda. et Bar. in. d. l. in comodato. et Jo. an. in. c. vnico dīe q̄ como. et Pa. i. c. fi. d̄ p̄ca. et idē in. d. c. vnico dīe q̄ etiā p̄cariū p̄t p̄cedi ad certū vsuz et distinguet a comodato p̄ nomē p̄cariū: p̄nta cū dicit: cōcedo libz ad trāscribendū p̄cario noīe.

reccaria dī qd̄ p̄cibz petiti vtēdū cōceditur tā diu q̄ diu is q̄ p̄cessit patiē. vt i. c. vl. e. l. i. ff. e. et d̄ctus ḡtur? silis alijs ḡtuitis. h̄ in multis differt a donatōe q̄ nō reuocat regul̄. differt et a comodato. q̄ in comodato d̄ esse vsus cert̄ et tēp̄ saltē tacite determinatū. vñ si vnū istoz de fiat erit p̄cariū nō comodatū. Si ei p̄cessi tibi libū vt illū trāscriberes erit comodatū q̄ ad certū vsū et tēp̄ tacite determinat. s. quātū comode trāscribi p̄t. l. interdū. et l. p̄tinu. s. cū ita. ff. de ver. ob. et nō p̄t reuocari an̄ vsū p̄pletū: vt in. c. j. de comodo. p̄cariū aut̄ p̄t reuocari ad placitū etiā si interuenisset pactū de nō reuocādo: vt i. c. fi. co. nisi fuisset appositū p̄ viā p̄ditōis. q̄ sic viciat p̄ctū. fa. cit. c. fi. de p̄di. appositis et qd̄ no. Bart. in aut. in gressi. l. de fa. san. ec. Rñ. fm̄ Bar. in. l. in comodo. ff. comodo. q̄ nō ē p̄cessū ad certū vsū. Hoc limito vñ nisi vellet reuocare sine cā et cū maḡ dāno alteri. q̄ nō obstarēt sibi exceptio volū cū nō possit negari qm̄ p̄cariū sit b̄nificiū ḡ b̄nivolā actō et iō n̄ d̄z q̄s aduersari i b̄nificiō p̄cesso. sic dicitur i mutuo p̄cesso viatorū q̄ ip̄m cōtinuit postmodū. q̄ cū p̄mittat: vt no. Jo. an. i. p̄misio decretaliū. Itē differt q̄ i p̄cario venit solū vol̄ et lata culpa. h̄ in comodato venit leuissima. vt in. l. q̄sitū. s. et illud. ff. p̄cario. et l. p̄ctus. ff. de iureiur. et ibi redditur rō dī ueritatis. Nec elicio a Ly. in. l. ij. l. comoda. et Bar. in. d. l. in comodato. et Jo. an. in. c. vnico dīe q̄ como. et Pa. i. c. fi. d̄ p̄ca. et idē in. d. c. vnico dīe q̄ etiā p̄cariū p̄t p̄cedi ad certū vsuz et distinguet a comodato p̄ nomē p̄cariū: p̄nta cū dicit: cōcedo libz ad trāscribendū p̄cario noīe.

1 Quot mōis soluit p̄cariū? Rñ. q̄ p̄mo volū tate ei q̄ p̄cessit. l. j. ff. eo. scōdo morte ei? cui p̄cessuz fuerat. c. fi. co. q̄ ē p̄cessio p̄sonalis q̄ extinguitur cū p̄sona. vt i. regula p̄uilegiū. d̄ re. iur. l. ij. tercio ali

enatione rei p̄cario cōcesse si is cui est alienata a p̄mo d̄no vellet reuocare. d. c. fi. q̄rto finito tpe ad qd̄ res fuerat p̄cessa. l. cū p̄cario. ff. eo.

Sz nūqd̄ reuocat morte p̄cedētis? Rñ. Pan. i. c. p̄cariū eo. q̄ nō. et ibi ter. Et q̄ isertvñ nota bile q̄ vbi act̄ validitatis p̄det et volū tate alteri us n̄ reuocat p̄ illi? mortē. iō q̄ p̄sumit q̄s i ea volū tate p̄seuerare i q̄ q̄s decessit. c. maiores. de bapti zato. et iō h̄ p̄or claustral̄ p̄ssit reuocari ad libituz abbatis. vt i. c. cū ad mōasteriū. d̄ sta. mo. nō reuocat tū p̄ mortē ipsi? abbatis. itellige si ab abbate cū caplō fuit p̄posit̄. vt s. ep̄us. s. it. p̄ h̄ facit. c. si. ne sede va. sec? si ess̄ p̄cessuz vsq̄ ad b̄n̄placitū suū. q̄ p̄ mortē reuocat. c. si ḡnole. de rescrip. l. ij. vide Bar. in. l. si ceteris. ff. de ver. sig.

In q̄bz rebz p̄ssit p̄cariū? R. q̄ in rebz mobili bus et immobili bz et corpabili bz. Nā seruit̄ p̄ca no p̄t p̄cedi. ff. e. l. ij. s. vl. et l. ij. et l. ij. j. R. i. re. p̄pa p̄stitutē nō p̄t. d. l. iij. s. itē si rē. qd̄ verū ē q̄m̄ ad d̄nūm et p̄prietatē. h̄ b̄n̄ q̄m̄ ad vsuz possessio nis seu detentiōis. l. certe. s. pe. ff. eo.

reccaria semi generis pe. p̄ducta et p̄cario fm̄ Pa. in. c. eo. dicit q̄ nō d̄nt int̄ se. h̄ b̄n̄ differūt

a p̄cario. q̄ p̄cario d̄ p̄ct̄ ad p̄ces alicui? vñ aliq̄z initus vsq̄ ad certū tps fm̄ q̄ p̄tes p̄uenerūt nec an̄ illō tēp̄ p̄t reuocari. vñ d̄ p̄cario ad p̄ces ali q̄rū facta donatō vsq̄ ad mortē accipiētis. ij. q. ij. p̄cario. et i glo. d. c. j. et dicit Bar. i. aut. i. gressi. l. d̄ la. san. ec. et i. l. si finita. ff. de dam. ifec. q̄ i oibz. et p̄ oia p̄cario ē eiusdē nature cū p̄ctu emphiteoti co. et idē voluit i. l. j. l. de iure emp̄bi. ē glo. x. q. ij. p̄cario. ḡ seq̄ naturā emphiteosis. p̄ hoc bon̄ ter. i. aut. de nō aliena. s. lex itaq̄. vbi p̄z q̄ p̄ctus nouus inuētus a p̄suetudine. ex q̄ resultat idē esse ctus q̄ resultat ex aliq̄ p̄ctu inuētō a lege censetur eiusdē nature. Et hoc intelligo vñ vbi nō sit gra tis h̄ aliq̄d soluit. differt nihilomin? q̄ reuocat d̄ q̄nquēnio i q̄nquēniū nō emp̄bi. Vñ no. q̄ p̄ca ria sit aliq̄n etiā non c̄tis. sicut qm̄ sup̄ solo ecclie sit aliq̄d edificatū et soluit annuatim aliq̄d. fit etiā qm̄ aliq̄s dat alicui ecclie possessionē vñā. et recipit ab ecclia duplū aut triplū vtendū toto tpe vite sue. et no. in. d. c. p̄cario. x. q. ij. fit etiā qm̄ clerico vel laico dat aliq̄d vtendū toto tpe vite sue. Aliq̄ vo lūt q̄ p̄cario et p̄cario i hoc differāt. q̄ p̄cario ē solū vsq̄ ad mortē illi? cui p̄cedit. vñ etiā c̄t. P̄cario vō aliq̄n durat post mortē. et oportet q̄ de q̄nquēnio in q̄nquēniū renouet. h̄ p̄cario non.

Vtrū p̄cario possit fieri sede vacāte siue ecclie? Rñ. q̄ nō. x. q. ij. p̄cario.

Vtrū cuiuslibet possit fieri? Rñ. q̄ nō iconcno 2 vel eius p̄sanguineo. x. q. ij. hoc ius.

Vtrū requirāt solēnitās in p̄cario sicut in alie? natōe rei ecclie? R. q̄ in renouatōe certū est q̄ nō requirāt. vt no. Abbas in. c. j. eo. et dicit q̄ p̄clat̄ solus sine p̄sensu caplī p̄t eā facere. facit text. in. l. pupilloz. s. j. ff. de rebz coz. et qd̄ no. Bar. in. aut. hoc. ius. l. de fa. san. ec. In p̄cessione vō credo q̄ requirāt si est talis rei. vel tanti tps q̄ alienari nō possit nisi cū debita solēnitāte. vt p̄z ex dictis. tum

Preceptum

q̄ nō pōt renouari ante temp⁹ conuentū.
4 **Q**uod requiratur necessario q̄ renouet de qui-
quēto in quiquēto: R. q̄ sic. 7 cadit a iure suo
post quinquēto si nō renouat. vt dicit glo. in. d.
c. j. 7 hoc vix in rebus ecclesiasticis. in laicalib⁹ vō
credo q̄ fm̄ p̄suetudinem d̄ renouari. q̄ p̄sumi-
tur actum qd̄ est consuetū. l. semp̄ in stipulatiōib⁹.
ff. de iureiuran.

5 **Q**uod habēs rē precario noīe. vel sicut precaria
possit eam prescribere: R. glo. xvj. q. iij. c. Clerici.
q̄ regulariter nō pōt nisi ex magna longinquitate
tp̄is dñs obliuiscat de possessione taliter q̄ nesciat
vbi sita sit qd̄ posset habere locum si possidēs esset
in bona fide. aliter non.

receptum

est iussio v̄ imperi-
um faciendū aliqd̄
vel nō faciendū. Quomō distinguitur
R. dupliciter. s. p̄ affirmatiuū 7 negati-
uum. Affirmatiuū stricto vocabulo d̄ preceptū 7
obligat p̄ semp̄. s. p̄ loco 7 tpe debito sed nō ad sp̄
i. ad omne tps̄. vñ filius nō tenet semp̄ ad hono-
randū patrē in omni tpe. q̄ hoc est impossibile. s̄
soli cū oportunitas occurrit 7 tps̄ requirit. Ne-
gatiuū aut̄ p̄ceptū pp̄ie d̄ p̄hibitio q̄ obligat pro
semp̄ 7 ad semp̄. q̄ teneor semp̄ 7 om̄i tēpore non
mechari. no. hoc Archi. in. c. si peccauerit. ij. q. j. et
Pa. in. c. nouit. de iudi. 7 theo. in. iij. sen. di. xxxvij.

6 **Q**uot iūt genera p̄ceptorū legis diuine veteris
R. q̄ tria. Quedā sunt moralia q̄ sunt de dictami-
ne legis nature. vt sunt p̄cepta de calogi. Quedā
sunt figuralia seu mystica q̄ aliud significāt p̄ter id
qd̄ l̄ra sonat. Morū alia sunt sacralia. sicut illa. d̄ q̄
bus rō reddi pōt quare ad l̄ram sic p̄cepta fuerūt
vt de circūcisione 7 de obseruatōe sabbati. Alia ce-
rimonialia. sicut illa de quib⁹ rō reddi non pōt. q̄
sic p̄cepta fuerunt ad l̄ram. vt illud. Mō arabis
cum boue et asino. 7 illud. Mō facies vestē de la-
na 7 lino et b̄mōi. 7 de istis no. in glo. in. s. his ita
rūdet. vj. di. Quedā sunt iudicialia vt illa que in
decisione causarū sunt determinata. vt Exo. xxj. et
sunt determinatōes iusticie inter hoīes seruande.
et hodie figuralia tam sacralia q̄ ceremonialia nō
tñ nō sunt seruanda sed etiā sunt peccatum mor-
tale post xp̄m ipsa seruātib⁹ vt talia. P̄cepta vō
iudicialia sunt mortua. q̄ nō obligant. nisi ille qui
habet p̄tatem statuere obseruanda. q̄ tunc nō ob-
ligat vt iudicialia legis antique. sed vt ius cano-
nicum vel civile. aut municipale in q̄ p̄ceptiunt.
fm̄ Sco. in. iij. di. xij. q. v. 7 Pa. in. c. j. de homici.
facit tex. in. l. j. de vet. iur. emu. vbi d̄. oia merito
faciamus nostra. q̄ ex nobis oīs impartit̄ auctori-
tas. 7. c. si aplice. de p̄ben. li. vj. Moralīa aut̄ p̄ce-
pta oia cōprehendunt̄ in. x. p̄ceptis decalogi. q̄
ponunt̄ Exo. xx.

7 **Q**uō ordinant̄ p̄cepta decalogi moralia: R. fm̄
cōiorem modū qui habet ab Aug. sup̄ Exo. s. vt
primū p̄ceptum sit. Mō habebis deos alienos
corā me. 7 nō facies tibi sculptile nec oēm similitu-
dinem. Scdm̄ nō assumes nomen dei tui inuānum
Tercium. Ademento vt diē sabbati sanctifices. et
hec ad primā tabulā dicunt̄ p̄tinere primū p̄ceptū

scde tabule est. Honora patrē tuū et matrē tuam.
Scdm̄ nō occides. Tercū nō mechaberis. Quar-
tum nō furtū facies. Quintū nō loqueris cōtra p̄-
ximū tuū falsum testimoniū. Sextū nō p̄cupisces
domū p̄ximi tui. nō seruū. nō ancillā. nō bonē. nō
asinū. nec omnia q̄ illius sūt. Septimū nō deside-
rabis vxorē ei⁹. m̄gr̄ tū in. iij. di. xxxvij. ponit. vij
p̄ lex.

8 **C**irca p̄mū p̄ceptū notandū q̄ tria p̄hibent̄
nobis. Primo oēs p̄phane pactiōes demonū. siue
fiant p̄ incantatiōes verborū. siue p̄ inscriptiōes ca-
racterū v̄ imaginū. siue p̄ imolatiōes sacrificiorū
Et hoc v̄ ad iudicatiōem sensū vt faciūt hystri-
ones. v̄ ad transmutatiōem naturarū. vt fecerunt
magi p̄pharaonis vel ad inuestigatiōes futurorū
cōtingentiū. seu occultorū. sicut faciunt diuini. oia
p̄hibet sub pena mortalis p̄c̄i. q̄ in his attribuit̄
creature qd̄ debet creatori. 7 ido peccat mortali p̄
istud. Non hēbis deos alienos corā me. Exo. xx.
Et p̄hibent̄ oēs false et supstitiōse inuentiōes erro-
rū vel obseruantiarū p̄tra fidē 7 bonos mores cū
dicit. Mō facies tibi sculptile. Mōi aut̄ errores
7 supstitiōes p̄cedūt. aut ex improbo ausu inuesti-
gatiōis p̄hibite. aut p̄uerso intellectu sacre scriptu-
re. aut ex inordinato affectu carnalitatis humane
de q̄b⁹ Miere. Stultus factus est oīs hō a scia sua
cōfusus est arufer in sculptili suo: vana sūt opa co-
ruz et risu digna. et in tpe visitatiōis peribūt. vñ sp̄
est mortale p̄c̄i nisi in casu: vt hēs s. Hereticus.
in. p̄inc. et i. casu. vt hēs. j. Supstitiō. s. j. Tercio
p̄hibent̄ oēs p̄uerse app̄tatiōes creaturarū. cū d̄.
nec oēm similitudinē rē. Oīs aut̄ p̄uersa app̄tatiō
creaturarū. p̄cedit aut ex subtilitate. aut ex cupidi-
tate. aut ex delectatiōe. Primo mō est idolatri. a sup-
bonū. Scdo mō auarorū. Tercio mō luxuriosorū:
Dñi Miere. q̄ quis plus venerat̄ et amat hoc illi
deus est. 7 id supbus colit similitudinē celestū. q̄ di-
ligit sup̄ oēs p̄ferri. Cupidus vō colit similitudinē
terrestriū. q̄ super oia cupit ditari. Lasciuus aut̄
similitudinē aq̄litū. q̄ super oia cupit delectari. et fle-
ctit̄ in delitijs sicut aqua. ad p̄bil. iij. quorum de-
vener est. Quō aut̄ superbia. auaricia. luxuria. sūt
peccata mortalia habes in titulis suis.

9 **C**irca scdm̄ p̄ceptū nota. q̄ nomē dei tripl̄ assu-
mit̄. Primo ad efficiendū: vt in sacris: sicut in ba-
ptismo. cū d̄. Ego te baptizo rē. ad p̄mittendū
vt cū quis iurat vouet vel p̄mittit aliquid deo v̄
sanctis. Tercio ad exprimendū. vt cū quis loq̄tur
cum iuramento: sicut multipl̄ assumit̄ inuānū. Pri-
mo p̄ sacri frustrationē. sicut cū quis non credit: vt
hereticus. vel gratiā sacri. deserit 7 b̄mōi. qd̄ semp̄
mortale p̄c̄i est. Scdo p̄ voti fractiōis. 7 hoc fit
tripl̄. Primo p̄ tardationē implēdi. Scdo p̄ p̄ra-
riā voluntatez seu fractiōis voti. Tercio p̄ apo-
stasiam. 7 quō sit mortale. hēs. j. Voti. iij. 7 Apo-
stasia in p̄in. cū duob⁹. s. se. Tercio assumit̄ nomē
dei inuānū p̄ hoīs blasphem̄ locutionem. vide s.
Blasphem̄ia. Quarto assumit̄ inuānū in p̄dicati-
ōne q̄ fit vana intentiōe. de quo vide s. Honor. s.
vij. 7 j. Vanagloria. s. j. Quinto in oīone q̄ est si-
ne vlla cordis affectiōe. de q̄ d̄c̄ vt s. Dio. s. j. Et

to in cōuersatōe seu opatiōe. in qua forma sancti-
tatis assumit tñ in exteriori ope nō p deo. s̄ solū p
humano fauore. de q̄ vide Simulatio ⁊ vana gl̄ia.
S. j. Septio p iuramētū puerfionē. ⁊ hoc dupl̄. aut
iurando puerfē. aut nō seruādo. de q̄ vide Iuramētū
p totū. ⁊ periuriū p totū. Octauo p usurpatōez
adurādo quē nō d̄. d̄ quo vide Adiuratio. S. iij.
¶ Circa terciū pceptū nō. fm̄ Ouge. q̄ factū d̄ se-
ganim ab vsu cōi ad cultū dei. pceptū ergo de san-
ctificādo sabbato est vt cora curis supfluis sepef ⁊
dino cultui mācipē. ⁊ hoc ē vacare deo. Hoc autē
fit tripl̄. Primo general̄. s̄. dum nos a vicijs sepa-
mus. ⁊ intentōz nr̄az ad sabbatū. i. requē. eternita-
tis d̄m. Secōdo spāl̄ d̄i. s̄. t̄p̄ibz statutis et ad hoc
deputatis nos etiā a licitis sepantes operibus deo
orādo. ⁊ meditādo vacamus. ⁊ hoc ē sc̄ificatio sab-
batū. Tercio spāl̄issime sicut est in viris pfectis p̄te
platius q̄ ab oibz mūdānis se separāt. vt deo fami-
liariter intēdāt. p̄ma sanctificatio ē necessaria. sc̄da
debita. sc̄ia perfecta. Aduertendū ē etiā q̄ vacatio
ad deū ē duplex. alia in hitu. ⁊ hec nō recipit tarati-
onē tēporis q̄tū ad eos q̄ sunt i charitate q̄ offerit
deo in hitu totū t̄p̄ vite sue. quātū vō ad fruētes
deo et timore pene h̄z tarationē t̄p̄is. Alia est vaca-
tio in actu q̄ etiā recipit tarationē t̄p̄is. q̄ nō sp̄ hō
mortalis p̄t deo vacare actual̄. ⁊ ex hoc p̄z q̄d vult
p̄ma clausula h̄z pceptū. s̄. Memēto vt diē sabbati
sc̄ifices. Ad d̄it sc̄da clausula i q̄ pceptū opari de-
terminato tēpore p̄ ociositate cū s̄dit̄ ser diebz opa-
beris. ⁊ facies oia opa tua. p̄to q̄ sc̄dū q̄ tripl̄
ē labor p̄m. ⁊ d̄bit. ⁊ iste ē duplex. s̄. vn̄ excludēs
ocū aie inimicū. et ad hūc tenētur oēs. q̄ q̄libet te-
netur se exercere i aliq̄ vtili rōe cur̄ excludat a se tē-
ptatōis igressus. fm̄ illō sc̄cl̄. xxiiij. Mitte illū in
operationē ne vacet ⁊c. Alius introducēs fructū.
et iste ē tripl̄. vn̄ p̄latoz de cura subditoz. de q̄
p̄ime Abimo. v. Alii actioz circa sp̄alia. vt est
labor p̄dicatoz et presbyteroz ministratiū sp̄alia
seu sac̄a. Alii ē p̄teplatiū q̄ h̄bz et si quiescat cor-
pus a strepitu mūdi tñ mens inuigilat sollicitādo
deo placere et alijs gr̄iā impetrare. Dñi predictis la-
boribz laborātes p̄nt viuere de elemosyna. q̄ p̄ ill̄
a quibz accipiūt vtilit̄ laborāt. sc̄da labor ē cessus
s̄. hōim mūdi circa occupatōes temporalū vt ha-
beāt vñ viuāt fm̄ statū eoz et alijs subueniāt. de q̄
ad Ep̄he. iij. magis aut̄ laborez operādo manibz
⁊c. Et ad hunc tenētur fortes corpore ne cogantur
viuere ociose de bonis q̄ debentur alijs. terciū ē la-
bor p̄hibet̄. s̄. curiositatis et cupiditatis q̄ extinguit
sp̄iale quietē deo. Sequit̄ terciā clausula i hoc pre-
cepto in q̄ interdicit operationē in sabbato. cū d̄.
Septima autē die sabbatū dñi dei tui est. Non fa-
cies in eo oē op̄. tu et filij tui. et serui tui. et ancille
tue. et aduena q̄ est intra portas tuas. Vñ ad h̄z
pceptū. vt hō vacet a corporalibz operibz q̄ vi-
tationē ad deū impediunt in solēnitatibz vt est ne-
gociatio ⁊ h̄mōi opera seruilia. Scias igit̄ q̄ op̄
seruile d̄. a seruitute. Vñ vt meli⁹ intelligas aduer-
te q̄ est tripl̄ seruit̄. p̄ma ē seruitus dei et hec nō
p̄hibetur. vñ glo. Num̄. xvij. dicit q̄ sabb̄ et hu-
mōi artifices ociant̄ in die sabbati. Lector autē

diuine scripture nō desistit ab ope suo. nec tñ cōta-
minatur sabbatū. sc̄da seruit̄ est peccati Job. viij.
Qui facit p̄ctū seruit̄ ⁊c. et hec p̄hibet̄ intelligēdo
de mortali nō de veniali. vñ peccās mortali facit p̄
istud pceptū. nō tñ s̄ritur sp̄z et hoc nisi moue-
retur ad p̄ctū vt p̄uaricaret istud pceptū. q̄ vt
dicit p̄hs. v. Est. c. iij. Si q̄s luxuriet vt lucret̄
auar⁹ est. si aut̄ vt delectetur luxuriosus est tñ circū
stāna q̄ spāl̄ p̄hibet̄ p̄hibet̄. Et iō duplex ē pec-
catū rōne reat̄. fm̄ Alex. de ales. Tercia seruitus ē
q̄ hō seruit hōi. vñ opera corporalia in tātū dicitur
seruilia in q̄tū p̄p̄ie pertinet ad seruicētes. In q̄tūz
aut̄ sunt cōia seruis et liberis nō dicitur seruilia. et
iō op̄ corporale p̄tinēs ad salutē p̄p̄iā. sine p̄rim̄.
sine ad euitādū damnū imminēs exterioris rei nō
ē p̄ obseruānā sabbati. vt p̄z Jo. vij. ⁊ mat. xij. et i
c. l̄. et c. cōquestus. de ferijs. xiiij. q̄. viij. si nulla de
con. dist. j. sicut nō alij. q̄ hec p̄cipiuntur oibz.
Prouer. xiiij. Erue eos q̄ ducuntur ad mortem.
Deut. xxiij. Non videbis boues aut ouem fratris
tui errantem. ⁊c. Et ideo non pertinet solū seruis.
sed etiam liberis. et de hoc vide vel dic vt s̄. ferie
S. nono et sequentibus.
¶ Sz q̄re magis p̄cipitur obseruatio sabbati q̄
aliar solēnitatū. Rñ. q̄ cū oēs solēnitates veteris
legis sint institute i m̄morationē alicui⁹ b̄nificij di-
uini v̄l p̄teritiū m̄morationi. v̄l futuri p̄figurati.
Ideo magis sabbatū p̄cipitur. q̄ b̄nificiū creatio-
nis i hoc m̄morationi q̄ p̄cipiū inf̄ p̄terita cū d̄
Ero. x. Sex diebz fecit celū ⁊c. Silt̄ b̄nificiū p̄fi-
gurale p̄cipiū et finale. s̄. quies mētis in deo vel in
p̄nti per gr̄iā. v̄l i futuro per gloriā. q̄ b̄nificia oia cō-
plectuntur. Mō sic aut̄ alie q̄ solū p̄t particularia be-
nificia cōm̄morationi. vt pascha p̄pter liberationes
de egypto et figuram xp̄i.
¶ Vñ cōueniēt̄ sit mutatiū i d̄nificā. Rñ. q̄ sic. q̄
sabbatū figurabat q̄etem dñi i sepulcro die vij. et
requē sanctorū futurā i celo per xp̄i meritū in vij.
etate. et iō adueniētē veritate debuit cessare figura.
Itē debuit cessare p̄pter exclusionē erroris ne forsi-
tā. q̄s crederet q̄ obligatio ad cerimonias veteris
legis maneret. sicut p̄z de cōse. di. iij. c. p̄uenit. vñ
p̄ueniēt̄ debuit in alij die mutari. nec alius fuit
q̄ magis p̄ueniret q̄ p̄imus. tum p̄pter beneficij
creationis celi et terre et resurrectionis xp̄i. et mul-
tis alijs de quibus dicitur di. lxxv. q̄ die d̄nificō. de
conse. di. iij. sabbato. et c. ieiunia.
¶ Circa q̄rtū sciendū ē q̄ p̄p̄ie et per se honorari
p̄cipit i hoc pcepto hō q̄ ē p̄ncipiū i eē nature sicut
ē p̄i et m̄ carnalis. ⁊ hō q̄ ē p̄ncipiū in esse gr̄ie pro-
pter ministeriū. sicut ē p̄latus sp̄ial̄. et cōsistit iste
honor in reuerētia et sustentatione. vt dicit glo. ad
Ep̄he. vj. Reuerentia vō consistit in tribus. sc̄z in
affectu. s̄. timēdo p̄is offensam et amore. Reuerētia
xix. Vnusquisq̄ patrē et matrē timeat. In effectu.
s̄. obediendo ad Ep̄he. vj. filii obedite parentibz in
signo. s̄. assurgendo et h̄mōi. Sustentatio vero cō-
sistit in solatio verborum. in seruitio operum. et in
exhibitōe necessariorum. In isto etiā pcepto fm̄
theologos intelligit̄ mādari quicq̄d p̄tinēt ad red-
dendū debitū cuiusq̄z p̄sone sicut secundarijs

Preceptum

- 9 **C**ircā i pncipali. r de b pcepto vide s. hie. S. xxx.
Circā. v. pceptū aduerte q hoc pcepto explicite
phibet homicidiū. Implicite vō ois morte. sicut
mōstrat dñs Mat. v. In hoc s pcepto phibetur
ois lesio q fit i psona pximi r iō peccat mortalit q
quis eū occidit. trūcat. mutulat. vberat. ledit nota
bilis: vñ animū desideratū ledēdi bz: nisi in casibus
a lege cōcessis. de quibz s. Homicidiū. j. r. iij. et s.
Percutere. et s. Defensio. Idēn dic de incarcerationi
one. de quo s. Carcer. S. iij. phibetur duellum. de
quo s. Duellū. Itē tomeamentū. de q. j. Tomea
mentū. Itē bellū. de quo s. Bellū. Item Alex. de
al. in. iij. parte summe. i. exposiōne hui' pcepti di
cit. Nota q interpretatiue in hoc pcepto phibet oc
cisio spūalis q qd est alteri occasio ruine in peccato
mortalī et spūalis mortis. sicut persuasio mali et fa
ctū nun' rectū pcedēs occasionē alteri ruine. vel q
moriatur i pscia ppria: vt per odiū. vñ in aliena: vt
per detractionē. de q dic vt s. Detractio scandaluz
odiu. et alijs locis suis.
- 10 **C**ircā. vij. pceptū nota q lz mechari idēz sit q
adulterari: et sic videat solū adulteriū phiberi: tñ
fm Aug. in hoc pcepto phibetur ois illicit' coi
tus r illo:um membronū omnis illicit' vsus. xxxij.
q. iij. Meretrices. Dis aut' illicitus vsus determi
natur. per. viij. dñas. s. p fornicationē. de q s. forni
catio. per meretriciū qd fit duobz modis. s. per va
gam insectationē libidinis r mulierz solutariū. r sic
differt a fornicationē q est cū certa et vna sola perso
na. Itē meretriciū est solutariū mulierz venalis r pu
blicas pūbitus. d. c. meretrices per adulteriū de q
s. Adulteriū per stuprū. vide. j. Stupr' per sacrile
gū cōcubitiū q est inordinat' pūbitus. in q pūnen
tia deo sacrata leditur siue violat'. sacrata dico per
ordinē sacrū aut religionē: seu votū pūnenē. per in
cestū q est inordinatus coitus q vinculu cōsangu
nitatis vel affinitatis vel paternitatis violat'. Per
pūniū sodomiciū qd est inordinatus coit' q natu
ralis vsus i illū peruerit q ē s naturā. r. viij. per li
bidinosū coitū pūgalē. de q s. Debitū. Pūfataruz
dñaz. vij. pme sp sunt pūniū mortale. viij. vō aliquū
sic. aliquū nō. vt s. Debitū pū. et s. Luxuria.
- 11 **C**ircā. vij. pceptū. nota q furtū dī tripl. s. pprie
de q s. furtū i pñ. r cōiter. r sic ois illicita vsurpa
tio rei aliene fm Aug. in. li. q. Etodi. xxij. et sic p
hendit rapinā vsurā r oēm illicitā vsurpationē re
rū alienaz: vt i. d. c. meretrices. Interpretatiue vō
dī ois illicita possessio rerū. Et totū hoc phibetur
i pcepto pcepto. et iō hñtes supflua respectu sta
tus sui et famule si nō subueniūt indigentibz p lo
co et tēpore mortali peccat: multo magis si indigē
tes sunt in extrema necessitate. et de hoc habes s.
Elemosyna. S. j. Item cōmittūt furtū pūlati q res
ecclesie dant meretricibz cōsanguineis potentibus
non indigentibz et hmōi. Silt indebite seruando.
Item cōmittunt furtū qui res accipiūt ab eis qui
alienare nō pñt et hmōi. de hoc habes s. furtū. ra
pina. vsura. restitutio rē.
- 12 **C**ircā. viij. no. fm Alex. in. iij. pte sum. de isto p
cepto q phibet in hoc pcepto omne genus mēda
cij. qd est pūniū mortale: nō aut' illud qd est veniale

et hoc large. s. stricte solū mendaciū in iudicio. pro
hibet etiā falsitas apte dicentis r taciturnitas veri
tatis. Quā aut' peccet mortali quis mentido: vide
s. Mendaciū: vel tacendo veritarē. habes s. Con
fessio. j. S. vij. et. j. Testis. S. xxvj.

Circā. ix. r. pceptū. vbi no. fm Alex. in. exposi
tione hoz pceptorum q tripl' pōt cōcupiscentia
sinu. Vno mō p appetitu vegetabili. r talis con
cupiscentia pnt est inordinata est a fomite mouente
i. a corruptione originalis culpe. Aliomō pōt dici
appetitus sensibilis. r hoc pnt est inordinata a mo
uēte sensualitate cū fomite. Tercio mō cōcupia est
appetitus rōnalis. r sic est a liberi arbitrii volūate
pūpia. primo mō est in suggestiōe. scdo in delecta
tione. tercio in pūfatu. p hoc ergo pcepta nō phibe
tur motus primus r scōs pūpici. qui cōsistit infra
limites sensualitatis. sed ex phibitione huius p
cepti phibet pūfatus volūtatē in op' vel delecta
tionem. r hoc sub pena mortalis peccati.

Ctrum mala voluntas r opus sint duo pecca
ta: k. fm Alex. vbi s. q qñ volūtas r opus ceteri
us cōsiderat in radice. s. libidine r intentiōe sunt
idē pūniū formaliter. Intelligi si sunt pūfata. vt cō
effectus. Si vō cōsiderat volūtas in se et opus in
se. sic sunt diuersa pūfata. qz alie sunt circūstantie bo
ni debite actui exteriori q volūtatē. qz diuersificat
modus. locus. et tps. r quedā alie. s. circūstantia si
nis sit eadē. Si ergo vt dicit Augu. pūniū est actus
incedēs ex defectu boni. alius aut' defectus est hinc
alius inde. ergo fm hoc aliud pūniū intelligi mate
rialiter. Silt esset aliud qñ sunt fm aliud et aliud
tps. ita q intermedio cadat aliquid aliud. qz diuer
se auersiones. et sic formaliter diuersa peccata.

Cquare magis phibet seorsum volūtas et opus
in mechā r furto q in alijs: k. Alex. vbi s. qz de
lectatio mechā et vūltas diuinarum sunt ppter se
appetibilia inqñtum habēt rōnem delectabilis vel
vūltis. et iō debent in eis phiberi opus et cōcupia
Sed homicidiū r falsitas habēt in se bombilia. et
fm se ita sunt. ergo sufficit eoz phibitio.

Cquare magis phibent in spūali auaricia r luxu
ria q alia peccata mortalia: k. qz ppter improbita
tem libidinis citius pgregiunt in opus ceterius.
nihilominus alia capitalia phibent implicite. Su
pbia phibet in adoratione dei r benedictionē pū
ni. Inuidia r ira in phibitōe homicidiū. Acacia
in sanctificationē sabbati. Auaricia in phibitōe fur
ti. Luxuria r gula et delectatio inordinata cama
lis sibiinice cōiuncta phibent in phibitōe me
chā et adulteriū.

CQuot sunt genera pceptorū euangelicorū: k.
fm Astē. li. j. n. xliij. q quedā sunt spūalia respectu
psonaz pūfidentū: vt illa q spūaliter dant apostol.
Matth. x. q omitto. Quedam sunt generalia respe
ctu oim. de quibz math. vj. et. vij. et. Lucē. vj. q sic
ordinant ab euangelista. primū phibet iram: eum
dī audistis q dicitū est antiquis. Non occides. et
de hoc hēs s. Homicidiū et Ira. Scdm papū re
cōculationē respectu eius que lesim' rē dī: Si of
fers munus rē. vade corporaliter si sit pūns: vel spūa
liter si sit absens. s. qz motu cordis reconcilian' fratri

no venia petendo et satisfaciendo ei: vel si te lesit, ppter qd eum odis vade odiu cordis signi et opis di mittendo. et hec duo ordinat irasabile. Tertius p hiber volutatez mechadi. ibi q viderit mulieres et de quo s. Logitatio. Quartu precipit declinatidex occasionis mechie. ibi si oculus tuus scandalizat Vbi no. q in oculo vel manu considerat viciu siue actus vicius. et iste est abscondendus considerat. etiam membru. et istud cum sit bonu est diligendum Idem dicendu de quocunq primo. Quintu p hiber sepeatione coniugij excepta ca fornicationis. ibi qui dimiserit vxore. hec aut tria ordinat cocupiscibilem. Sextu cum sequentibus quatuor ordinat ronalit. et est illud quo dicitur: dico vobis no iurare omo de quo Juramentu. Septimu p cipit patientia respectu lesionis corporis. ibi si quis te percussit in maxillam etc. Itē respectu ablatōis rerum. ibi si voluerit tunica etc. da ei etc. Itē respectu angarie operu. ibi. et qui cuq angariauerit te. hec aut intelligunt fm Aug. q ad animi preparationē. vt. s. nolit ppter talia illata pacē cordis p odium amittere. aliter confisium est. Octauu est pceptu erogationis. ibi omni petenti te tribue. de q elemosyna. s. j. Nonu ē pceptum dilectōis inimicōu. vide s. Diligere. s. j. Decimu regulat intentionem. cum sequētib. et est p hiberiuu oblique intentionis. ibi attendite ne iusticia etc. vide intentio. Undecimu remouet in ordinata affectionē spaliu. ibi nolite solliciti. vide s. Auaricia. Duodecimu p hiber temerariu iudiciu. ibi nolite iudicare. vide iudicare. Tercidecimu p cipit debita cautela. ibi attendite a falsis p hiberis. Quartidecimu adducit in auxiliu gne petende. ibi petite. vide Oratio. s. x. Quindecim m p cipit equitate legis nature. ibi quecuq vul tis vt facia vobis etc. s. necessario. aliter cōsiliu est. Sextidecim m tanq impletiu imponit conatu ad dei amōre. ch dē. intrate p angustā portā. s. charitatem. fm glo. ibidē. vide. s. Charitas.

18 Sunt et alia pcepta ab ecclesia indita generalit oēs ligantia q sunt. primum de celebratōe festonū. scdm de auditione misse. terciu de ieiunio in qdra gesima et alijs vigilijs. quartu de confessione. quintu de cōmunionē. sextu de decimis. septimu d vi tandis excoicatis. Multa sunt alia q tangunt spales psonas. de qto bñ in diuersis capitulis huius summe. vt facilius inueniantur.

redicare

quis pōt: R. vt colligo et Lar. in de. duduz. de sepul. primo papa pōt. xix. disti. in memoriam. et quilibet cui ipse cōmittit. de offi. dele. c. fi. Commissarij vero eius alteri subdelegare non pnt. d. c. fi. et epi etiā in alienis dyocesibus nisi p hiberantur ab epis dyoces. xxj. di. in nouo. et q liber dyaconus cui ipsi cōmittit pnt in eorum dyo cesi. h no extra. xxj. q. vij. nullus oino. Tercio oēs prelati ecclesiastici si sunt dyacones pnt suis subditis predicare. h no alijs. nisi ab episcopo approbatis aut pnuilegiatis vt de here. excoicamus. el. j. s. sane clerici. quarto fm alijs quilibet clericus. qd. l. imito verum vt sit dyaconus et no p hiberitus spali ter. xj. dist. fm. et ibi no. glo. et Inno. et Hosti. de

here. in. d. c. excoicamus. quinto minores et predi catores ab eoz prelatis licētiati. d. de. dudum. Vñ si predicare volūt infra septa monasterij. ipsoru vt in locis alijs eoz h sint longe a comibz eoz. dum modo sint ad eoz vsu pnt sine aliqua licētia fm Lau. et Zenze. in. d. de. dudū. Silt qñ volunt pre dicare in plateis cōibus. nec pnt p hiberi in pefa tis locis. nisi hora qua prelati. i. habētes iurisditio nē qñ epālē. vt no. Lar. et glo. in. d. de. dudū predi cant sollempniter. i. publice p p b generaliter. vel faci unt corā se sollempniter predicari.

1 Sed nunquid vicarius epi silt hoc poterit: R. Lar. ibidē q sic. si ipse vult p dicare. vt epi vicari? scus si vt ali? prelat? vel vellet corā se predicari fa cere. q in hoc no representat psonā episcopi. et sic si tenentur cessare pefati fratres.

2 Quid si talis habēs quasi iurisdictionē episcopa lē vellet occupare totā horā matutinalē: R. Lar. vbi. s. q no pōt. et Lau. ibidē dicit q dy partiri illa hora matutinalis. maxie si dicti fratres no habent aliā horā cōpetentē. ar. c. mandata. de presump.

3 Quid si volūt predicare in plateis p uanis aut ee desijs alioz: Rñ. Lar. ibidē q no pnt sine licētia eoz quoz sunt. h de eoz licētia pnt etiā illa hora q prelati pefati predicāt. excipiuntur solū eoz loca et publice platee i qto illa hora predicare no pnt.

4 Vtrū laici possint predicare: Rñ. Pa. i. c. sicut i vna. de here. q no. als peccant mortaliter.

5 Vtrū ipe mēdicti possit predicari: Rñ. Cardi. glo. et Pa. in. d. de. dudū. q sic. et qlibz admittunt. de con. di. j. c. epūs nullum.

6 Sz quam sciam debet habere predicator: Rñ. Alex. in. iij. parte sum. q triplex est actus docendi. primum simpliciter exhortando. et iste est omnū. et istis sufficit scire mādata et credēda. sed s ē predicā di. et iste est eoz qui habent ex officio. et istis ē ne cesse scire exponere credēda et mandata. fm illud prime pe. iij. parati omni poscenti reddere rōnez. tercius cathedra tenendi. et istis est necesse scire oia que spertinent ad eozum doctrinā.

7 Quā psciam dz hie p dicator: R. Alex. vbi. s. q simplr exis in pctō. siue occulto. siue manifesto do cens et predicās si no studeat dolere de pctō simplr dē contēnere et iō peccare. Et ego credo mortali si est in mortali. iuxta illud ps. Propterea deus destruet etc. facit. l. di. quid ē hoc. et c. cū et audiero. et xxv. di. c. sexto die. in fi. et xl. di. multi Tho. in. iij. tenet q si docet sacra scripturā ex officio p latōis q peccat mortali si est i mortali. siue occulto. siue ma nifesto. h si docet sicut mgf. sic si est in pctō occulto no peccat mortali. facit p hoc s. Correctio. j. s. iij.

8 Vtrū teneatur predicator facē q predicat: Rñ. Alex. vbi. s. q sic. quicquid asserit faciēdum de ne cessitate saluus. no aut qd predicat faciēdū de pfe ctōe religionis.

9 Quid si predicet ppter honorem. vide. s. Mo. 9 noz. s. vij.

10 Predicatores sacris lris semp debēt insistere ne tunc querāt discere cū ex officio alios debeāt doce re. xxvj. dist. s. ecce. p pte rea noie doctorū veniunt p dicatorēs et p latū. glo. in. c. vnico. de sum. tri. li. vi.

11 **C**irca q̄ docēda debēt insistere: R. q̄ circa pmo credenda. sicut articulos fidei. scdo faciēda z fernā da. sicut p̄cepta. tercio fugienda. sicut pctā. q̄rto n̄ mēda. sicut mors eterna. quinto appetenda. sicut gloria: z vt p̄dicatō eoz fructificet. etiā prius debēt orare: vt dicit glo. Bēn. xxiiij.

reces an inducāt symoniam. vide Symonia. v. S. iij.

recedentia dēmiānt sequētia xxiiij. q. vij. apls.

reciosum est om̄e rarū. lxxxiiij. di. legimus.

recipitatio est vitāda. l. di. p̄deret. Est autē p̄cipitatio q̄n̄ quis p̄trāsitis q̄dlibet regule diuine vel humane rōnis p̄ ipenū volūtatīs vt passi om̄is fert i p̄cipitiū. z si h̄ facit p̄tēnēs z repudiāns dīna documēta erit pctn̄ mortale. Silt q̄n̄ h̄ nō cōtēnat dīna documēta. tū ē cū dērimēto eoz q̄ iūt de necessitate salutis sic etiā erit pctn̄ mortale: vel circūstātia q̄ repit i oi pctō mortali. Vñ dī iniquitas oīa p̄cipitat. als erit veniale pctn̄. z q̄ luxuria maxime absorbet rōez. iō precipitatio ponit eius filia.

redia vrbana vel rustica q̄n̄ dicunt vide Seruitus in pan.

redo dī q̄dupl. pmo q̄ iniuste alios p̄cedat: sicut q̄ spoliat viatores z iste est exēdicatus. xxiiij. q. iij. si q̄s romipetas. cū duob. c. se. scdo dī q̄ tollit p̄sonis vltra stipēdia sibi tarata. xxiiij. q. j. militare. z tales sūt raptōres. z sic p̄do p̄nēt s̄b raptore sicut spēs sub genere. xxiiij. q. v. nō sane. in fi. z sic dī puniri pena raptōz. tercio fm̄ Hof. z Ho. dī p̄latus q̄ vt seruitū ipendat legato vel alijs pl̄ erigit a subditis q̄ soluat. de imu. eed. q̄ pleriq̄. q̄rto dī p̄redo fm̄ Ho. Judex qui iurgū alienū deputat p̄cedā suā: aut officialis indebite pecuniā accipiens. l. oēs. L. ad. l. iul. repe.

redia vrbana vel rustica q̄n̄ dicunt vide Seruitus in pan.

redo dī q̄dupl. pmo q̄ iniuste alios p̄cedat: sicut q̄ spoliat viatores z iste est exēdicatus. xxiiij. q. iij. si q̄s romipetas. cū duob. c. se. scdo dī q̄ tollit p̄sonis vltra stipēdia sibi tarata. xxiiij. q. j. militare. z tales sūt raptōres. z sic p̄do p̄nēt s̄b raptore sicut spēs sub genere. xxiiij. q. v. nō sane. in fi. z sic dī puniri pena raptōz. tercio fm̄ Hof. z Ho. dī p̄latus q̄ vt seruitū ipendat legato vel alijs pl̄ erigit a subditis q̄ soluat. de imu. eed. q̄ pleriq̄. q̄rto dī p̄redo fm̄ Ho. Judex qui iurgū alienū deputat p̄cedā suā: aut officialis indebite pecuniā accipiens. l. oēs. L. ad. l. iul. repe.

Quo p̄cepto p̄hibet p̄ceda: R. furti noie. xxiiij. q. iij. meretricēs.

Cui dī dari p̄da i bello acq̄sita: R. de iure p̄ncipi. xxiiij. q. v. dicat. h̄ tu dicat. vt s̄. Bellū. in p̄n.

refacio nulla dī dici in missa: nisi illa de qua i. c. meminim?

refacio de cōse. di. ij. z in. c. sanctor. in fi. vij. di. vide s̄. Dissa. S. xxx.

relatus large dī oīs h̄is curā aīa rū fm̄ Inn. in. c. firmiter de sum. tri. z in. c. qm̄. vt li. nō p̄te. stricte

relatus large dī oīs h̄is curā aīa rū fm̄ Inn. in. c. firmiter de sum. tri. z in. c. qm̄. vt li. nō p̄te. stricte vo dicunt solū h̄ites iurisdicōez. vt p̄bat in. c. decernimus. de iudi. iuncta glo. in de. dudū. d̄ sepul. vbi ponit p̄latus z rector sepatim. d. Lar. in. de. j. de elec. cū glo. ibidē. z Laur. dicit q̄ noie p̄lati p̄p̄re bēdit q̄libet admīstrator h̄is p̄p̄tuz offm̄ etiā si sit talis q̄ ad nutū sup̄ioris possit amoueri. aliat de sup. negli. p̄. c. j. ad fi. xvj. q. j. de p̄nū. addit Pau. ibidē quocūq̄ noie cēcat. de ver. sig. q̄uis de. j. de referi. z q̄d ibi no. z ex glo. p̄fata dicit Lar. obtinuit se q̄ minister z custos minoz z puincialis p̄dicatoz sunt p̄lati: z q̄ p̄nt esse p̄curatores. q̄ de. j. de p̄cu. loquit de religioso nō p̄lato. z q̄ cūā possūt

esse delegati pape: vt s̄. Delegatus. S. iij.

Utrū oīs p̄latus sit index ordinarius. R. glo. in. c. ij. de iudi. q̄ sic.

Utrū negligētia p̄lati sit pctn̄: R. glo. in. c. ea q̄. de offi. archi. q̄ sic z mortale. q̄n̄ est in om̄issione necessarior. ad suū officū. vt visitatōis correctōis z b̄mōi. z fm̄ Host. z Ber. in. d. c. ea q̄ tenent nō solū de dolo z lata. h̄ etiā leui culpa de dāno ecclēsi asticaz rerū ergo s̄m̄us animarū.

Utrū p̄latus teneat oīa agere cū p̄silio capli sui: R. Pa. in. c. nouit. de his q̄ si. a. p̄e. q̄ negocia minora p̄t sine p̄silio. vt no. doc. in. d. c. nouit. et Inno. in. c. si. de ma. z obe. z. l. ij. L. de iura. calū. Ray rectores ex offō iniuncto explicat bec minora vt in d. l. ij. facit. c. edoceri. de referi. Negocia vo ardua cū rōnabili existente quā bonus vir arbitrat̄ p̄t sine consilio capituli. als non.

Utrū teneat dicere culpā suā subdito q̄n̄ exēc: sit in corrigendo: R. c. qm̄. lxxxvj. dist. q̄ nō. intelli ge nisi a p̄posito hoc faceret. vt s̄. Correctio. j. S. ij.

Utrū p̄latus sit appetēda: R. q̄ nō. nec desidia fugiēda. xvj. q. j. nos aut. viij. q. j. olim. z trid. c. se. xl. di. multu. vñ appetens cā effiat indignus. j. q. j. principatus. z peccat mortali si deliberate appetit vt p̄sist. vide s̄. Ambitio. z s̄. Epūs. S. ij.

Utrū p̄lar possit fugere. vide s̄. Epūs. S. xxiiij. 6

De quibz sp̄aliter sunt interrogādi p̄lati: R. s̄. 7 Interrogationes circa p̄latos.

rescriptio ē quoddā ius et tpe p̄gruēs auctate legū viū capiens. pena negligētū infrens et lūbz finē imponēs. z s̄l̄ diffinit vsucapio. z ali q̄n̄ vñū cōp̄bēdit reliquū. h̄ p̄p̄e differit. q̄ vsu capio est in rebz mobilibz z se mouētibz: p̄scriptio vo in immobilibz z iuribz incorpalibz. vt insit. de vsuca. z lon. tem. p̄. j. R. Juris tū cōsultus ita diffinit. Vsucapio est acquisitio dñij p̄ continuationēz possessiōis t̄pis spacio lege diffinit. in. l. ij. ff. d̄ vsuca. hoc Pa. no. in. R̄ica. extra eo. ti.

Que requirunt in p̄scriptōe fm̄ ius canonicū: p̄sciam: R. q̄ q̄m̄oz. p̄mū bona fides. f. q̄ is qui possidet rem quā possidet credat esse suā vt credat tradentē esse dñm. vel h̄c ius distrabendi. h̄ in facto erret. ff. de ver. sig. l. bone fidei. Hoc limto verum in p̄scriptōe vbi requirit aliq̄s actus positiu⁹ secus vbi nullū factū requirit. vt in p̄scriptōe libertatis p̄ seruitutē rusticā. q̄ h̄ scā me tibi debere seruitutē eundi. tū ego possūz p̄scribere libertatē. et q̄ ego nihil facio q̄ sit pctn̄. hoc tenet Bar. in. l. sequit. S. si vis. ff. de vsuca. z Pa. in. c. si. d̄ p̄f. Idēz dicit p̄scriptōe actōis p̄sonal̄ mere penalis. vt in rapina respectu quadrupli q̄ est vsq̄ ad annū post annum simpli. insit. de vi bo. rap. in p̄nci. vt. j. S. xliij. z idem dicit de silibus.

Si qd̄ si erret in iure: R̄ū. q̄ nō p̄scribet. l. ij. S. si a pupillo. ff. p̄ empto. z. l. nunq̄. la. ij. ff. d̄ vsuca. secus si errabat in facto. ar. l. qd̄ vulgo. ff. p̄ empto. et p̄terea dicit Inno. in. c. si diligenti. eo q̄ possidens cōtra ius nō p̄sumit bone fidei. nisi sit possessio longi t̄pis. vt p̄babilibz rōnibz fuerit acquisita. facit. c. cum ecclēsia suerina. de cā pos. z p̄p̄e

quo p[er] q[ui] si ius in quo erravit erat dubiū q[ui] error
excusaret in prescribēdo. 7 facit tex. in. c. cū dilect[us].
7 ibi Pa. de cōsue. qd no. Itē tenet Do. in. c. cura
de iure pa. q[ui] error mirtus. s. iuris 7 facti non tollit
bonā fidē. dat exemplū in donatōe facta vxori qua
vir nō est effectus paupior q[ui] mulier credit valere
q[ui] vsucapier. l. si vir vxor. ff. de dona. Bar. in. l.
si fur. ff. de vsuca. 7 in. l. sed 7 si. S. scire. ff. de pe. be.
re. 7 refert Pa. in. c. grauis. de resti. spol. distinguit
et hū q[ui] quedā sunt iura q[ui] p[ro]hibent aliquos actus
et faciēs cōtra etiā et errore nō p[re]sumit in bona fi.
de. 7 sic intellige glo. in. d. l. si fur. q[ui] dicit q[ui] error ius
nō impedit vsucapionē. qd etiā limito: nisi esset ta
le ius obscurū 7 dubiū. Quedā sunt iura nō p[ro]hi
bentia sed actui nō assistētia: v[er]puta testm nō solē
ne nō approbat a iure vt valeat. 7 circa talia etiās
nō p[re]sumit in mala fide. d. S. scire.

5 Quid de illo q[ui] tpe prescriptōis habuit p[re]sciam
lesā: postea incipit hie nō lesā. Rū. Pa. i. c. si. eo.
cū. d. Anto. q[ui] si ex legitia cā hūit lesam interi upta
ē prescriptio. 7 sic incipiet p[re]scriptio postq[ui] p[re]sciaz le
sam reformauit p[er] legitia iudicia. ar. eo. q[ui] no. in. c.
d[omi]na. co. 7 in. d. c. cura. Si v[er]o fuit lesa ex leui iudi
cio. quā tū reformauit ex alijs legitimis iudicijs.
sic nō fuit interrupta. Pa. tū. inclinat q[ui] oīno inter
rupat 7 incipiat prescriptio de nouo tpe reforma
tionis. h[ic] verior est prima opi. nisi p[re]scia se firmasset
q[ui]uis ex leui iudicio q[ui] res erat aliena.

4 Virū dubitās an res sit sua vel ne. 7 h[ic] nō iustā
cām dubitādi p[re]scribat: Rū. fm. d. Anto. i. d. c. si.
q[ui] nō. q[ui] iura requirit nēdū q[ui] nō sit in mala fide.
sed q[ui] sit in bona fide: 7 iō h[ic] nō sit in mala fide nō
est tū in bona. qd tū limita. nisi dubitatio esset mo
mentanea 7 vacillās. sicut nō est hereticus qui du
bitat. sed nō fixe 7 deliberate. c. j. de here. q[ui] sic non
impēdieret. Et hec opi. in foro aie est verior quo ad
vsucapionē rei: h[ic] respectu fructuū lucrādoz suffi
cit malā fidē abesse. 7 quis Pa. 7 cōis opi. 7 glo. i
d. c. si. teneant q[ui] dubitatio etiā firma non impe
dit prescriptioē etiā q[ui] ad rez. facit p[er] ipsi. l. q[ui] scit
S. bonafidei. ff. de vsufu. h[ic] hoc verū q[ui] ad som cō
tentiosum tene: non quo ad consciam.

5 Sedm qd requirit in prescriptioe est iust[us] titu
lus. c. si diligēti. extra co. 7 d[omi]n[us] hic titu[us] cā posside
di. vt donatio. venditio 7 h[ic] mōdi. Et rigē ergo cā ve
ra nō legitima fm Bos. vñ titulus errone[us] prestat
cām p[re]scribēdi. ff. p[er] socio. l. si. Et p[ro]pterea dicit glo.
in. d. c. si diligēti. q[ui] p[ro] t[em]p[or]e d[omi]n[us] titulus iustus. q[ui] dat
cām p[re]scribēdi. l. in veritate nō sit iustus. q[ui] tunc
non esset prescriptio necessaria. Et iō minus iust[us]
titulus dat cā p[re]scribēdi. si mō adsit bona fides
vt credat titulu sufficere 7 esse iustū. 7 hoc verū q[ui]
requirit titulus q[ui] aliquis iure cōi possidere non
p[ot]t. vt laicus decimas. Ideo requirit titulus. als
est semp in mala fide. Sed vbi res p[ro]t de iure cōi
possideri. sic nō requirit titu[us]. Et q[ui] nō requirat
titulus tenēt cōiter doct. sed Pa. in. d. c. de quarta
eo. limitat v[er]o. P[ri]mo q[ui] prescriptio nō est cōtra
ius cōe. p. c. j. eo. tit. li. vj. facit. l. quēadmodū. L. de
agri. cen. 7 co. Secōdo q[ui] non est in vsufructu p[re]scri
bit[us]. q[ui] lic[et] sit ius incorpale. l. j. in si. ff. ad. l. falci.

7 quedā seruitus in rebus alienis. l. j. ff. de vsufu.
tū requirit titu[us] in eo prescribēdo. als nō prescri
beret spacio. x. vel. xx. annorum. vt p[ro]bat in. l. si. L.
de prescri. lon temp. vñ dicit glo. in. l. corruptionē.
L. de vsufu. q[ui] si etiā vsufructus cōsistit in re mo
bili. tū actio p[er]sonalis ad ipsam nō tollit. i. actio 7
idem videt dicendū in acquiritōe. Dico tū q[ui] fru
ctus q[ui] capiunt ex agro alieno bona fide vsucapi
unt triennio. tex. est no. in. l. sequitur. S. fructus. ff.
de vsuca. 7 ibi p[er] Bar. q[ui] ibi nō agit de prescribēdo
iure. Et ideo cū d[omi]n[us] q[ui] tenet restituere fructus extā
tes in. c. grauis. de resti. spol. Intellige nisi posses
sor p[er] triennium et bona fide possideret. Tercio li
mitat q[ui] non agit de seruitute per quā p[er]sona obli
gat vel astringit ad aliqd seruitiū. q[ui] cum sit quid
grauē necessario requirit in tali iure prescribendo
titulus. 7 sic potest intelligi. l. cum de in rem verso
ff. de vsuris. 7 no. Dy. in regula possessor. de regu.
iur. li. vj.

6 Tercium qd requirit est continuatio possessio
nis: q[ui] res sit possessa continue vsq[ue] in finez prescri
ptionis sine interruptione. c. illud. extra co. de reg.
iur. regula sine possessio. li. vj. Et q[ui] possideat vt
p[ro]p[ri]um. q[ui] in alieno noie possidet vt coloni. 7 qui
p[re]cario 7 h[ic] mōdi. non p[ro]p[ri]e possident. sed h[ic] quoz
nomie possident. c. cum venissent. de resti. spol. et
in glo. c. clerici. xvj. q. iij. Si tū interrupta possessio
ne q[ui] possessor recuperat est bone fidei sic p[re]scribe
ret ea interruptione non obstante. l. si. L. de p[re]sc.
xxx. an.

7 Quidam possessio civilis. i. q[ui] sit talis p[er]sona que
possit legitime de iure cōi possidere necessario req[ui]
rat ad prescriptioē: Rū. q[ui] ad vsufructu p[re]scri
bendum non. sed sufficit naturalis seu corporalis
possessio. l. si. ff. de acqui. pos. no. Pa. in. c. ad audi
entiam. co. tit. In alijs aut vbi prescriptio inducit
ad acquisitionem rei vel iuris. tunc requirit civil[is]
possessio. 7 sic intellige tex. et glo. in. c. cām. co. tit. et
ideo naturalis nō sufficit. de quo plene p[er] Dy. in re
gula sine possessione. li. vj. Vbi v[er]o p[re]scriptio indu
cit ad extinguendū solūmodo ius alterius 7 ad de
fensionē cōtra ius alteri cōgruens. tunc tali defen
denti nō est necessaria vera possessio vel q[ui]s. als se
quere q[ui] nō p[re]scriberent actiōes p[er]sonales p[ro]tra id
qd h[ic] in. l. ij. L. de cōsti. pecu. 7 in. l. sicut. L. d[omi]n[us] p[re].
xxx. an. q[ui] nemo vere eam possidet. nisi is cui vere
p[ro]p[ri]et. vt no. Inno. in. c. in l[ite]ris. de resti. spo. hec est
notabilis distinctio. Cal. in. c. cū nō liceat. co. Ad
uerte hic q[ui] possides bona fide 7 vedēs s[er]u[us] p[ro]ditōe
nō interrūpit possessionē. Vñ si deficere p[ro]ditōne
venditio resoluat p[ro]tra t[em]p[or]e cū posteriorib[us] p[ro]tinu
are poterit. fm Pa. in. d. c. illud aut. co. ii.

8 Quid possessio lōgissimi t[em]p[or]is: de cui[us] initio nō est
memoria h[ic]at vim tituli: Rū. fm Jo. an. in. c. ij. de
p[re]b[en]d. li. vj. q[ui] sic q[ui] capacitas dat in exercēte. als
nō. vñ laicus quicunq[ue] exercuerit actū spūalē vel
alic[ui]o[rum] d[omi]n[us] nūq[ui] tū p[ro]t illū p[re]scribere. Et no. q[ui] fama
p[ro]bet iustā cām credendi: vt no. in. c. inquisitōm. de
sen. ex. 7. c. cum contingat. de rescrip. 7 p[er] Bart. in
l. ij. L. si ser. vel hb. 7 in. l. celsus. ff. de vsucap. Et si
fama erat q[ui] res fuit legata. vel q[ui] tale fiebat p[er] pu

6 p[ro]p[ri]o

7 p[ro]p[ri]o me p[ro]p[ri]o

Prescriptio

in legum pape qd fuit perditū tpe guerre: z hmoi sic curret pscriptio vt no. in. l. q. vulgo. ff. p. empr. qz sic facit titulu sicut in illo cuius pcurator dixerat se emisse. z sic credebatur

9 Quartū qd requirit est qz res nō sit viciosa: vt possit p̄scribi: z dicitur viciosa si sit furtiua aut vi possessa: vt in l. de vsuca. §. qd aut. Et subdit ter. qz nec vllus alius q̄uis ab eis bona fide emerit. vel ex alia cā accepit vsucapiedi ius habet. Et aduerte qz in re mobili oportet iustū titulu interueniat a principio. aliter nunq̄ p̄scribit. qz sine titulo cōtra voluntatē dñi p̄tractis furtū cōmittit. z sic furtiua ē. secus est i re immobili. qz q̄uis mala fides fuerit in primo pōt tñ p̄ alios p̄scribi ex eoz bona fide. Et iō nunq̄ res mobilis in p̄sca pōt teneri q̄tūcūqz p̄ longū tps sit possessa z bona fide: nisi q̄ habuit eā a principio habuerit cū titulo. p̄terea dicit ter. in. d. §. qd aut. Vñ in rebo mobilibz non facile p̄cedit: vt bonafide possessoz vsucapio competat. Qd no. qz sepe venit in p̄actica. L. i. m. fm qz j. dico. §. xliij.

10 Quero vtz oēs alie res q̄ nō sūt viciose possunt p̄scribi: R. qz regit ois res. ois ius. ois actio p̄scribit p̄t. c. ad aures. c. ti. h. bz multas exceptōes. qz sunt multa q̄ p̄scribi nō p̄nt: vt. j. §. xij. cum se.

11 Sed q̄ requirunt ad p̄scribendū iura seu seruitutes q̄ hūt cām p̄tinuā vlt̄ q̄s: R. qz requirunt. v. p̄mū bona fides. l. qz vsus fuerit eo aio qz vsus fuerit iure suo: z qz potuerit etiā aduersario cōtra dicente sec? si cā amicitie. qz nunq̄ p̄scribet. l. si. et ibi no. ff. que ad. serui. amit. z le. qz iure familiaritatis. ff. de acqui. pos. Scdm tps debiti. vt. j. patebit Tercū qz vsus fuerit sciente aduersario. l. ij. l. de serui. z ibi glo. z doc. z etiā patēte. l. q̄tūcū. la. ij. ff. d. serui. qz scia z patētia in iuribz incorpabilibz aduersarij cōstituit q̄s possessionē. z iō sine ipsa non possz p̄scribi: nisi sit tps lōgissimū. l. xxx. annoz vlt̄. xl. an. fm Pau. de castro. in. l. ij. l. de serui. Itēz nisi habuisset p̄scribēs titulu ab aliq̄ tercio qz eaz vt dñs illi? fundi p̄cessit. qz sic ignozate dñs pōt p̄scribi: vt no. l. y. Petz tenere in. l. ij. p̄dicta. Qd no. p̄ limitatōe illi? qz in corporealibz nō est dare q̄ si possessionē sine scia z patētia aduersarij: qz pauca aduertit. vt in pascuis aqueductus iurisdicōnibz piscādi. Et nota fm Juno. qz istud tēp? incipit currere ex quo quis cepit illo vti nō vi: nec claz nec p̄caro sciēte illo cui sit p̄iudiciū z nō p̄radicēte. Quartū in negatiuis: puta aln? nō tollēdi req̄rit p̄hibitio. no. glo. in. l. q̄ luminibz. ff. de serui. vt. p̄. z p̄hibitio d̄z esse ex pte p̄tēdentis seruitutem Quintū qz sit dñs fundi cui? seruitus est acquirēda. qd no.

12 Que sunt q̄ p̄scribi non p̄nt: R. xvj. p̄mo p̄ peccata de iure canonico z i sero aie imo diurnitas auget. c. cū haberet. de eo q̄ du. quā pol. per adul. z c. nō satis. z cū in eccie. de symonia. De iure civili vo si p̄ctū est momētaneū. tunc lapsus tps alleuiat penā in. l. si diurno tpe. ff. de pe. z q̄nqz ex toto tollit. Vñ cōiter doc. z sequit̄ Pa. in. c. cū haberet. dicunt qz aduersus qdlibet crimē regulariter p̄cedit p̄scriptio. x. an. vt post lapsum quis neque

at accusari. z in. l. adulter. ff. de adul. d̄z qz post quā quennū nō pōt q̄s accusare adulterū nisi in duobus casibz. vide glo. d. l. adulter.

Secūdo p̄ obedientiā visitationē z p̄curatiōnē q̄ 13 debet rōne visitatōis. c. cū non liceat eo. cū silibz

Tercio ecclesie loca religiosa. necnō ius decime 14 p̄mutue vlt̄ oblatōis. z oia alia iura sp̄ialia nō p̄nt p̄scribi a laicis. qz illa possidere nō p̄nt vt i. c. cām eo. etiā si mille anni trāserūt vt s. dicit fm Jo. an. in. c. ij. de p̄bē. li. vj. Ab eis aut̄ a quibz possideri p̄nt bñ p̄scribunt. vt in. c. ad aures eo.

Quarto annera sp̄ialibz. vt ius patro. silt p̄scribi non p̄nt a laicis. dicit tñ Pan. in. d. c. ad aures. qz papa possit concedere p̄uilegiū laicis vt possideret sp̄ialia aliq̄. qz pōt dare p̄tēte eis excoīcandi. z sic tūc p̄scribere possent q̄ possidere p̄nt. L. i. m. itud ad laicos seculares. qz laici cōuersi nō debeant tñ possunt tractare sp̄ialia cum clericis z p̄scribere. vide ter. iuncta glo. in. c. ex eo. de ele. li. vj.

Quinto nō pōt p̄scribi limes vlt̄ qd adberet limi 16 tibz ep̄atū p̄uinciarū vel parochiarū. xvj. q. iij. licet inter. de paroch. sup. eo. rōne termini confundant p̄uinciaz vel parochiarū.

Sexto liber hō p̄ seruo possessus nō pōt p̄scribi. 17 bi. xvj. q. iij. §. pōt.

Septimo publice functōes agroꝝ. i. p̄siones nō 18 p̄nt a colono p̄scribi. nec fundus quē colit. d. §. p̄t. l. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. l. male agit.

Octauo via publica nō pōt p̄scribi qz nō vsu 19 ppli. l. viam. ff. de via publica.

Nono aqueductus ad publicū vsu ciuitatis 20 z alia iura ciuitatis ad publicū vsu destinata p̄scribi nō p̄nt. l. de aqueductu. l. diligēter.

Decimo reseruata p̄ncipi in signū subiectōis. 21 vt tributū z silia p̄scribi nō p̄nt. vt. l. cōp̄t seruitas nostra. l. d. p̄scri. xxx. an. fact qd no. in. c. cū non liceat eo.

Undecimo res quā lex vel canon alienari p̄bi 22 bet nō p̄scribit. sic tñ distinguit fm Pan. in. d. c. cum nō liceat. qz aut lex p̄hibet alienationē. qz ei? rei nō ē p̄mercū: nec pōt possessio haberi. vt in rebus sacris: z sic nō valet p̄scriptio. Aut p̄hibet alienationē simplr fauore ipsi? rei. Exemplū in fundo totali. z sic p̄scriptio nō pōt inchoari. l. si fundū. ff. de fun. tota. glo. z Bar. in. l. ij. l. de vsuca. p̄ emptore. S; si erat inchoata anteq̄ talis est totalis fundus z hmoi. sup. qua se fundat ius. tunc nō impedit vsucapio. ter. est in. d. l. si fundū. Jōē dicendū qñ res puenit ad psonā p̄uilegiatā p̄ra quā nō posset p̄scribi. vt no. Job. an. in. c. vico de iure pa. li. vj. Aut lex p̄hibet alienationem non simplr. h; sine certa solēntate. vt in rebus minorū et ecclesie. tunc data bona fide. z exclusio errorū in ris. p̄cedit p̄scriptō si h; comitāna alia. p̄nta emi a minore quē credebā maiorē. vlt̄ rem a p̄clato. h; putabā caplm consensisse. z hmoi. Secus si errabam in iure credēs qz p̄clat? sine caplo posset. vel minor sine decreto. z sic intellige glo. in. c. ij. de bis q̄ si. a p̄clat. z ter. iuncta glo. in. c. ij. de re. ec. nō alie. libro vj.

102

112

12

23 **Q**uid si est phibita alienatio p defunctu: R. idē dicendū sicut de phibita a lege. l. q. vsucapio non pot. ter. est in. d. l. ij. et ibi glo. et Bar. Et hec intelli ge qñ p̄dicta phibitio sit ex cā p̄ testatorē: sine cā ei nō valet: vt legit et no. in. l. filius. §. diu. ff. de le. j. et ibi p̄ Bar. plene.

Quoniam sibi sit dicendū qñ res p̄ pactū phibita est alienari. puta cum res est obligata. et obligans apposuit pactū. vt illa res interim nō alienet et im pediat dñij translatio. vt in. l. si creditor. §. vlti. ff. d. dista. pigno. R. q. sic. q. nō currit p̄scriptio vt no. Bart. in. l. vbi lex. ff. de vsuca. Pa. tñ in. d. c. cū nō liceat. tenet q. currat p̄scriptio et credo veri? si ali? a p̄dictis contrahētibz p̄scribat

25 **D**uodecimo res q̄ tenet p̄cario noie. q. nō ipse sed dñs possidet. l. certe. §. is q. rogauit. ff. de p̄ca rto. Idē de colono ea rōe. l. male agit. l. de p̄scrip. xxx. an. Idē de eo q. possidet noie alieno. ea rōe. c. au. venissent. de resti. spo. Idē de pignore qd nō pot̄ p̄scribi a creditore et usufructuario. q. cē sent in mala fide. Dicit tñ Pa. in. d. c. cū nō liceat. licet colonus et tenens p̄cario noie. et q. possidet alieno noie nō possunt ipsi p̄scribere tales res. tñ si colonus vedit alteri. et q. emit bona fide p̄scribit h̄ dñs petit restitutionē in integrū. si ignorauit ex clausula generali. l. j. ff. ex q. ca. ma. fm̄ Spe. eo. ti. et placet p̄ ea q̄ infra dicā. licet Bar. in. l. cum sol? ff. de vsuca. aliter sentiat.

26 **T**eriodecimo res empta a pdigno vl' luxurio so aut lusoze alienate. Distinguit tñ Pa. in. c. si dili gēt eo. q. aut talibz est interdicta administratio. et sic nō valet contractus. nec infer̄ vsucapiedi p̄di no. vt. l. qui fundū. §. qui sciens. ff. p̄ empto? aut non est interdicta administratio bonorum et tunc aut ignorabat q. in maluz vsu volebat cōsumere. et sic pot̄ vsucapere. quia est bone fidei. vt in. l. si quis cui sciret. ff. p̄ empto. Si vō sciebat q. in ma lum vsu volebat expendere p̄carius. sic nō valet vsucapere. vt in. d. l. si q. cum sciret. et est tert. no. in. l. si vō nō remunerādi cā. §. si adolescēs. luxu riosus mandat tibi vt p̄ meretricē fideiubeas. idē q. tu sciens mandatus suscepis nō habebis mā datu actionem. qd̄ sile est quasi p̄dituro pecuniam sciens credideris. Sed et si vltorius directe māda uerim tibi vt meretricē pecuniam credas nō obliga bit mandati quasi aduersus bone fidei mandati sit hic ter. ff. mandati. nec ob. l. affectionis. ff. de do na. q. ego intelligo ante factum nō valere in ista le ge. valeret post factum fornicationis. soluēdo hāc decisionem posuit Bar. in. d. l. si quis cui sciret. et fm̄ hanc limitare ego. l. si. ff. de alea. vbi valet con tractus venditōis factus alteri a collusore. l. verū qñ nō putabat p̄cū in ludo velle consumere. als talis emptor nō poterit p̄scribere. Multo min? valet contractus factus in ludo cum collusore. vñ nec tenet venditio. nec tenetur emptor de euictioe cum simul delinquant. l. si. §. i. ff. qua. re. ac. nō da. Et p̄ consequens cū sit in mala fide. et contractus sit phibitus a iure. nō poterit p̄scribere quod no ta. bene.

27 **Q**uartodecimo res ignorans nō pot̄ p̄scribi

ita tenet do. Def. de perusio tractatu de canonica positione epi. c. ij. allegat. l. au. ser. ff. de edil. edict. cū concor. in glo. ibides. Vnde cōcludit q. qñ q̄s ignorat habitu et actu ius sibi cōpetere. puta q. ig norat legatū sibi factū. ex quo resultat sibi ius agen di. et sic nō currit p̄scriptio. Itē qñ quis ignorat actu h̄ non habitu sic etiā nō currit. puta collator scit se habere ius conferendi bñficiū h̄ ignorat fa ctum. ex q. resultat sibi ius agendi. l. actu vacatōis et sic nō currit p̄scriptio. c. q. diuersitate. d. p̄cel. p̄ bē. c. lras. de sup. negli. p̄e. Pa. vō in. d. c. vigilati. dicit q. p̄ ignorantē et absentē currit p̄scriptio. ni si ignoras vl' absens possideat ciuilitate q. tūc non currit p̄scriptio. vt in. l. male agit. l. de p̄scrip. xl. an. Et quo infer̄ q. si me absente aut ignorate ingredit q̄s possessionē meā non incipit tunc p̄ scrip̄tio. licet fuerit ingressus bona fide. q. p̄ hunc ingressum nō p̄do possessionē vt in. l. si id qd̄. ff. de acqui. pos. h̄ ante q. incipiat p̄scribere. oportz pu us p̄dam possessionē. puta q. sciens alium ingrel suz suspicer me posse repelli vt in. d. l. si id qd̄. et ab eo tpe incipit currere p̄scriptio. et nō pu? vt not. Dy. in regula sine possessione. lib. vj. et sentit glo. et ap̄tus Bar. in. l. j. l. de ser. fugi. Addit tñ q. vbi ignoras nō possidet. licet currat p̄scriptio. tñ si ig norata fuit ex iusta cā vel phabilis q. tunc subue nitur. ar. c. cum illozm. de sen. ex. et hec subuentio erit q. restituēt in integrū. vt voluit bar. in. l. j. §. si quis autes. ff. de actu inereqz pu. facit glo. in. l. j. l. de pa. po. et ter. optimus. in. l. antep̄ci. ff. de ac qui. bere. h̄ magis mihi placet opin. Def. Vbi tñ ignoranta non est crassa vl' supina. Incorporealis vō nō p̄nt quasi possidere. nisi sciencie eo qui possi det p̄uus. Et data eius ignorata nō p̄nt p̄scribi l. ij. l. de serui. et aqua. no. Innoc. in. c. bone. el. ij. de postu. prelat.

28 **Q**uintodecimo res credi cati. vt dicit Pa. in. c. j. eo. q. cum sit impeditus a lege nō debet cōtra eū currere p̄scriptio. l. si. i. fi. l. d. anna. excep. Qd̄ li mito vez in eo qui nō est in mora petēde absoluti onis. Sed? si esset in mora. q. tūc impedimentum oritur ex culpa sua. et iō curreret.

29 **S**extodecimo res furtive vl' vi possesse. nec etiā ea q̄ ex ipsis nascuntur. vt iustit. de vsuca. §. furti ue. de quo dic vt. j. §. xliij.

30 **Q**ue sunt tpa in q̄bz p̄scriptio nō currit h̄ do: mit? R. Pa. in. c. ex trāstulsa eo. q. ar. tpa. p̄mū tēp? hostilitatis. et vbi ius non reddit. h̄ hoc limi tat. Inno. in. d. c. qñ p̄pter guerram et h̄mōi actor agere voluit. sed non potuit. quia nō erat qui ius redderet. l. sed si p̄ pretorem. §. si ferie. ff. ex qui. ca. ma. et propter hoc dicit bartol? in. l. de etate. ff. ad trebel. q. citatus tempore pestis habet iustam cau sam nō comparendi. allegat. c. ad supplicationem de renun. facit glo. in. c. si vō. d. iureiur. Et ideo di cit idem bart. in. l. naturaliter. ff. de vsuca. q. tem pore pestilētie nō currit p̄scriptio. vbi quis fugit ex tali timore. aut certe erit iusta causa petēdi resti tutionē in integrū ex clausula generali. et idem dic de omni alia iusta cā q̄ impedit ne quis rez suā pe tat. l. qd̄ quidē. ff. ex. qui. cau. ma. Scdm̄ tēp? ē qñ

ecclesia nullū habet prelatum seu habet inuulē ad agendū: vrputa. qz est excoicatus suspēsus; vel ca ptiuus. c. qz diuersitate. de cōcess. pben. xvj. q. iij. c. j. d. elec. qz diligētia. Aut est dilapidator: aut ma le alienans p̄latus: vt i. c. si sacerdotes. xvj. q. iij. z qd̄ no. i. c. j. de in inte. resti. li. vj. Nam toto tpe p̄ lani male alienatis nō currit. Terciu tps qū quis de iure impedit agere sicut filiusfa. vt. l. j. i. h. l. de auna. excep. z in vxore viuēte marito respectu re rum totaliū. l. in rebus. l. de iure dotiū. Item in pupillo durante etate pupillari. l. sicut vltra medi um. l. de p̄script. xxx. an. Quartū tps ē scilicet in quo ad ecclesiam romanā. vt in. c. cuz nobis. c. ti. Quintū tps? cōditōis: quia res sub cōditōne nō p̄scribit. l. cum non sumi. s. sed illud. l. de p̄scrip. xxx. annorū. qz nulla currit mora. Sextū tēpus fe riarum repentinaz. qz precauēri nō p̄nt. vt d̄ in. d. s. si ferie. Quidā tū dicūt qz currit. sed indulgetur restitutio. Septimū tēpus absentie reipublice eā. Limitat tū Inno. istud cū precedēt qū p̄scrip tio fuit cōpleta tpe feriarum. aut absentie. vel pa rum post. sec? si p? magnū temp? qz tunc nō dat restitutio. facit. l. ab hostibz. s. sed qd̄ simpliciter. ff. ex qui. ca. ma. z satis placet licet illa teneat indistin cte nō currere. Octauū tēpus est furie vel pdigali tatis. fm Jo. an. in addi. ad Spe. eo. ti. Nonn̄ est iacētis hereditatis. z nō stat p̄ heredē quin eam capiat. sed aliquo mō est impeditus fm Pan. in. c. de quarta. de p̄scrip. h. d. Anto. ibidē tenet qz cur rit. h. restituet ex generali clausula.

31 Sed quero an in p̄fatis casibz ita domiat z im pediat p̄scriptio qz nō sit opus petere restitutionē R. diuersa fuit opi. legistarz in. l. senatus. ff. de off. p̄f. z canonicarum in. c. ex transmissa. eo. h. mihi placet opi. Inno. qz impedit ipso iure. nec ē neces sarium petere restitutionē. nisi solum in tpe absen tie z feriarū pōt dici cum sili rōne tēp? pdigalita tis etiā. et sic illa tpa subducūt de medio p̄scriptio nis. rō sua qre nō currit est qz p̄scriptio est odio sa. vt p3 ex eo qd̄ legat z no. in. c. vigilanti. eo. ergo nō est laxanda.

32 Quantū tēpus requirit i p̄scriptione? Rū. qz diuersimode fm qz a diuersis z cōtra diuersa sit p̄ scriptio.

33 Contra ecclesiam romanaz nō currit minor q̄ centenaria. intellige in his que spectāt p̄ncipaliter nō secundario ad ipsaz. fm glo. in. c. ad audientā eo. Vnde dic qz generaliter oia que immediate p̄ tinent ad dispositionē pape gaudēt p̄uilegio. vt est ecclesia lateranensis. z res ipsi? z exemptio cō tra quā nō currit minor p̄scriptio q̄ centenaria. Ita tenet Jo. an. in regula sciēt. li. vj. in mercu. et qd̄ no. Pau. in de frequēs. de excess p̄clat. z Pau. in. d. c. ad audientā. Fallit hoc in casu. c. ij. s. j. eo. li. vj. vbi catholici p̄scribūt contra ecclesiam roma nam bona hereticorū qui ignorabant in vita qz ef sent heretici. si p. xl. annos bona fide ea possederūt nec in isto casu poterit romana ecclesia petere resti tutionē. vt in. d. c. ij. p3. vbi p̄hibet oēm molestiaz post p̄scriptionem.

34 Contra ecclesiam inferiorē a romana. siue fiat p̄

scriptio a priuato vel ab alia ecclesia. si est in immo bilibus. vel iuribz habentibz continuā cām sic re quirūt quadragenaria annoz p̄scriptio: vt in. c. de quarta. eo. z in. c. j. eo. li. vj. nec requirit titulus in hac q̄dragenaria p̄scriptione. h. sufficit bona fi des. nisi sit cōtra ius cōe. qz sic requirit titulus ve rus vel putatiue verus. c. si diligenti. eo. ti. Si vō est in mobilibz. sic fm Pa. in. c. cum dilecta. de cō fir. vti. vel inuti. nō habet locū vsucapio triē nali contra ecclesiam romanā. sed cōtra alias ecclesias. credo qz habeat locum. nisi in rebz q̄ alienari non p̄nt sine debita solemnitate. de quibz s. Alienatio. s. v. z quatuor. s. sequētibz. Et qz p̄scribat. habes in aut. quas actiones posita. xvj. q. iij. s. fi.

25 Quid il laicus habet rem cōem cuz ecclesia z in diuisibilem? Rū. Pan. in. d. c. de q̄rta. qz requirit quadragenaria p̄scriptio p̄t ecclesiam. ar. l. si cōem ff. quē admodū serui. ami. Jo. an. in. c. vnicō. de iu re pa. in nouella. dicit qz vbi ius ecclesie pōt rema nere ille sum p̄scriptio cōis contra laicum sufficere quod no. in. c. ad audientiaz. eo. z. xvj. q. iij. nolu mus.

36 Sed nunq̄d requirit quadragenaria i re q̄ de uenit ad ecclesiam q̄ cuz esset laici incepit ab aliq̄ p̄scribi? Rū. Pa. i. d. c. de q̄rta. cōior z venioz opi. est qz nō. h. p̄ preterito vter p̄uilegio priuati et p̄ futuro tpe p̄uilegio suo. ar. in. l. si scius. la. j. ff. de iu re fisci. z ideo si contra priuatū p̄ntem current. v. anni anteq̄ veniūt ad ecclesiam sufficēt postea. xx. postq̄ venit ad ecclesiam. Et idē dic in silibus priuati legatis. facit aut. si quis. l. d. p̄scrip. lon. tēpo. z sic in isto casu mutat p̄scriptionē.

37 Vt p̄scriptiōnes iudiciales currāt contra ec clesiam? Rū. Pa. in. c. si. de in inte. resti. qz sic. vt sūt qz post decennū nō appellet z h̄mōi: sed restituit sicut z minor iure sp̄ali vt in. d. c. fi. z. l. j. l. si sepi? in inte. resti. sue. po. z ibi sequit Bar.

38 Vtrum res patrimoniales clericorū gaudeant isto p̄uilegio q̄dragenario? Rū. qz nō. sed p̄scri bunt cōi ipacio: sicut alie laicorum. tenet glo. in. c. possessiones. xvj. q. iij. z in. c. q̄ q̄. de cens. li. vj. z Spe. in ti. de resti. in integ. tenet qz nō pōt restitu tionem petere si fuit lesus in talibz bonis. sicut fa cit in lesione in rebus ecclesie. z iura q̄ dicit qz bo na clericorum gaudēt eodēz p̄uilegio sicut bona ecclesie. dicit qz intelligunt quo ad defensionē. al legat. c. ecclesiaz seruos. xij. q. ij. facit qd̄ dicit Pe. z Abbas in. c. cum sit. de fo. cōpe. qz. l. raptores p̄ fato: um bonorum nō cōueniunt coram iudice ec clesiastico. qz p̄uilegium nō debet extendi nisi in casibus iure exp̄ssis. z idem cōcludit. d. Anto. nisi sit eadē oino rō cum exp̄ssis a iure. qd̄ nota.

39 Quid de legatis ad pias cās? R. qz solūmō ha bebūt locū p̄scriptio. xl. annoz fm glo. no. in autē. de eccle. ti. s. p̄ palibz. z in. c. si. xvj. q. iij.

40 Cōtra hospitalia z alia pia loca requirit. xl. an norum sicut cōtra ecclesiam. vt est tex. no. in. l. oia p̄uilegia. l. de ep̄. z de. no. Jo. an. in. c. ij. d. resti. in integ. li. vi.

41 Cōtra principem distinguit Pa. in. c. cum no bis eo. ti. sic. aut sunt bona reseruaata p̄ncipi i

67

pp. 67

gnum singularis privilegij vel dominij: vt legitime
 mare spuros: creare notarios: exigere vectigalia
 et pedagia et hmoi, et sic requirit scia pncipis et tñ
 tps d cui? initio memoria hoim si existat. vt e ter. i
 c. sup qbuidā. de v. si. et p Bar. in. l. cūctos pplōs
 L. de sum. tri. et. l. si publican? ff. de pub. et. l. j. ff. d
 aq plu. ar. Aut sūt bona parit possedibilia et si ista
 sunt pncipi incorporata requiritur spaciuz. xl. an. vt
 in. d. l. cōperit serenitas nra. et sic pcedit glo. in. S.
 fisci. Insti. de vsuca. Si vero nō sunt incorporata.
 h dūtaxat delata tanq̄ vacantia: seu et cā publica
 ta. et tūc in bonis delatis ppter vectigal nō solutū
 sufficit tps. v. annorū. vt in. l. ij. L. de aposta. In
 alijs vero si pccēssit denūciatio sufficit tps. iij. an.
 norū. vt. l. intra. iij. ff. de diuer. et tem. p̄scri. Dico
 denūciatio nō infuenit. et sic si habuit bonā fidem
 tñ requiritur tps. xx. annorū. l. in oibz. ff. de diuer. et
 tē. p̄scri. Si aut vltra bonā fidē hūit titulū sic suffi
 cit tps. x. annorū. sic loq̄tur. l. quis. ff. de vsuca. et
 no. Bar. in. d. l. in oibz. Lōtra quoscūqz alios a
 p̄dictis distinguo. Aut sum? in actōibz psonalibz.
 et sic requiritur spaciū. xxx. annorū. Qd limitat Pa.
 in. c. in. cā. de cā pos. et ppa. verū qñ cōcurrit sola
 patiētia. secus si cū patiētia interueniūt aliud. vt
 est ter. in. l. p̄cula. ff. de proba. vbi ex taciturnitate
 longi tps p̄sumit dimissum fidei cōmissuz debi
 tū: si sep̄us de alijs habita rōne nō sit habita de fi
 dei cōmissio mēto. Aut sum? in rebus imobilibz.
 et sic si possidet cū titulo requiritur spaciū. x. annorū
 inter p̄ntes continue. et p. xx. inter absentes. et. l. si.
 L. d. p̄scri. lon. tē. Si vero partim fuit p̄ntis prim
 absens duplicabit tps absentie soluz autē. q si q̄s
 qbuidā. L. de p̄scri. lon. tē. sine titulo. per. xxx. an
 nos cū bona fide et reliqz p̄scribit. vt i. c. sancto
 rī. co. n. xvj. q. iij. S. p̄ot. et. l. si q̄s emptōis. L. de
 p̄scri. xxx. an. Aut sum? in seruitutibz. et tūc si ha
 bēt cām ptimā vel qñ regularit p̄scribit lōgo tē
 pore. l. x. annorū int̄ p̄ntes. et. xx. inter absentes sicut
 imobilia. ter. est in. l. si. L. de p̄scri. lon. tē. et in. l.
 ij. L. de serui. et ibi glo. et doc. hoc no. Si vero ser
 uit? hz cām discōtinuā. tūc regularit nō p̄scribit
 vt est ter. in. d. l. seruitutes. et ibi per doc. fallit p̄
 mo qñ q̄s vsus ē tanto tpe cui? p̄ntariū memoria
 nō existit. l. hoc iure. S. duct? aq. ff. de aq. quoti. et
 estua. no. glo. et doc. in. d. l. seruitutes. et tps centū
 annorū ē tps de cui? initio non extat memoria. vt
 hz do. Anto. in. c. venēs de testi. et Lar. in. c. si dili
 genti. de p̄scri. Itē scdo qñ hūit ti. concessiōis a
 dño qz p̄scribet in. x. annis int̄ p̄ntes et. xx. inter
 absentes. ita no. glo. in. d. l. seruitutes. Similit̄ et ter
 cio p̄scribit qñ hūit vez titulū a tercio. qz p. x. in
 ter p̄ntes. et. xx. inter absentes per ter. in. l. si. in. fi. ff.
 d. p̄scri. lon. tē. fm̄ Pau. de castro in. d. l. seruitu
 tes. Aduerte qz ē dña int̄ p̄scribēdo rusticā et
 vrbānā seruitutē. qz rusticā p̄dit per nō vsuz. hz
 vrbānā nisi ali? sil? vsucapiat libertates. puta ha
 beo fenestras q̄s licet obstruā nō pdo ius. hz si ali?
 per idē tps altius eleuauit murū suū sic amitto. h
 p̄banē in. l. hz aut iura. ff. de serui. vrbā. p̄di. Quid
 aut sit seruitus vrbānā et rusticā: vide seruitus
 in. q̄. Et nota qz tūc seruit? dī hīc cām cōtinuam

vel perpetuā qñ ē in vsu actualiter et potēcialiter
 vt seruitus aq ductus. et seruitus altius nō tollen
 di et similes. Itō qz hz a pncipio requiratur factū ho
 mis: nō tñ semp. qz postq̄ aq est deriuata in cana
 le facto nature p̄tinuat. et per sc̄pam semp fluit et
 in seruitute tñq̄ inuicti vel oneris ferendi. qz post
 q̄ semel ē immisum cōtinuat. Aliqñ vero dī hīc
 cām qñ cōtinuā vel qñ perpetuā: qñ perpetuo seu
 cōtinuo potēcialit̄ hz nō actualit̄ ē in vsu. vt est ser
 uitus stillicidij vel ductus aq ex celo cadētis. Itō
 qz hz nō semp exerceat actu tñ apta nata semper ex
 erceri sine facto hois: qz cuz pluit stillicidiū ē semp
 aptū recipere aquā sine facto hois postq̄ stillicidi
 um ē. Aliqñ seruitus dī hīc cām discōtinuā qñ nō
 ē semper in vsu actualit̄ nec potēcialit̄. hz necessario
 requirit factū hois qd nō pōt eē cōtinuū vt est serui
 tus itineris: vie et similitū. hec no. per glo. et doc. in
 l. seruitutes. la. ij. ff. d. serui. et i. l. foramē. ff. d. serui.
 vi. p̄. Aduerte hīc qz in seruitute q̄ amittit̄ per nō
 vsum si hz solū interualla dierū vel noctū tñ. vel
 breuionis spacij p̄scribit. per. x. annos inter p̄ntes
 et. xx. inter absentes. Si aut hēat interualla annorū
 vel mensū requiritur tps duplicatū q̄ ad p̄ntes vj
 xx. annorū. hz quo ad absentes aliq̄ tenēt similit̄. l. qz
 xl. Sed credo qz nō duplicatur fm̄ Jo. glo. in. l. si.
 L. de seruitu. quē sequit̄ cōter glo. Accur. Bar.
 et Bal. et doc. ibidē. et Imo. in. d. c. de q̄rta. qz p
 vltima opi. hīc posita q̄ est sua iuxta glo. no. in. l. q̄
 filij. S. sabin? ff. ad treb. vbi dicit qz vltia opi. in
 dubio ē tenēda. Itē. d. duplicatio nō hz locū in p̄
 scriptiōe. xxx. vel. xl. annorū. nec in p̄statōe annua.
 vt vult glo. i. l. cū notissimi. S. si. L. de p̄scri. xxx.
 an. et dī hīc interualla dierū vel noctū qñ alēnis
 diebus. vel die seu nocte mibi licz et tibi altero die
 tē. Tēpus vero annorū vel mensū qñ de quinquen
 nio in quinquenniū: vel de anno qlibet vna die vel
 pluribz licet ducere aquā. Aut sumus in seruitute
 q̄ debet a re p̄one. vt vsufructus vsus: iurisditō
 et hmoi: q̄ licet requirāt factū hois tñ nō dicūtur
 habere cām discōtinuā. qz aio possideri p̄nt q̄ con
 tinuus ē. hz actus hois sit discōtinuus: nō sic in ser
 uitate q̄ a re rei debet: cū res animū nō hēat. Itē
 seruitutes ergo q̄ debent a re p̄one lōgo tpe p̄scri
 būtur cū titulo tñ vero. qz hz similitudinē cū dñō
 qd lōgo tpe nō p̄scribit sine titulo. vt ē casus in
 l. vltima in. fi. L. de p̄scri. lō. tē. Et intellige d̄ titu
 lo habito a nō dñō. qz si a dñō nō oꝝ p̄scribē. Aut
 sumus in seruitute psonali q̄ persone a psona de
 bet. et sic p̄scribit aliqñ quinquenniū: qñ. l. pat̄ tē
 pore mortis gessit se. p̄ libero n̄ in fuga nec latitās:
 hz in bona fide: sic post quinquenniū elapsuz in q̄ nō
 ē passus filius p̄trouersā star? efficit liber. no. Pa.
 in. c. hz. de cōingio seruo. In persona vero p̄pua re
 quiritur tps. xx. annorū cū bona fide: nec requiritur
 titulus fauore libertatis. vt in. l. ij. L. de p̄scri. lō.
 tē. als fuit? ois psonalis cū sit cōtinua p̄t animū
 q̄ nō pōt eē in seruitute reali sine titulo requirit tē
 pus lōgissimū. l. xxx. annorū. vt no. Ly. in. l. ij. L.
 d. serui. et aq. cū titulo vero p. x. int̄ p̄ntes et. Aut
 sum? in debitis legatis aut stipulatōibz. et sic fm̄
 Bar. in. l. cū notissimi. L. d. p̄scrip. xxx. an. si obli

gatio sit de pñti. licet ex actio sit dilata in dies. sicut
 cū testō: legat centū alicui: ita q̄ tradant sibi decem
 omni anno solū. sic vnica p̄scriptōe tollitur et p̄ spa
 cū illō quo alie res. ar. l. senatus. §. ff. de dona.
 cā mor. et. c. de q̄rta eo. ti. vbi vnica p̄scriptōe q̄
 dragenaria tollit q̄rta debita ep̄o q̄ cōiter soluitur
 omni anno. q̄ obligatio ē de pñti orta. h̄ ex actio sit
 dilata. Si v̄o obligatio sit in diē. vt i legato simpli
 facto vt annuatim det aliqd. q̄ tot sunt legata q̄t
 annue p̄statōes. d. l. senatus in fi. et sic nō currit p̄
 scriptio nisi a die extāis obligatōis. 7 sic oz tot sunt
 p̄scriptōes q̄t legata. Sz aduerte q̄ si heres testōis
 scit se teneri: vt cōiter p̄sumit. vt no. i. l. q̄ rome. §.
 duo fr̄es. ff. de ver. ob. nullo tpe p̄t p̄scribē fm
 p̄. de. de p̄sio tractam de canōica portōe ep̄i. q̄ bz
 malā fidē. Idē dic d̄ quocūq̄ debitore. vt no. An
 ge. in. l. q̄ sc̄tur. §. si viā. ff. de vsuca. 7 dicit q̄ hoc
 cōiter tenetur cōtra Bar. etiā si statuto caueat vt
 p̄scriberet. et hoc sc̄tur Jo. an. i. c. ij. de excep. li.
 vj. Mo. in. c. p̄ tuas d̄ dona. 7 Lar. i. c. vigilāti eo.
 ti. et ē glo. no. in. an. vt ecclesia romana cētum an.
 ba. p̄. que dicit q̄ tale statutū cēt iniquū p̄sidiū.
 et sc̄tur Bal. in. c. si q̄s p̄. r̄. si de feu. sue. cōtro.
 vbi dicit q̄ p̄scribēs scienter debitorz semp poterit
 denūciari. secus est si ignorabat. pbabilis: sic p̄scri
 beret etiā quo ad p̄ciam. vt voluit Inno. i. c. cura
 de iure pa. et in. c. q̄ pleriq̄ de imm. cc. Pa. tū in. c.
 si. de p̄scrip. distinguit q̄ aut debitor nō tenebat
 offerre ita q̄ cessando a solutiōe nō fuit in culpa: 7
 sic p̄scribet. q̄ nō ē in mala fide eo q̄ potuit cogi
 tare qd̄ voluit donare vel relaxare. et q̄ tenet of
 ferre vide bonū ter. cū glo. in. l. item illa. ff. de p̄sti.
 pecu. et plenius p̄ Bar. 7 me. s. Obligatio. §. viij
 Si aut tenebatur offerre. sic nō p̄scribet q̄ est in
 mala fide. Aut sum? in actiōibus et exceptiōib? 7
 cū varie sint vario mō p̄scribuntur. puta exceptio
 d̄ nō numerata pecunia post biēniū nō p̄t oppo
 ni. l. in p̄tractib. l. de nō nu. pecu. repetitio debi
 torū in alea nō p̄scribitur nisi per. l. annos. vt in
 l. alearū ludos. ff. de aleato. et h̄mōi. q̄ multe sunt
 q̄ fm Pa. in. c. cum cā. de emp. et ven. etiā currit
 p̄tra ecclesiā fm spacū decretū a iure ciuili a q̄ sūt
 inuente. nec expectat spacū. xl. ānoū. Aduerte eti
 am fm Bar. i. l. si ab hostib. l. in q̄bus ca. in in
 te. re. nō est ne. q̄ actōes pretorie rei p̄secutorie sūt
 p̄petue nisi dentur cōtra ius ciuile. puta reddibito
 ria q̄ dat p̄tra cōtractū validū d̄ iure ciuili. id̄ fini
 tur āno. Secus si cōtra p̄tractū inuālidū d̄ iure ci
 uili. q̄ sic ē p̄petua. qd̄ no. Itē distingue q̄ si actio
 ē data in penā solū sic p̄scribit etiā sciēte debitore
 etiā in cōscia. q̄ in penālib nō tenetur in cōscia.
 xij. q̄. ij. fraternitas. i. glo. Si vero data nō ē in pe
 nā: h̄ in satisfactōz lesi. vt actio q̄nto minoris et hu
 infimōi. sic data scia debitoris nō p̄scribit in con
 scia q̄n teneat satisfacere lesō. xij. q̄. vj. si res. Aut
 sum? in rebus mobilibus: 7 sic currit vsucapio. 7
 qd̄ requirit vide vsucapio. §. ij. et. iij. Aduerte tū
 q̄ cōtra minores nō currit vsucapio: vt no. in. l. si.
 l. in quibus ca. resti. in in te. nō ē necessaria.

43 Sed quid dicem? de fundo dotali qui nā ince
 perat p̄scribi atēq̄ dare in dote? R. q̄ p̄scriptō

nihilomin? curret. h̄ nō potuerit inchoari postq̄
 est factus dotalis. secus erit de pupillo alteri suc
 cedēti cōtra quē nō currit p̄scriptio durante pu
 pillari etate: h̄ antea fuisset icepta: h̄ differē vsq̄ p̄
 pupillare etate. l. si. l. de annua p̄scriptōe.
 Cōtrū successor: singularis inuasiōis p̄scribat 44
 p̄. x. ānos inter p̄ntes. et. xx. inter abūtes: R. Pa.
 in. c. n̄bil. eo. t. q̄ nō q̄ntūcūq̄ h̄eat bonā fidē p̄
 vicū reale qd̄ sc̄tur quēlibz possessorē. l. vicia. l.
 de acq. pos. h̄ oz currat spacū. xxx. vel. xl. ānoū. et
 sic bñ p̄scribit etiā in rebus inuāsis vt no. in. l. d̄
 vsuca. §. furtiue. Successor: vero vniuersal nō p̄
 scribit de iure ciuili si defunctus h̄uit malā fidem
 etiā sine violētia. q̄ censetur eadē p̄sona cū defun
 cto. in. an. de iureiur. a mo. p̄sti. Dy. tū in regula
 possessor. et glo. i. regula. q̄ in ius. li. vj. et glo. i. c. d̄
 q̄rta. eo. ti. 7 alia glo. in. c. tua. d̄ iure pa. tenet q̄ de
 equitate canōica si ē bone fidei possessor et in p̄
 nā suā inchoat p̄scriptiōne p̄scribet. Sed Pa.
 post do. Anto. in. c. si diligēt tenēt q̄ nō p̄scribit
 et melius q̄ cū nō h̄emus ius canōicū cōtra ius
 ciuile expressus in hoc: nō debemus ab eo recede
 re. et iura que allegāt loquūtur de singulari succē
 sore nō de vniuersali. Aduerte tū hic q̄ h̄ mala fi
 des defuncti noceat hereditati non tū nocet emptori
 ab herede fm Bar. in. l. post pluribus in fi. ff. de
 vsuca. et. d. fran. de aretio. in. d. c. si diligēt.
 Cōtrū diu solutus indebitū teneat postea cogno 45
 scens indebitū? R. q̄ nō q̄ntūcūq̄ ips defun
 rit: h̄ p̄t desistere a solutiōe decetero. l. in bus. l.
 de agri. cen. et co. li. xj. c. p̄uenit. de cēsi. xvj. q̄. iij. q̄
 clerici. est glo. x. q̄. iij. et. q̄. ij.
 Cōtrū interrumpitur p̄scriptio? R. q̄ duobz mo
 dis. s. naturaliter sicut q̄n deficit vni de s̄balibus 46
 p̄scriptiōis. vt si p̄dit p̄ sessionē et h̄mōi. Cui
 liter vero perdit diuersimode: de quo ad forū cō
 tētiōis de quo vide. Pa. i. c. illud aut. eo. ti. h̄ q̄ ad
 cōsciam q̄nterūq̄ quis cōstituat in mala fide an
 cōpletā p̄scriptiōnez vel vsucapione quocūq̄z
 fiat semper interrumpitur. et hoc tene.
 Cōtrū tutus p̄scriptōe teneat in foro aie resti 47
 tuere rē p̄scriptā cū cognoscit rē fuisse alienā? R.
 Pa. in. c. vigilāti eo. ti. q̄ nō ex multis rōibus. Sz
 melior ē quā ponit in. c. si. eo. ti. q̄ qd̄ iure posside
 tur a iuste possidet: et si iuste bñ. ergo nō alienum: h̄
 sūt. ergo nō peccat nō restituēdo. xij. q̄. iij. quid
 dicā. et hanc opi. tenet glo. i. d. c. vigilāti. Jo. Diu
 cen. Tancre. Boffre. Mo. Jo. an. in regula posses
 sor. li. vj. in mercurialib? et Inno. in. c. si. eo. ti. Mo
 go. in. c. si virgo. xxxij. q̄. ij. Jo. Seco. in. di. xv. do.
 Anto. i. d. c. vigilāti. die se disputasse q̄ quo ad fo
 rū aie tenet. Rō quia cā p̄scribendi nō est oino
 sufficiens quo ad equitatē. Quo vero ad forū cōtē
 tiōsum dicit nō teneri. Alij autē indistincte tenent
 q̄ tenetur. Sed ego teneo opi. Pa. q̄ nō tenet:
 nisi forte ita esset scrupulosus q̄ non posset depo
 nere conscientia quin teneatur. quia sic teneretur.
 xj. q̄. iij. cui est illata. Nec obstat ratio domini An
 to. de p̄scriptōe cōtra eū qui nō potest imputari
 de negligentia quia habet remediū petendo resti
 tutiōe ex clausula generali quā si petet in cōscia

erit restituendus. si vo nō petet nō tenebit restituere p nota. p. Inno. in. c. quia pleriqz. de immuni. eccle. Itē qz pscriptio de iure canonico nō sōlū est in odium negligētia. s. etiā ppter bonū et equū. xvj. q. iij. §. pōt. Unde sicut dicit Bar. in. c. si qz p. xxx. ii. de seu. cōtrouer. sue. qz statim laicoz denegās aut dicitur in foro seculari. ppter equū seu bonū publicū valet in pscia. nec hz locū denūciatio in iudicio ecclesiastico. pnta si statuto cauet qz nō solū gabellā iustā nō audiat. vel iustm qd nō reperit registratū in li. cōis psumitur falsū. Itē dicit Bar. in extrauagāti ad repimēdū in ver. denūciatōz d. veleriano et macedoniano qz non valet denūciatō in foro ecclesiastico. qz dat eis maria eqtate naturali. sic a fortiori nō habebit locū in pscriptiōe que tū a iure civili qz canonico ppter bonū publicū ē inuenta et cū maria equitate. et iō verisimam crede etiā in cōsciā opi. Pa. et sequentiū eū.

48 Sed qro qd remediū poterit habere ille cōtra quē ē cōpleta pscriptio et cui nulla p̄t iputari negligētia? R. qz si aliquo legitimo impedimēto fuit detēnis cōitē tenēt dec. qz petere poterit restōz in integrū vsqz ad q̄tuor ānos sequētes: qui incipiūt a die sciētie post cessatōz impedimēti legitimi. vō qz istō q̄drienniū nō currit ignorāti. vt. n. c. j. de resti. in in te. li. vj. In verbo si quis negligenter omiserit. Ignotans em nō negligit. vt pbat in. c. ij. iūcto. c. qz dicitur itatē de cōce. pben. Et hāc opi. tenet Joan. de ligna. post Tenze. in de. vna de in inte. resti. et Pa. in. c. auditis. de resti. in inte. et placet mihi vt sapiat naturā eius in cui? loco surrogat. ar. c. ecclesia. vt lite pen. qz istud q̄drienniū succedit loco anni vtilis. qui olim comp̄tebat. vt in. l. si. l. de tēpo. et in inte. resti. et iō a principio erit vtilis licz p̄tea sit continuus.

49 Quid ecclesia petat restitutionē in integrū post p̄pleta p̄scriptionē? R. cōiter tenēt qz sic in. c. j. e. et glo. in. c. j. de resti. in inte. vsqz ad q̄tuor ānos. vt s. dicit d. impedimēto legitimo. et ad. c. sanctorz. dico qz est verū qz nō datur qm̄ ecclesia p̄scribit cōtra ecclesiā. vt ibi. Similit̄ si velles tenere fm̄ aliquoz opinionē qz currit semp p̄scriptio in casibz quibz dicitur dormire. dic qz dabitur illis similiter restitutō vsqz ad q̄drienniū.

50 Sed posset dicere aliqz ad qd valet p̄scriptio si talis cōtra quē p̄scribit pōt petere restōz. R. qz valet ad hoc ad forū p̄scie fm̄ Inno. in. c. qz pleriqz d. imm. ec. qz nō tenētur eā restituere nisi petat. et si non petitur. j. tps̄ debitū iam amplius nō tenebitur etiā si petatur. qd nota.

51 Quid negligēs possit agere cōtra illū qui rē suā alienauit postqz ille cui fuit alienata vsu cepit rē sibi alienatā? R. qz sic qz talis alienator tenēt sibi ex delicto et sua negligentia non fecit cessare de licitū illius de quo vide quod no. Bar. in. l. iij. ff. d. alie. iudi. mutā. causa facta.

Presumptio primo erga aliq̄d aliū a se ē triplex. Prima est iuris tm̄ q̄ est qm̄ ius sup̄ dubio et verisimili p̄sumit aliq̄d. Secūda est iuris et de iure: q̄ est qm̄ ius sup̄ aliq̄ p̄sumit et

vltra disponit ita esse nec posse cōtrarium p̄bari. et de istis habes in glo. in. c. is. q̄ de spon. et differt ista p̄sumptio scda a ficiōe iuris: qz p̄sumptio est sup̄ facto dubio in quo ius vadit p̄ p̄iecturas p̄sumendo ita esse et disponēdo qz vult ita eē et non posse p̄bari cōtrariū. ficiō vō ē sup̄ certo vno mō cōsistente qd tū aliter a iure eē fingit. puta certa est lex qz mulier nō est stipulata dote sibi reddi. tū fingit stipulationē interuenisse. l. vnica. in prin. l. de re. vro. act. Itē in arrogato qz semp fingit stipulationē. iij. p̄tē d. bonis arrogatoris si emācipetur. l. si arrogator. l. de adop. et hāc dīam no. glo. in. d. l. vnica. in. §. accedit. et sic cōtra ficiōē iuris nō p̄t p̄bari. qz lex oīno intēdit cōtra vitatē fingere. glo. est in. l. a diuo pio. §. si pignora. ff. de re. iudi. h̄ p̄sumptio iuris et de iure aliq̄ admittit p̄batōz. vt no. in. d. c. cū is q̄ fidē. de spō. et in aut. h̄ iā necesse. l. de dona. ante nup. Tercia ē hois et hec est triplex. Prima violētā. vt cū inuenit solus cū sola in loco suspecto. puta lecto et h̄mōi. de q̄ i. c. lris. et c. se. de p̄sump. xxij. q. j. dicit dñs. et hec valet ad p̄bandū oīa excepto crimie marie graui. facit. ca. l. l. teras. de p̄sump. vbi ex vehemētī p̄sumptiōe non punitur qz de crimie. qz in crimie dñt eē p̄batōnes lūmie clariore. l. d. p̄ba. l. si. v. q. vj. epiphanū. vñ et ista iudicās primū sūū in aīo solū aliq̄d delictū cōmisisse nō peccat. qz licet ex tali iudicare. vt in. d. c. lris. et tenet Nico. de lra sup̄ Mar. vij. c. et Alex. de al. scda scde. Secūda est p̄babilis qz insurgit ex aliquibz suspitōibz p̄babilibus. et hec facit semiplenā p̄batōnē. et si quis infamat? sit in ducat purgationē de pur. ca. c. si quis de gradu. et aliq̄ cū vno teste vel iuramēto facit plenā p̄batōnē de p̄sump. illud. et in hac debemus asp̄icere actū fm̄ suā existētiā et naturā. vt in. c. litteras. et c. tercio loco eo. n. nō fm̄ accidētalia et iō male dicit glo. in. c. absit. xj. q. iij. dñ dicit qz videns clericum osculantē mulierez d̄z p̄sumere qz benedicat eam. Nā factū p̄tra legē nō d̄z p̄sumi nisi malū. ar. c. j. eo. et. l. nā ludus norius. ff. ad. l. aquī. sicut est talis actus cū etiā cleric? p̄hibeat solus cuz muliere fabulari. lxxij. di. Clericus. Et ex ista possum? iudicare sine pctō malū qd videmus: h̄ iudicare aliud qd nō videmus cuius ista ē p̄sumptio ē mortale peccatū si pueniat ad firmā assertionē cū p̄tinata fm̄ Alex. vbi s. veniale vero si stat in sola suspitōne et hec ē tutior opinio q̄qz glo. in. d. c. lris. et. d. c. si quis de gradu videat tenere fore licitū etiā iudicare ex hac suspitōne. Alia est temeraria qz surgit ex malis hoibz vel ex cāis leuibz? vñ vbi act? pōt eque referri ad bonū sicut ad malū. et de hac loquit. c. estote. de re iur. qz debem? interpretari in meliore partē. Unde nota fm̄ Nico. et Alex. vbi supra qz ex talibus leuibz signis dubitare de bonitate fratris ē pctm̄ veniale qz p̄cedit ex humana fragilitate. nec d̄ iudicāū pp̄ie h̄ suspitio. h̄ ex talibus firmiter tenere in aīo qz frater sit malus malo pcti mortalis sic est pctm̄ mortale. et hoc pp̄ie dicitur iudicāū qd ē p̄tra charitatē fraternā. Secus si iudicaret de peccato veniali qz esset veniale. Si vero ex talibz p̄cedit ad puniōz multo forcius ē mor

Presumptio. ij.

tale. et de talibus intelligit illud. Nolite iudicare. scy et leibus signis. **¶** Hec presumptio hois dicitur firmano cōceptus mētis ab hoie facta et aliqbus cōiecturis collectis: et differt ab opinione vel suspitōe: qz opinio vel suspitō nō firmit cōceptū vt notat Bar. in. l. admonēdi. ff. d. iureiur. vt no. Pa. in. c. si. de iureiur.

Presumptio. ij. erga seipsum
a theologis in. ij. di. xxi. maxie a Ricar. est duplex. vna q̄ orit ex ppria virtute p̄ qua quis audet in opa excedēna ppria virtute. sicut cū qs ponit se ad audiendū cōfessiones cū ignorās sit ad medendū cū nesciat ad cōsulentū et hmoi. vñ si ex hoc pōt se q̄ aliqd piculum aie vel corpis. vel notabile dānū ē mortale pctū. Secus si qd pū malū qz esset veniale. Itē cū qs ponit se ad indicandū quos nō pōt. vt laicus clericū vel ad faciendū officū ad qd nō ē ordinat⁹ et hmoi. cōiter est mortalis p̄sumptio. et hec ē spēs supbie et opponit magnanimitati vt dicit pbs. iij. et bicoz. et orit ex vana gloria. **¶** **¶** Sic. xxi. moza. ponit p̄sumptionē nouitātū filiā vane glorie. Alia ē p̄sumptio q̄ est peccatū in sp̄s sanctus q̄ opponitur virtuti sp̄s et hec directe orit ex supbia. fm Ri. in. iij. di. xxi. q. vi. ar. j. q̄ quis talē se existimet. qd de us eū etiā peccantē nō excludet a sua grā. vel non punit. et sic p̄cipendit diuinā iusticiā et hec ē grauius pctū qz p̄ma. S; grauius ista est desp̄atio. et de istis vide s. peccatū. S. ij.

rimas quis sit. lxxix. dist. S. j. et vide patriarcha.

rimicia fm Alex. in. iij. pte summe est pars p̄ma fruguz domino offerenda.

¶ **¶** Vtrū sit de p̄cepto? R. fm Alex. qz sic in duobz casibz. p̄mus qm ē cōsuetudo. scōs qm ecclesie ministri indigēt et ipas pctūt. Intelligo de ministris illius ecclesie cui debet. alias sunt de p̄slio. sunt etiā de iure naturali et diuino. et de p̄cepto iudiciali sicut et decime. et fm distinctionem. vt s. decima. S. ij.

¶ **¶** Cui debet? R. qz ecclesie pochiāli. ar. c. doctos et. c. moderamine. xvj. q. j.

¶ **¶** Quota ps p̄ p̄micia d; dari? R. qz quidā dicūt qz ad min⁹ de. lx. vñ. Alij dicūt qz in fetibz semp p̄mogenitū. in alijs aridis et liq̄dis de. xl. vñ ad plus vel ad min⁹ de. lx. S; placet mihi magis opinio Inno. in. c. j. de decimis. qz ex q̄ nō inuenit expressum in iure canonico relinquit in optiōe dantis vt det q̄ntā vult. nisi consuetudo regionis aliud inducat. et hoc tene.

riniceps in sp̄s alibz dicitur papa. In tpalibus p̄o im

¶ **¶** perator regēs etiā ciuitates habet loco p̄ncipis. vt no. glo. et Ly. in. l. si. L. de p̄sri. lō. tps. et Bar. in. l. hostes. ff. de captiuis. et iō sicut scia p̄ncipis supplet defectū cum s̄libz solēmitatis. vt dicit Bal. in. l. nullus. L. ad. l. iul. ma. et qd no. Inno. i. c. cū opteat. de ac. sic fiat aliqd d licētia aut p̄sca regentis ciuitatē. qd verū credo in

tpalibz nō aut in oibus sp̄s alibus.

¶ **¶** Vtrū p̄nceps possit alicui auferre rē sua et dare alteri? R. cōiter tenet qz nō sine cā. vide. ix. q. ij. p̄ p̄ncipalē. et. L. si cōtra ius. vel pu. vtilitatē.

¶ **¶** Vtrū p̄nceps obligetur ex p̄tractu suo. R. sūt opinioēs in. l. digna vox. L. de legibz. Bal. n̄ de v̄sibus feudoz in Rica de nā feudi. et qz sic. vñ dicit qz si p̄nceps inuestiuit aliqd de baronia vel castro qz nō pōt euz puare sine culpa nec successores in imperio vel regno vt extra d iudi. nouit. nec obstat qz h; plenitudinem p̄tatis qz de? subiecta le ges h; nō cōtractus ex q̄ bus obligatus est.

riuilegium pp̄ue est qm aliqd cōceditur contra

¶ **¶** iura: et sic dicit qm p̄nata let. xv. ij. di. p̄i uilegia. Si vero aliquid cōcedat qd sit p̄ter ius cōe. sic pp̄ue dicit b̄nificiū et nō puilegiū hoc no. Pa. in. c. olim. d. ver. sig.

¶ **¶** Quot sunt sp̄s puilegiorū? R. qm qz qdā reale. vt illud qd ecclesie dignitati ciuitati vel alicui loco vel aliqbus p̄sonis rōe loci vel alienius rei cōceditur et. c. cū olim. et. c. se. et tale ē p̄petuū qz ad heret rei nisi forte res p̄imatur. xv. q. ij. c. j. et p̄ totū vel nisi reuocet ex cā. c. recolētes. S. j. d. sta. mo. Quod dā singularit̄ p̄sonale. vt illud qd alicui vel aliqbus p̄sonis cōcedit certis et p̄p̄is noibus ep̄s si de officio. le. volētes. et tale nō egreditur p̄sonā cui cōceditur nisi hoc exp̄matur. d. p̄c. p̄. c. p̄stitutus: et si cōceditur obitū dignitatis non vnt co si alia dignitatē adipiscatur. c. bone. S. h. d. postu. pl. Quod dā ē cōiter p̄sonale qd p̄ceditur p̄sonis nō exp̄ssis p̄p̄is noibus sicut de puilegio minor. xv. annoz. ff. de mino. l. j. p̄ totū. Quod dā singularit̄ p̄sonale est et cōiter corpale vt illud qd alicui collegio vel vniuersitati p̄ceditur sic qz qlibet singularit̄ d illa vniuersitate se possit inuare. d. sen. et cō. c. p̄ungit. hmoi sunt puilegia p̄cēsa fratribz minoribus et p̄dicatōibz. Quod dā tū cōiter corpale vt illud q̄ solū cōitas nō singularis pōt se inuare. sicut d. xij. q. ij. q̄ manumittitur. et iō puilegia talia dicūtur corpalia. qz cum collegio per cū sicut corp⁹ cui inberent.

¶ **¶** Quis pōt p̄cedere puilegiū? R. qz papa in sp̄ritualibus. et impator in tpalibz regularit̄ cōcedit etiā ipator puilegia ecclesijs et clericis. d. inu. et. p̄ totū. Dicit papa etiā in tpalibz. vt no. in. c. p̄ venerabile. q̄ si. sint le. Itē ep̄s et superiores cū voluntate suozū capitulorū eodē. cū olim. cl. ij. fm Hof. et bre uiter dicas qz pōt facere p̄stōz pōt puilegiū cōcedere respectu sue constitutionis vel rei ad se pertinētis fm Hosti.

¶ **¶** Quō est interpretandū puilegiū? R. qz puilegiū pp̄ue qd est p̄tra ius d; stricte interpretari. vt min⁹ deroget iuri cōi q̄ possit. vt. c. cū dilect⁹. d. consue. vñ puilegiuz quo dispensatur aliqis illegitimus vt possit ad ordines p̄moueri intelligēt de mionibz tñ. vt s. ordo. iij. S. xv. imo si nō exp̄mit cā q̄re cōcedit. aut nō sit ex certa scia vel motu pp̄io non p̄sumitur de voluntate p̄ncipis. l. j. L. de peti. bo. immo p̄ oportunitatē obrentū. vt. l. j. L. de fundis limiticosis. Bal. in. c. h; cām. d. p̄ba. vult qz pōt

Sp...
8...
10...

Amul et certa scia et motu pprio. Idē dic in rescri
pro qd tollit ius tercij. Idē in privilegio ad benefi
cia. vt in. c. quis. de pben. li. vj. Et hec limita nisi
psuetudo alie interpretetur. vt no. in. c. qd dilectō. d
plan. et aff. Itē nisi vba aliud exprimat. qz nō rece
dimus ab ipoz ppria significatōe. nisi de mēte alie
cōstet ita no. in. c. olim. et in. c. in bis. de v. sig. Ad
uerte hic fm Pa. in. c. cū ad bec. de cle. nō resl. qz si
privilegiū enonimū ledit ecclesiā nō valz. nisi fiat mē
no de hac enonimū lesiōe qz in dubio nō psumitur
pnceps cōcedere aliqd cū graui dispēditio alterius
l. quonēs. l. d. p. ipe. esse. et in. c. suggestū. d. de
ci. et in. l. ij. §. si qz a pncipe. ff. ne qd in loco pu. er
go facturitas inducit surreptionē. c. postulasti. de
rescrip. Vñ privilegiū imunitatis ab oneribus pso
nibus pcessum alicui a pncipe non liberat cū ab
alijs oneribus qz p̄t breuit et leuit expedire. casus
in. l. decurio fortunā. l. de decu. Si vero accipia
mus privilegiū largo mō. l. p omi pcessiōe qz ē p̄ter
ius. sic dico qz latissime privilegiū pncipis ē interp̄
tandū in p̄indiciū ipius pcedētis h̄ in p̄e iudiciū
alioz d̄z stricte interpretari. c. qz circa. de pui. in. vl.
glo. et p̄ Inno. in. c. olim. de ver. sig. si etiā sit cōces
sum cū pietatis. vt no. Pa. in. c. cū dicat de ec. cdi.
In dubio tñ d̄z potius interpretari vt aliqd valeat
at. c. abbate. de ver. sig. et. l. quonēs. ff. de ver. ob.
nisi p̄indicet iuri diuino vel libertati sp̄is. vt no.
Pa. in. c. h̄. de regula.

4 Sed qd dicemus d̄ privilegio seu gra pcessa p
sone cū simplt loq̄tur. Rū. qz intelliget fm cōditōz
p̄sone. l. i. qz filio. §. irritū. ff. de iur. iudic. c. pla
cut. et. c. sic viue. xvj. q. j. et. l. plenū. §. ij. ff. de vsu
et babi. vii. dicit Bal. l. i. l. ex militari. ff. de testa. mi
li. qz privilegiū cōcessum ep̄o de celebrādo tpe in
dicū vñ cōcessum vt possit celebrare in pontificali
bus fm qualitatē suā.

5 Quō amittit privilegiū. Rū. v. modis. p̄io vni
co actu cōtrario directe si fiat ab eo qz h̄z p̄tātē re
nūciādi privilegio. d̄ p̄ti. c. cū accessissent. Limita
istud nisi privilegiū cēt ad nō faciēdū. qz n̄ p̄ditur
vnico actu. h̄z requiritur tps. xl. annoz in ecclesiasti
cis. vt no. glo. et doc. in. d. c. cū accessissent. p̄dit
spacio ānoz. x. qz datū ē ad aliqd faciēdū. si privi
legiatas eo nō vtitur. l. j. ff. de nū. d̄inis. qd limitat
Pa. in. d. c. cū accessissent. verū qz nō cōfertur ec
clesie. alias secus: et maxie hoc locū h̄z qz nō faci
ens p̄mittit facere actū p̄trariū. l. bec aut iura. ff. d̄
serui. vzb. p̄ij. p̄ditur p̄ scdm privilegiū faciēs mē
tionē d̄ p̄oi. vel si nō facit mētionē si p̄mū erat ge
nerale. et. ij. sp̄ale. xv. q. ij. p̄ totū. de p̄seri. venies.
et ibi vide qz lōgā h̄z caudā iij. p̄ renūciationē. p̄
p̄nā de q̄ dic vt. j. renūciatō. p̄ renūciatōz condē
tis vide alios modos amittendi. in. c. suggestū. de
deci. per doc.

6 Qualiter privilegiū sit exhibēdū. Rū. qz a loco
ordinarijs requisitis in loco p̄gruo et securo: aut ali
quibus viris p̄udētibz et oim̄ susceptōe carenti
bus deputatis p̄ ordinarijs: ad hoc tenetur privile
giatis exhibere integralit̄ et clausulā. de q̄ cōtro
uersia est trāscriptā. c. cū p̄sone. c. ti. l. vj.

7 Vtr̄ privilegiati socijs gaudeat eodē privilegio.

Rū. Pa. in. c. qz sit. d̄ indi. qz sic. qz privilegiū cēt in
utile privilegiato si socij nō gauderēt alias nō facit.
c. licet. de pa. li. vj.

Vtr̄ impetrātes lras familiaritatis a cardina s
libus gaudeāt privilegio familiarit̄. Rū. Pa. i. c. cū
dilectus. de cle. nō resl. qz nō dūt in aliq̄ gaudere.
facit. c. si. de ver. sig. li. vj.

Vtr̄ privilegiatus ex aliquo nō vtēs eo gau
deat privilegio. vide s. ar. §. iij.

Probatio alia euidentissima que
fit per privilegia vel in
strumēta indubitata sicut in simili loq̄
tur ter. in. c. pia. de excep. li. vj. Alia eni
des et clara qz sit p̄ testes vel facti euidentā. d̄ cōba.
de. et mu. ma. et. ij. q. j. seclus. et in. c. iij. et ibi glo.
Alia minus euidentē qz sit p̄ cōiecturas. c. afferte. de
p̄sump. Sūt etiā vsus ponētes nouē modos p̄ba
tionū. l. Aspectus. sculptū. testis. notoria scriptuz.
Jurans. cōfessus. p̄sumptio. fama p̄babit.

Vtr̄ in criminibus possit p̄cedi p̄ verisimiles
p̄sumptōes. Rū. qz nō. h̄z debent eē luce clariores. l.
sciāt cūcti. l. de p̄ba. posita. ij. q. viij. c. j. et. v. q. vj
epiphaniū. fallit i crimie simonie. c. sicut. d̄ symo.
et beref. c. cōtumacia. de bere. li. vj. et in. l. j. l. de
hereticis.

Vtr̄ equoca inducāt p̄bationē. Rū. qz non.
qz hoc nō p̄bat eē qz ab hoc cōtingit abesse. c. ij. d̄
trālla. p̄la. et in. l. neqz natales. l. d̄ p̄ba. facti qd
no. Pa. in. c. illud quoz. d̄ p̄sump. vbi datio anu
li qz signat inuecturā. vt in. c. ex ore. d̄ bis qz si.
a ma. p̄te ca. qz qz donationē libertatis. l. ij. l. de
iure aur. anulo. qz qz cōtractū m̄rimoniū in. c. fe
munc. xxx. q. v. qz qz ē signū dignitatis. vt in. c. de
rica officia. de vi. et ho. cle. et id̄ arguē ad vnā soluz
nō valet facit qd no. idē Pa. in. c. si. de cā. pos. et p̄
p̄te. vbi dicit qz cēsus solutio nō facit p̄batōz sub
iectōis. vt in. c. recepimus. de pui. aliqz sic vt i. c.
ois anima. de censu. et hoc fm subiectā materiam.

Procurator quis dicatur. vide
s. Iconomus.

Vtr̄ p̄curator qui vadēs p̄ facto
dñi incidit in latrones et fuit vulnera
tus. spoliatus et h̄mōi. sit a dño in aliq̄ reuelāndus.
Rū. Pa. in. c. cū p̄cā. de p̄cur. qz nō de necessitate
videt ter. in. l. inf. cās. §. nō oia. ff. mādati. qz bec
sunt extriseca a mādato et iputāda casui fortuito.
Secus in socijs qz vnus iputat alteri dāna qz oc
casioē societatis cōtingūt. l. cū duobz. §. qdā saga
riā. ff. p̄ socio. h̄z solū. expēlas qz fecit eundoz rede
undo et stādo. p̄ cā. etiā si a p̄n. nihil dictū sit de ex
pensis. etiā q̄ntūcunqz volūtarie assumpserit mā
datus. Si aut̄ p̄ncipalit̄ iret aut staret p̄ negocijs
suis nō pōt petere nisi qd expendit. p̄ cā. h̄z de hoc
vide s. mādati. §. v.

Vtr̄ administrator ecclesie possit instituere p̄
curatorē. Rū. qz sic. c. petitio. d̄ p̄cur. h̄z nō sit dñs
vt in. c. ij. de dona. qz quis regularit̄ a solo dño pos
sit institui.

roditio est filia auaricie de qua
habes interrogationes
circa auariciam.

Prodigalitas

Quis sit peccat... dicitur libertatis corrupat... Est in minus peccati...

Professio

Que requiruntur ad professionem... rit. xiiij. annu si masculus... de regula. li. vi. fallit in casu...

fiat vni religioi. qvot refert do. Anto. l. c. rufus. q. de. vel vo. doc. bononienses... pffessione certe regule. puta. in ordine minor...

Quis femina pfitens religionem masculorum... nbus iporum efficac religiofa lz no ingrediat...

Promissio

Prophetas... p pphetas... et idem est dicere...

Profoneta

Jo. an. in. c. michael. d. vsura. glo. r. Ar. cbi. xlvi. di. c. sicut no suo. tu die vt. j. re...

Rotestatio

Rotestatio... p pphetas... et idem est dicere...

Rouincia

Rouincia... p pphetas... et idem est dicere...

Rudentia

Rudentia... p pphetas... et idem est dicere...

est pncipalis q: alij duo ordinantur ad istu fm pbz
vj. et bicorum.

2 Quot sunt eius ptes: R. q. v. Prima di mona
stica p qua quis regit seipm. Secunda iconomica
p qua quis regit vna domu vel vna familia. Ter
cia militaris p qua qs regit exercitu. Quarta poli
tica archibetronica siue regnativa vel legis positi
ua p qua qs regit civitate vel regnu. Quinta pel
litico. i. simpliciter dicta subditonuz p qua bñ se bñt
ad cõservatione politice bene ordinate de qb? vj.
et bicoru. et. iij. politico.

3 Que opponuntur prudencie: R. imprudencia q q
dem pot dia petri generale p pncipatoz inqrum
sz in qlibet peto e defect? in aliquo actu rois diri
gentis. et id fm pctã circa q est tale pctu erit hz enã
imprudencia sub se spes. i. precipitatio q aliqs p ipe
tu passionis vel voluntatis fert ad aliqd agedu p
transitu medijs p q oz ordinate descendere recta co
siliado. Que media sunt memoria pteritoz. Intel
ligencia pntu. Solertia in cõsiderado futuros ene
tus. Rõ cõfiteris vnu cu alio. Et docilitas p quaz
qs acquiescit alioru sententijs. Habz etiã temerita
te q e cõtempnus regule dirigens vnde temere di
cunt illa fieri q rde nõ regunt. et cõceptu regule di
rigentis. Habet et incõsideratoz q in recte iudican
do deficit. Est et in cõstantia q deficit in pncipido.
Est et negligencia q est p defectu voluntatis z e pprie
in act? interioris defectu ad que pntet electio. Est
et pigritia et torpor de qbuz s. Et qñ predicta sunt
petu mortale. dicas q solũ qñ sunt cõtra aliqd ne
cessariu ad salutẽ qd pncipitur. vel qd e phibitum.
alias cõiter sunt peccata venialia.

4 Que sunt vicia q similitudine bñt cu prudencia.
R. q. sunt qtuor. Primu est prudencia carnis inqñ
tu studiu rois ordinat ad finẽ q nõ est vere bon?
et qdẽ si sumat fm absoluta rõz ita q in cura car
nis aut mūdanoz finis totius vite sit. sic est pctu
mortale. qz p hoc auertit hõ totalit a deo. cu ipossi
bile sit e plures vltimos fines. z d hac dicitur ad
Ro. viij. prudencia carnis inimica e deo. Si aut su
mat fm rõz pncipalis prudencie. sic e pctu venia
le. qz sicut affectio ad aliqd delectabile carnis vel
mūdi inordinata siue auersione a deo e pctu veni
ale. sic e studiu ad illã. Similitẽ dic de prudentia se
culi. Si võ qs curã carnis in finẽ ordiat honestu.
puta comestione ad carnis sustentatione vt deo ser
uiat. sic nõ erit prudentia carnis. Similitẽ nec pru
dencia seculi. qñ vtitur rebo mūdi ad finẽ honestuz.
vide de hoc Tho. xij. q. lix. Scdm e astutia. Ter
cium dolus. Quartu fraus. z hz bec tria cõueniãt
inqñtu quis p vias nõ veras z simulatas vult cõ
sequ aliqñ finẽ. Tñ differunt inter se. qz ad astutiaz
pntet excogitatio hõmõ viay. Ad doliũ et fraudez
võ pntet pprie executio opis hõdol? cõsistit in ver
bis et factis. fraus vero pprie in factis.

ubes qd dicat. hēs. xx. q. j. S. cū g.
et. q. ij. c. si in qlibet. et de de

p spon. ipu. c. pubes. ibi dñ puberes sunt
vocati a pube. i. a pudencia corpis. quia
hec loca pmo lanuginẽ ducunt. z hodie dic q e ma
sculus. xij. annoru. et femina. xij. vt s. impubes.

publicum di duplici fm pa. in
c. ex fraz. d. re. or. vide
notonũ. z s. occultu.

p **udicus** dz esse sacerdos vt vbi
et moribz pudore indefi
neter et bibeat. xliij. di. S. j.

udicia est ai vt q qs verecu
dat de acubus de qb?
hoies magis verecu datur. vt sunt act?
veneret. fm Aug. viij. de ciuit. dei. co
mitẽqz hz similitudinez vt potius qlibet mala tole
ret qz malo cõsentire decernat. xxxij. q. v. ita ne.

unitio nõ dz e sine ca. licet aliqñ
sine culpa. d. regu. iur. sine
p culpa. li. vj. de quo vide s. Correctio.
et pena. et vbi dz puniri. vide s. Pena.
S. xxiij. cum se.

Purgatio qdruplex. Alia spūalis
sz a pctis. z bec fit p ba
ptismu z pñiam. d. cõse. dif. iij. nõ pot.
Et p factoz receptione. d. cõse. dif. ij. cū
omne. Et p fidei seruoze. xv. q. vlt. c. vlti. de coha.
de. et mu. c. via. Et p qlibet opa pietatis. xxi. q. ij.
si qlibet. Alia di ignis purgatoz. de q. j. purgato
riu. Alia di vulgatis q a vulgo e inuenta et bec fit
cū ferro candete. aq feruẽti. aut cū duello et si ena
serit illeclus sit imunis. z hz phibet sub pena morta
lis pcti. ij. q. v. mēã. z. c. consuluisti. et de purga.
vul. p totu. qz e cõtra id Dent. vj. Non tẽptabis
dñm. Alia di canonica a iure canonico inuenta. z
bec fit p iuramẽti pstatione corã suo iudice. et illis
apud qs infamatus e sic iurãdo sup euangelia. qz
tale crimẽ nõ comisit sup q e infamatus. nec ad id
opera dedit. z hõmõ z dz hõ tot purgatores quot
indicẽti purgatione canonicaz videbitur. attenta
enormitate criminis q sint bone opinionis. et nõ sit
verisimile eos piurare. et q eius puerfauone sciat.
et sint eiusdẽ ordinis si e possibile q simul iurẽt qz
credũt eũ verũ iurasse vel q bonũ exhibuit iura
mẽtu. bec phant e purgatioe canonica p totuz.

Quid dz iudica canonica purgatio? Rñ. qz qñ aq
iudice suũ qs e infamat? et infamia publica labo
rat. et apud graues et bonos viros. et non sit orta
ab inimicis tñ iudex dz pfigere terminũ vt si qs
vult accusare cõpeat. et si accusator appet audiat
canonice. Si võ nõ apparet z infamia mala cre
bra scit tñ pcedat iudex ad inqñsitionez. z si nullus
apparet etiã denunciator. nec cõuincat. tñ cõpellat
eũ ad purgatione canonica bec no. Jo. ij. qd. v. p
sbyter. et p totu. et de purga. cano. p totu. p doc.

Sed nunqd iudex ex sola suspitõe poterit pur
gatione canonica indicere? Rñ. qz si infamia non
laborat vt dixi nõ poterit. nisi forte fuerit accusat?
ij. qdne. ij. placuit. vnde no. qz verisimilis suspitõe
sufficit ad indicendam purgatione pdictam hz nõ
sit infamatus. hz temeraria suspitõe repellatur extra
co. c. si quis. de gradu. ij. q. j. c. j. violenta antẽ suffi
cit ad sententã. xxx. q. j. dixit no. Archi. ij. q. v. om
nibus. Inno. et Hostie. in. d. c. si qs. de gradu. Li
mita hoc vt supia p̄sumptio p̄mo: verum in
lembus.

Purgatorium

3 **Q**uid ad dictū vnus mulieris sit indicēda. R. q. sic si infamia ex hoc apud graues resultat. c. significasti. de adul.

4 **Q**ue pena deficiētis in purgatoe? R. q. si accusetur et indicat sibi purgatio si deficiat puniet ac si fuisset cōuictus. de simo. c. de hoc. Si vō p modum inq̄sitiōis agat. aut denunciatiōis pena erit arbitraria. vt no. Bo. Ho. et Pa. in. c. accedens de accu. Silt dic q. si nō p̄cessit aliq̄s modus agendi neq. p̄ accusatiōē. inq̄sitiōis. aut denunciatiōis. h̄ solū p̄ infamā iudex inducit purgatiōē. tūc silt si deficiat puniet exordiarie. et est casus. c. significasti. d. adul. Et sic eū intellige. Et aduerte q. dicit Inno. q. cū iudex hoc casu p̄cedat ex p̄sumptiōe q. d. multu tpare suaz. vt no. in. c. afferte. de p̄sump.

Purgatorium est pena grauissima minor tū q̄ iferna. p. lis vt pz. xrv. di. S. q̄lus. de pe. di. vij. c. fina.

1 **Q**ui sunt qui purgant? R. q. illi q. moriuntur in charitate. q. tū nō satisfecerunt p̄ eorū pctis in hac vita. xrv. di. c. q̄lus. et. c. se.

2 **Q**uō iuuant anime defunctorū. vide. j. suffragia per totū.

Purificatio post p̄tū mulier nō est necessaria vñd si voluerint intrare eccliaz vt grās agāt. nō peccāt. Si tū ex veneratiōe aliq̄s diu voluerint abstinere deuotio carū nō ē p̄hibenda de p̄nisi. post par. c. vnico.

Puillanimitas opponit magnanimitati p. p defectū q. deficiat puillanimitas a p. portione sue potēte. dū recusat in illud tēdere qd ē p̄mensuratiū sue potēte. 7 sic ē p̄ctū. 7 tale q̄lus ē obligatio ad illud in qd tendere recusat siue sit p̄ceptū siue sit p̄hibitio. Sec. si sit circa consilia. vt intradi religionē. audiēdi p̄fessionē. vel p̄dicādi. quib. ex officio nō incūbit de necessitate q. sic ē p̄ctū veniale. hec ex Tbo. xxi. q. cxxij. et est filia accidiē.

Quadragesima q̄n 7 q̄modo fuit instituta q. no. in. c. q̄dragesima. de cōse. di. v. vbi dī q. a xpo fuit instituta. 7 vt decimaz annorū deo reddam. q̄n ē incipiēda 7 a q̄bus abstinēdū. 7 qua hora comedendū. vide s. ieiunū. saladia vel trebellianica. vt

Quarta de legitima. Quarta funeralis. vide canonica portio.

Uestuarū dicitur q. discurrunt p. elemosynis q. nullo mō recipi debēt. nisi v̄as lras aut apostolicas. aut dioeciani ostēdant. 7 ponitur forma lrarū. in. c. cū ex co. d. pe. et re. et si h̄nt lras apostolicas nō dūt acceptari. nisi pus sint p̄ ep̄m examinati de. abusomb. de pe. et re.

2 **Q**uō tales q̄stōres sint p̄mittendi p̄dicare? R. q. nō. nisi solūmodo qd in lris p̄nnetur populo p̄ponere. vt in. d. c. cū ex co. et d. here. vt officium. li. vj. et. d. de. abusombus.

Quid si p̄nnet in eorū lris q. in locis religiosis honeste et charitate recipiantur. et q. fideles ad eorū exhortatiōē p̄uocēt? R. q. nihilomin. dicit et rectores eccliarū nō tenētur iūti p̄dicta facere. q. tales lre q̄nt ad h̄mōi cōuocatiōes sunt reuocate ip̄o iure. vt habet in extranagā. de. iij.

Quō nō dūt in tabernis. aut alijs locis incongruis manere. aut inutiles expēsas facere. aut habitū false religiois portare. aut indulgēnas v̄l alia mēdaciōsa p̄ponere. habēt in. d. de. abusomb. et. d. c. cum ex co.

Sed nunquid si publice delinquāt. tales poterūt ab ordinarijs puniri? R. q. sic. h̄ sint exempti. de p̄u. c. marum.

Uestus dī omne qd ex opa cuiuslibet q. descendit. ff. p. locō. l. q. stus. glo. j. lucrum.

Ancor est displicētia p̄tra aliquē p̄tē quā desiderat vel q. rit q̄s malū alē et ē filia accidiē q̄n p̄cedit d̄ aliquē. eo q. inducit eū ad b̄n ope randū. Aliq̄n filia ire 7 ē p̄ctū mortale. si malū qd alteri q̄rit vel oprat. ē qd aliau. in p̄portatiōe 7 cum deliberatiōe voluntatis. vt elicio a Tbo. xxi. q. xxxv. limita tū vt s. odium.

Atio h̄z triplicē gradū in hoīe fm p̄lm. j. etibi. p̄m. ē an com p̄ctū septēniū. vbi nō intelligit nec per se. nec ab alio cape p̄t. et id illo tpe nulli p̄tractū ē apt. Secs q̄dus ē cū ab alijs cape p̄t h̄ ip̄secte. h̄ tpe p̄ se nō sufficit ad intelligēdū. 7 istd ē in fine p̄mi septēniij regl. 7 tūc p̄t p̄mittē aliq̄ ad q. nā inclināt nō tū cū obligatiōe p̄ctua. Ter. cius ē q̄n ab alio cape p̄t et p̄ sc̄p̄m p̄siderare. et istud ē in anno pubertatis. et tūc p̄t se obligare q. ad p̄sonā. l. votū religiois m̄rimoniū et h̄mōi. h̄ q. ad exteriora nō. m̄ i. in. fi. xrv. anorū. R̄ō finalis ē aia legis. vide lex. S. iij. Et quō cognoscat q̄n rō ē finalis vel impulsua. vide s. causa.

Atiocinia sūt redditōes rōnū ad q̄s q̄s obligatur ex administratiōe reipublice v̄l puate. nā sunt qdā rōcinia publica. q̄b. obligat officiales curie et administratiōe aliq̄rū ad rē publicā p̄tēniū. vt. L. de epi. et. de. l. officiales. Quedā dicitur puata q̄bus obligatur hoies et administratiōe rez puataz. vt tutores. curatores. actores. p̄curatores. exccutores. et d. obliga. ad ratio. c. vno. **Q**uō obligat ad rōcinia possit ordinari? R. q. post d̄missionē administratiōis si ē obligatus reipublice ex administratiōe. p̄moueri nō p̄t an reddita rōcinia. c. p̄teia. l. di. secus si ē obligat ex mutuo. vel alia cā ex. l. rescripto. ff. d. mu. 7 bo. L. d. epi. et. de. l. q̄squis emeris. Si vō ē obligatus p̄sonē puate. tūc si tenet d̄ dolo et fraude et p̄stat. repellit. Si vō p̄stare nō p̄t. vel tenet ex alia culpa sic p̄t p̄moueri. In officio aut administratiōis eris an possit p̄moueri. Mihi placet opi. Inno. l. d. c. vnico. vbi dicit q. si q̄s gerat tutelā vel curā legitimā vel necessariā a legib. sibi imposita. vel etiaz suscipiat aut miserabilium personaz. aut ecclie p̄uoc.